

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za okres
12 miesięcy kończących się 31 grudnia 2013 roku
przygotowane zgodnie z Międzynarodowymi Standardami
Sprawozdawczości Finansowej
w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską

Spis treści

Oświadczenie kierownictwa	3
Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody	4
Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej	6
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym	8
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych	10
Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	12
1. Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej	12
2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	18
3. Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	42
Sprawozdawczość segmentów działalności	42
Nota 1 Przychody ze sprzedaży	48
Nota 2 Koszty działalności operacyjnej	48
Nota 3 Pozostałe przychody operacyjne	50
Nota 4 Pozostałe koszty operacyjne	51
Nota 5 Przychody finansowe	52
Nota 6 Koszty finansowe	52
Nota 7 Podatek dochodowy	53
Nota 8 Działalność zaniechana	57
Nota 9 Zysk na jedną akcję	57
Nota 10 Rzeczowe aktywa trwałe	57
Nota 11 Nieruchomości inwestycyjne	64
Nota 12 Wartości niematerialne	65
Nota 13 Aktywa finansowe	70
Nota 14 Pozostałe aktywa	73
Nota 15 Zapasy	74
Nota 16 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	76
Nota 17 Środki pieniężne	78
Nota 18 Kapitał własny	78
Nota 19 Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek	81
Nota 20 Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	83
Nota 21 Pozostałe rezerwy	85
Nota 22 Dotacje	88
Nota 23 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	89
Nota 24 Pozostałe zobowiązania finansowe	90
Nota 25 Przychody przyszłych okresów	92
Nota 26 Instrumenty finansowe	92
Nota 27 Zobowiązania warunkowe, aktywa warunkowe oraz poręczenia i gwarancje	99
Nota 28 Transakcje z podmiotami powiązanymi	100
Nota 29 Szacunki księgowe i założenia	103
Nota 30 Leasing operacyjny	104
Nota 31 Zobowiązania inwestycyjne	105
Nota 32 Umowy o roboty budowlane	105
Nota 33 Zdarzenia po dacie sprawozdania z sytuacji finansowej	105

OŚWIADCZENIE KIEROWNICTWA

Zarząd Jednostki Dominującej Grupa Kapitałowa Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” Spółka Akcyjna przedstawia skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe za okres 12 miesięcy kończących się 31 grudnia 2013 roku, na które składają się:

- Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody za okres 01.01-31.12.2013 roku,
- Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej sporządzone na dzień 31.12.2013 roku,
- Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres 01.01-31.12.2013 roku,
- Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 01.01-31.12.2013 roku,
- Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską oraz rzetelnie i jasno przedstawia sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej oraz wynik finansowy.

Podpisy Członków Zarządu Jednostki Dominującej

.....
Krzysztof Jałosiński
Prezes Zarządu

.....
Wojciech Naruć
Wiceprezes Zarządu

.....
Rafał Kuźmiczonek
Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych

.....
Józefa Żurawska
Główny Księgowy

Police, dnia 7 marca 2014 roku

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody za okres zakończony 31 grudnia 2013 roku

	Nota	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Zyski i straty			
Przychody ze sprzedaży	1	2 464 359	2 981 216
Koszt własny sprzedaży	2	(2 225 786)	(2 707 250)
Zysk brutto ze sprzedaży		238 573	273 966
Koszty sprzedaży	2	(67 466)	(53 896)
Koszty ogólnego zarządu	2	(161 082)	(131 519)
Pozostałe przychody operacyjne, w tym:	3	58 947	71 687
zysk z tytułu okazijnego nabycia		25 083	-
Pozostałe koszty operacyjne	4	(12 706)	(32 390)
Zysk na działalności operacyjnej		56 266	127 848
Przychody finansowe	5	7 281	1 849
Koszty finansowe	6	(13 936)	(16 006)
Przychody/Koszty finansowe netto		(6 655)	(14 157)
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności		9 748	8 020
Zysk przed opodatkowaniem		59 359	121 711
Podatek dochodowy	7	(9 675)	(19 779)
Zysk netto		49 684	101 932

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody (kontynuacja) za okres zakończony 31 grudnia 2013 roku

	Nota	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Inne całkowite dochody			
Pozycje, które nie będą reklasyfikowane do zysków i strat			
Przeszacowanie zobowiązania netto z tytułu programu określonych świadczeń		682	-
Podatek dochodowy odnoszący się do pozycji, które nie będą reklasyfikowane do zysków i strat		(150)	-
		532	-
Pozycje, które będą reklasyfikowane do zysków i strat			
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek podporządkowanych		(9 195)	-
		(9 195)	-
Suma innych całkowitych dochodów		(8 663)	-
Zyski i straty oraz inne całkowite dochody ogółem		41 021	101 932
Zysk netto przypadający dla:			
Akcjonariuszy jednostki dominującej		51 475	104 175
Udziałowców niesprawujących kontroli		(1 791)	(2 243)
Zyski i straty oraz inne całkowite dochody ogółem przypadające dla:			
Akcjonariuszy jednostki dominującej		42 812	104 175
Udziałowców niesprawujących kontroli		(1 791)	(2 243)
Zysk na jedną akcję:	9		
Podstawowy (zł)		0,69	1,39
Rozwodniony (zł)		0,69	1,39

Skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2013 roku

	Nota	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012* przekształcone
Aktywa			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	10	1 130 495	773 512
Nieruchomości inwestycyjne	11	2 456	2 008
Wartości niematerialne	12	12 346	8 248
Inwestycje w jednostkach podporządkowanych	13.1	25 930	24 188
Pozostałe aktywa finansowe	13.2	53	-
Należności długoterminowe	16	378	274
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7.4	99 665	108 112
Pozostałe aktywa	14	3 589	1 331
Aktywa trwałe razem		1 274 912	917 673
Aktywa obrotowe			
Zapasy	15	368 384	408 433
Pozostałe aktywa finansowe	13.2	582	31
Należne wpłaty na kapitał		932	-
Należności z tytułu podatku dochodowego		88	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	16	255 109	191 515
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	17	82 158	50 814
Pozostałe aktywa	14	5 548	2 452
Aktywa obrotowe razem		712 801	653 245
Aktywa razem		1 987 713	1 570 918

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z punktem 2.3.1 w zakresie praw do emisji CO₂.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej (kontynuacja) na dzień 31 grudnia 2013 roku

	Nota	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012* przekształcone
Pasywa			
Kapitał własny			
Kapitał zakładowy	18.1	750 000	750 000
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek podporządkowanych		(9 195)	-
Zyski zatrzymane, w tym:		229 090	227 333
zysk netto bieżącego okresu		51 475	104 175
Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej		969 895	977 333
Kapitał własny udziałowców niesprawujących kontroli		96 416	1 769
Kapitał własny razem		1 066 311	979 102
Zobowiązania			
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek	19	54 805	71 882
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	20	55 479	52 507
Pozostałe zobowiązania długoterminowe	23	57 313	540
Pozostałe rezerwy	21	45 161	62 873
Dotacje	22	15 969	19 310
Przychody przyszłych okresów	25	-	469
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	7.4	69 431	-
Pozostałe zobowiązania finansowe	24	4 614	6 486
Zobowiązania długoterminowe razem		302 772	214 067
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek	19	196 752	135 804
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	20	5 625	4 214
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		2 014	45
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	23	369 679	204 380
Pozostałe rezerwy	21	34 688	25 348
Dotacje	22	1 577	5 904
Przychody przyszłych okresów	25	6 059	171
Pozostałe zobowiązania finansowe	24	2 236	1 883
Zobowiązania krótkoterminowe razem		618 630	377 749
Zobowiązania razem		921 402	591 816
Pasywa razem		1 987 713	1 570 918

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z punktem 2.3.1 w zakresie praw do emisji CO₂.

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym za okres zakończony 31 grudnia 2013 roku

	Kapitał zakładowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek podporządkowanych	Zyski zatrzymane	Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	Kapitał własny udziałowców niesprawujących kontroli	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2013 roku	750 000	-	-	227 333	977 333	1 769	979 102
Zyski i straty oraz inne całkowite dochody							
Zysk netto	-	-	-	51 475	51 475	(1 791)	49 684
Inne całkowite dochody	-	-	(9 195)	532	(8 663)	-	(8 663)
Zyski i straty oraz inne całkowite dochody ogółem	-	-	(9 195)	52 007	42 812	(1 791)	41 021
Transakcje z właścicielami Spółki, ujęte bezpośrednio w kapitale własnym							
Dywidendy	-	-	-	(50 250)	(50 250)	(192)	(50 442)
Dopłaty od i wypłaty do właścicieli ogółem	-	-	-	(50 250)	(50 250)	(192)	(50 442)
Zmiany w strukturze własnościowej jednostek podporządkowanych							
Nabycie jednostki zależnej mającej udziałowców niesprawujących kontroli	-	-	-	-	-	96 630	96 630
Transakcje z właścicielami ogółem	-	-	-	(50 250)	(50 250)	96 438	46 188
Pozostałe	-	-	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2013 roku	750 000	-	(9 195)	229 090	969 895	96 416	1 066 311

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym (kontynuacja)

za okres zakończony 31 grudnia 2012 roku

	Kapitał zakładowy	Kapitał z aktualizacji wyceny	Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek podporządkowanych	Zyski zatrzymane	Kapitał własny akcjonariuszy jednostki dominującej	Kapitał własny udziałowców niesprawujących kontroli	Kapitał własny razem
Stan na 1 stycznia 2012 roku	750 000	139	-	123 019	873 019	4 326	877 345
<i>Zyski i straty oraz inne całkowite dochody</i>							
Zysk netto	-	-	-	104 175	104 175	(2 243)	101 932
Inne całkowite dochody ogółem	-	-	-	-	-	-	-
Zyski i straty oraz inne całkowite dochody ogółem	-	-	-	104 175	104 175	(2 243)	101 932
<i>Transakcje z właścicielami Spółki, ujęte bezpośrednio w kapitale własnym</i>							
Dywidendy	-	-	-	-	-	(314)	(314)
Dopłaty od i wypłaty do właścicieli ogółem	-	-	-	-	-	(314)	(314)
Transakcje z właścicielami ogółem	-	-	-	-	-	(314)	(314)
Pozostałe	-	(139)	-	139	139	-	139
Stan na 31 grudnia 2012 roku	750 000	-	-	227 333	977 333	1 769	979 102

Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres zakończony 31 grudnia 2013 roku

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012* przekształcone
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		
Zysk przed opodatkowaniem	59 359	121 711
<i>Korekty</i>	<i>65 193</i>	<i>56 077</i>
Amortyzacja	85 711	83 096
Odwrocenie odpisów aktualizujących rzeczowe aktywa trwałe	(4 102)	(28 791)
Zysk/Strata z tytułu działalności inwestycyjnej	(15 267)	5 746
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	(9 748)	(8 020)
Odsetki, różnice kursowe	8 599	4 046
Zysk z działalności operacyjnej przed zmianami w kapitale obrotowym	124 552	177 788
Zmiana stanu należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	(63 897)	95 267
Zmiana stanu zapasów	40 752	(51 635)
Zmiana stanu zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych	128 778	(107 677)
Zmiana stanu rezerw, rozliczeń międzyokresowych i dotacji	(6 931)	31 587
Inne korekty	(2 409)	1 264
Środki pieniężne wygenerowane na działalności operacyjnej	220 845	146 594
Podatek zapłacony	(1 087)	(602)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	219 758	145 992

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z punktem 2.3.1 w zakresie praw do emisji CO₂.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych (kontynuacja) za okres zakończony 31 grudnia 2013 roku

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012* przekształcone
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
Sprzedaż wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych	6 469	4 575
Nabycie wartości niematerialnych oraz rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych	(150 114)	(124 831)
Wydatki na poszukiwanie i ocenę zasobów mineralnych	(3 579)	-
Otrzymane dywidendy	8 008	7 770
Wydatki na nabycie aktywów finansowych	(19 414)	-
Wpływy ze sprzedaży aktywów finansowych	3 987	-
Odsetki otrzymane	450	-
Dotacje	497	-
Pożyczki	(525)	(1 190)
Pozostałe wydatki inwestycyjne	(3 827)	(2)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(158 048)	(113 678)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
Dywidendy wypłacone	(50 442)	(314)
Wpływy z tytułu zaciągnięcia kredytów i pożyczek	205 672	52 116
Wydatki na spłatę kredytów i pożyczek	(174 492)	(64 933)
Odsetki zapłacone	(7 221)	(12 743)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	(2 864)	(3 219)
Pozostałe wpływy finansowe	179	-
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(29 168)	(29 093)
Przepływy pieniężne netto, razem	32 542	3 221
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek okresu	50 814	40 183
Wpływ zmian kursów walut	(1 198)	7 410
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec okresu	82 158	50 814

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z punktem 2.3.1 w zakresie praw do emisji CO₂.

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych należy analizować łącznie z notami objaśniającymi stanowiącymi integralną część skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego.

Informacja dodatkowa do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Informacje dotyczące Grupy Kapitałowej

1.1. Opis organizacji Grupy Kapitałowej

Jednostka Dominująca Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” Spółka Akcyjna (do 3 czerwca 2013 roku Zakłady Chemiczne „Police” S.A.) z siedzibą w Policach (zwana dalej Jednostką Dominującą) została utworzona w dniu 14 grudnia 1995 roku na podstawie Aktu Notarialnego Repetytorium: A Nr 20142. Jednostka Dominująca prowadzi działalność na terytorium Polski w formie spółki akcyjnej. Jednostka Dominująca została zarejestrowana w Sądzie Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie, XIII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem KRS 0000015501. Jednostce Dominującej nadano numer statystyczny Regon 810822270 oraz numer identyfikacji podatkowej NIP 851-02-05-573. Czas trwania Grupy Kapitałowej Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. (do 3 czerwca 2013 roku Grupa Kapitałowa Zakłady Chemiczne „Police” S.A.; zwana dalej Grupą, Grupą Kapitałową) jest nieoznaczony.

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Kapitałowej jest w szczególności:

- produkcja i sprzedaż nawozów chemicznych,
- produkcja i sprzedaż bieli tytanowej i innych chemikaliów,
- wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd Grupy Kapitałowej w dniu 7 marca 2014 roku.

Akcjonariusze Grupy Kapitałowej nie mają prawa do dokonywania zmian w niniejszym sprawozdaniu po jego opublikowaniu.

Grupa Kapitałowa Grupa Azoty Zakłady Chemiczne Police S.A. wchodzi w skład Grupy Kapitałowej Grupa Azoty S.A., której Jednostką Dominującą jest Spółka Grupa Azoty S.A.

1.2. Skład Grupy Kapitałowej

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupę Kapitałową tworzyły spółka Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. – Jednostka Dominująca oraz:

- 8 spółek zależnych (z udziałem w kapitale powyżej 50%), w tym 2 spółki w likwidacji,
- 2 spółki stowarzyszone (z udziałem w kapitale poniżej 50%), w tym jedna w upadłości likwidacyjnej.

W dniu 20 listopada 2013 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Zarząd Morskiego Portu Police Sp. z o.o. podjęło uchwałę o podwyższeniu kapitału zakładowego do kwoty 19 890,4 tys. zł w drodze emisji nowych udziałów, które w całości objęła spółka Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. w zamian za aport niepieniężny w postaci prawa wieczystego użytkowania gruntów w granicach portu morskiego. Podwyższenie zostało zarejestrowane przez Krajowy Rejestr Sądowy w dniu 13 grudnia 2013 roku. W efekcie spółka Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. posiada 99,97% udziału w kapitale zakładowym Zarząd Morskiego Portu Police Sp. z o.o.

W dniu 16 grudnia 2013 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Supra Sp. z o.o. podjęło decyzję o uchyleniu likwidacji spółki z dniem 01 stycznia 2014 roku.

Nabycie kontrolnego pakietu akcji spółki African Investment Group S.A.

W dniu 28 sierpnia 2013 roku Grupa Azoty Zakłady Chemiczne „Police” S.A. nabyła od DGG ECO Sp. z o.o. 550 akcji, stanowiących 55% udziałów w kapitale zakładowym spółki African Investment Group S.A., która specjalizuje się w poszukiwaniu minerałów kopalnych oraz posiada pozwolenia na prowadzenie prac przygotowawczych i poszukiwanie depozytów surowców mineralnych.

Głównymi przyczynami przeprowadzania transakcji nabycia akcji African Investment Group S.A. były:

- dywersyfikacja dostaw kluczowych surowców produkcyjnych,
- obniżenie kosztów produkcji podstawowych produktów.

Jednostka Dominująca uznała, że transakcja nabycia spółki African Investment Group S.A. w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostanie ujęta jako nabycie przedsięwzięcia, w rozumieniu MSSF 3, głównie ze względu na istnienie wystarczającej infrastruktury umożliwiającej wydobycie surowców i ich sprzedaż w ilościach efektywnych z handlowego punktu widzenia oraz istnienie procesów, które umożliwiły zorganizowanie wydobycia surowców i ich sprzedaży mimo ograniczonych zasobów ludzkich i technicznych przed datą objęcia kontroli przez Jednostkę Dominującą. Jednostka Dominująca powinna dokonać ostatecznego rozliczenia nabycia akcji African Investment Group S.A. w ciągu 12 miesięcy od dnia przejęcia.

W okresie od daty objęcia kontroli nad spółką przychody African Investment Group S.A. i wypracowany zysk netto wyniosły odpowiednio 2 518 tys. zł i 2 419 tys. zł (po wyłączeniach wzajemnych transakcji). Gdyby transakcja objęcia kontroli miała miejsce 1 stycznia 2013 roku, przychody z działalności kontynuowanej Grupy byłyby o 5 036 tys. zł wyższe niż wykazane w niniejszym sprawozdaniu finansowym, a zysk netto Grupy byłby o 4 838 tys. zł wyższy niż wykazany w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

Cena nabycia

Ustalona cena nabycia za 55% akcji spółki African Investment Group S.A. rozłożona jest na 3 transze:

- 3 000 000 USD – w dniu podpisania Umowy,
- 7 000 000 USD (pierwsza część drugiej transzy) w terminie 10 dni od uzyskania ważnego i ostatecznego pozwolenia wydobywczego na tzw. małą kopalnię dla złoża Lam Lam oraz po wydobyciu i sprzedaży Jednostce Dominującej 100 tys. ton fosforitu (oba warunki muszą być spełnione łącznie),
- 12 000 000 USD (druga część drugiej transzy) w terminie 10 dni od wydobycia i sprzedaży Jednostce Dominującej kolejnych 200 tys. ton fosforitu ze złoża Lam Lam,
- 6 850 000 USD (trzecia transza) w terminie 10 dni od uzyskania ważnego i ostatecznego pozwolenia poszukiwawczego dla złoża Kebemer oraz po wydobyciu i sprzedaży Jednostce Dominującej kolejnych 100 tys. ton fosforitu (oba warunki muszą być spełnione łącznie).

Zarząd Jednostki Dominującej dokonał oszacowania prawdopodobieństwa i terminu zapłaty kolejnych transz. Uznano, iż wszystkie transze zostaną zrealizowane. Oszacowano, iż na dzień nabycia wartość godziwa zapłaty wynosi 91 858 tys. zł, z czego zapłacono gotówką 9 552 tys. zł, a jako zobowiązania ujęto 78 796 tys. zł.

Nabyte aktywa i przejęte zobowiązania

Na dzień 31 grudnia 2013 roku dokonano wstępnego rozliczenia nabycia akcji spółki African Investment Group S.A. Poniżej zaprezentowano wstępne wartości nabytych aktywów i przejętych zobowiązań.

	Na dzień 28.08.2013
Rzeczowe aktywa trwałe	296 985
- w tym wartość złóż	294 379
Zapasy	16 487
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe aktywa	1 827
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 021
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(72 477)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(20 414)
Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek	(10 547)
Pozostałe zobowiązania niefinansowe	(260)
Wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów netto	212 622

Wartość złóż została ustalona prowizorycznie. Grupa jest w trakcie weryfikacji założeń, będących podstawą wyceny złóż mineralnych, co może skutkować zmianą wartości tych złóż w ostatecznym rozliczeniu transakcji nabycia.

Wartość złoża Kebemer podlega amortyzacji w okresie ok. 72 lat metodą naturalną w oparciu o ilość wydobywanych ton surowców w stosunku do szacowanych pojemności złóż. Aktualne szacunki pojemności złoża Kebemer wynoszą 56 000 tys. ton.

Wartość złoża Lam Lam podlega amortyzacji w okresie ok. 6 lat metodą naturalną w oparciu o ilość wydobywanych ton surowców w stosunku do szacowanych pojemności złóż. Aktualne szacunki pojemności złoża Lam Lam wynoszą 1 500 tys. ton.

Zysk z tytułu okazyjnego nabycia

	Na dzień 28.08.2013
Cena nabycia	91 858
Udziały niekontrolujące ustalone proporcjonalnie do udziału w ujętych aktywach i zobowiązaniach jednostki nabywanej	95 681
Wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów netto	(212 622)
Zysk z tytułu okazyjnego nabycia	25 083

Zdaniem Zarządu Jednostki Dominującej zysk z okazyjnego nabycia wynika przede wszystkim z wyceny do wartości godziwej rzeczowych aktywów trwałych, w tym wartości złóż z kopalń Lam Lam oraz Kebemer. Biorąc pod uwagę, iż na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie ustalono wartości godziwej wszystkich nabytych aktywów netto, oszacowany zysk z tytułu okazyjnego nabycia może ulec zmianie po dokonaniu ostatecznego rozliczenia nabycia.

Porównanie do wstępnego rozliczenia nabycia wykazanego w III kwartale 2013 roku

W porównaniu do wstępnego rozliczenia nabycia, które zostało zaprezentowane w skróconym śródrocznym sprawozdaniu finansowym za III kwartał 2013 roku, obecnie skorygowano następujące pozycje:

	Rozliczenie wstępne na 30.09.2013	Rozliczenie wstępne na 31.12.2013	Różnica
Rzeczowe aktywa trwałe (w tym złoża)	202 023	296 985	94 962
Pozostałe aktywa	22 257	19 335	(2 922)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	22 771	72 477	(49 706)
Zobowiązania pozostałe	34 494	31 221	3 273
Wpływ na wartość godziwą możliwych do zidentyfikowania aktywów netto	167 015	212 622	45 607
Udziały niekontrolujące	75 157	95 681	(20 524)
Wpływ na zysk z tytułu okazyjnego nabycia			25 083

Zmiany te spowodowane były realizacją procesu wyceny rzeczowych aktywów trwałych, głównie złóż mineralnych.

Koszty związane z nabyciem

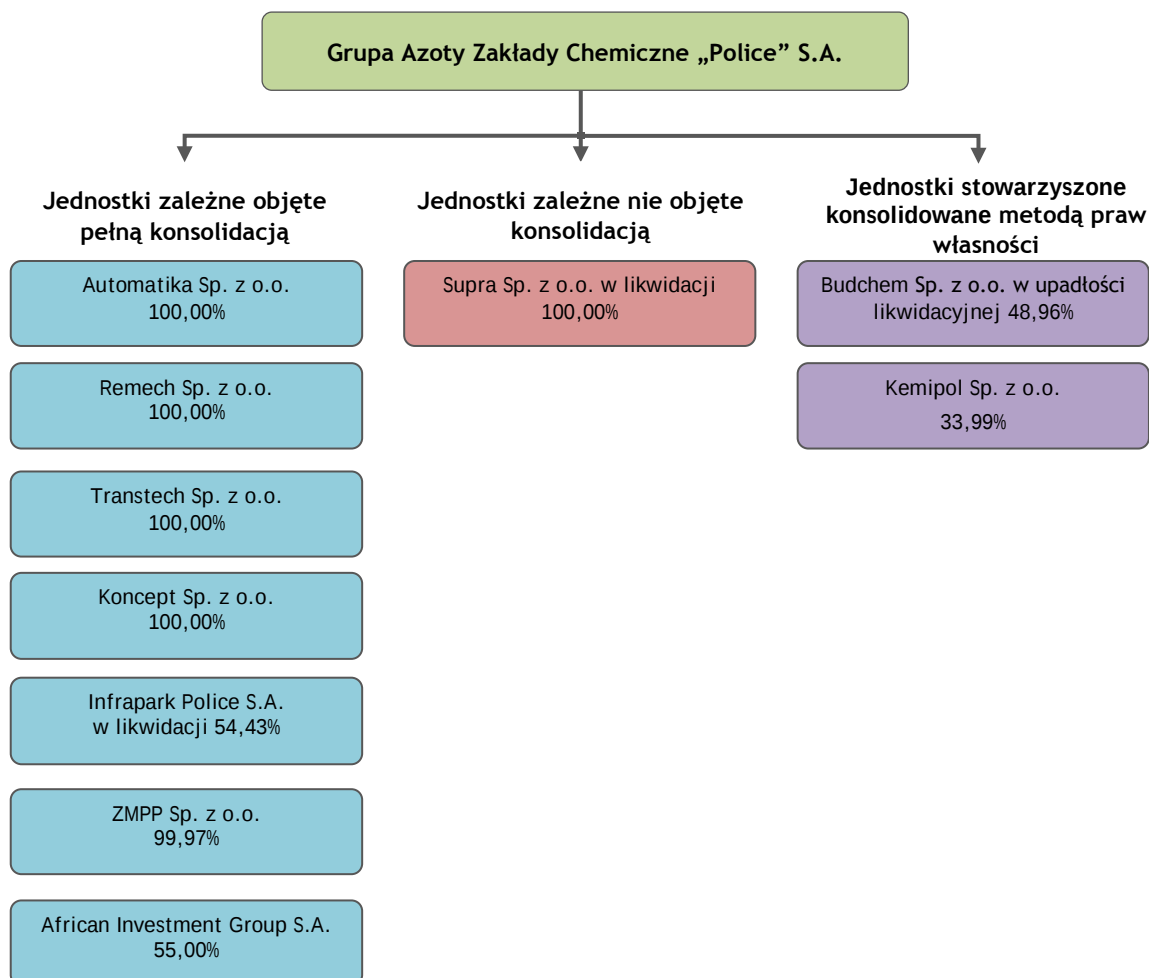
Koszty bezpośrednio związane z transakcją i alokowane jako dotyczące transakcji nabycia przedsięwzięcia w kwocie 6 890 tys. zł zostały ujęte w kosztach ogólnego zarządu.

W dniu 28 sierpnia 2013 roku Jednostka Dominująca zbyła 1 akcję spółki African Investment Group S.A. na rzecz spółki zależnej Remech Sp. z o.o.

W dniu 28 sierpnia 2013 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie African Investment Group S.A. podjęło decyzję o podwyższeniu kapitału zakładowego do kwoty 340 mln XOF w drodze podwyższenia wartości nominalnej akcji. Podwyższenie zostało zarejestrowane w dniu 03 października 2013 roku.

Skład Grupy Kapitałowej

Schemat organizacyjny Grupy Kapitałowej obejmujący jednostki podlegające konsolidacji oraz nieobjęte konsolidacją na dzień 31 grudnia 2013 roku:

Informacje o podmiotach Grupy Kapitałowej

Nazwa i siedziba	Wartość udziałów w cenie nabycia	Posiadane udziały (%)	Charakterystyka działalności
Jednostki zależne			
Supra Sp. z o.o. w likwidacji 51-501 Wrocław ul. Monopolowa 6	19 746	100,00%	Likwidacja spółki od 1 lipca 2011 roku.
InfraPark Police S.A. w likwidacji 72-010 Police ul. Kuźnicka 1	8 224	54,43%	Likwidacja spółki od 30 kwietnia 2012 roku.
Zarząd Morskiego Portu Police Sp. z o.o. 72-010 Police ul. Kuźnicka 1	19 885	99,97%	Działalność portów morskich, budowa portów, zarządzanie nieruchomościami, prace badawcze, obsługa żeglugi morskiej i śródlądowej, transport wodny przybrzeżny.
Automatika Sp. z o.o. 72-010 Police ul. Kuźnicka 1	7 470	100,00%	Prace inwestycyjne i inżyniersko techniczne w zakresie automatyki i elektroenergetyki, remonty aparatury kontrolno – pomiarowej oraz maszyn i urządzeń energetycznych, Utrzymanie ruchu instalacji przemysłowych w branży automatyki i elektroenergetyki w tym min. utrzymanie ruchu komputerowych systemów sterowania i wizualizacji procesów.
Koncept Sp. z o.o. 72-010 Police ul. Kuźnicka 1	518	100,00%	Prace projektowe w branżach: budowlanej, instalacyjnej, mechanicznej, elektrycznej, automatyki, i pomiarów oraz technologicznej (z kosztorysami nakładczymi i inwestorskimi). Specjalizacja: projekty dla przemysłu chemicznego.
Remech Sp. z o.o. 72-010 Police ul. Kuźnicka 1	6 227	100,00%	Prace remontowe i inwestycyjne branży mechanicznej i budowlanej: wykonawstwo instalacji i aparatów, w tym także z tworzyw sztucznych, prace serwisowe, prace warsztatowe, obróbka metali, prace dozоровe.
Transtech Sp. z o.o. 72-010 Police ul. Kuźnicka 1	9 798	100,00%	Usługi transportowe (transport mikrobusami oraz transport towarów samochodami ciężarowymi o ładowności do 24 ton - wywrotki i samochody skrzyniowe spełniające wymogi ADR), usługi sprzętowe (żurawie samojezdne do 65 ton udźwigu, koparki, ładowarki, spycharki, samochody specjalne - do wywozu śmieci w kontenerach, piaskarka, zestawy niskopodwoziowe), Usługi warsztatowe (naprawa wózków akumulatorowych, sztaplarek, samochodów osobowych, dostawczych, ciężarowych, ładowarek, koparek, spycharek oraz żurawi samojezdnych - również przeglądy okresowe.
African Investment Group S.A. Dakar (Senegal), Almadies, Route de Ngor Villa N 12	96 219	55,00%	Projekty i inwestycje związane z sektorem surowców w Senegalu, oraz w sąsiednich krajach, w tym poszukiwaniem i eksploatacją złóż surowców dla potrzeb przemysłowych. Handel produktami przemysłowymi dla potrzeb

Nazwa i siedziba	Wartość udziałów w cenie nabycia	Posiadane udziały (%)	Charakterystyka działalności
Jednostki stowarzyszone			przemysłu i rolnictwa, handel surowcami, w tym m.in. fosforami, usługi doradcze w zakresie inwestycji związanych z branżą górniczą i energetyczną.
budchem Sp. z o.o. w upadłości likwidacyjnej 70-492 Szczecin ul. Moczyńskiego 8/10	592	48,96%	Spółka w upadłości likwidacyjnej od 19 lipca 2012 roku.
Kemipol Sp. z o.o. 72-010 Police ul. Kuźnicka 6	1 171	33,99%	Wytwarzanie koagulantów do oczyszczania wody i ścieków. Usługi związane z projektowaniem procesu chemicznego oczyszczania wody pitnej, przemysłowej i ścieków, Dobór i dostawa urządzeń dozujących chemikalia, Optymalizacja procesów oczyszczania wód, Rekultywacja jezior.

1.3. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

Skład Zarządu Jednostki Dominującej na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego Grupy do publikacji:

- Krzysztof Jatoński - Prezes Zarządu VI wspólnej kadencji powołany Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 622/V/12 z dnia 13 czerwca 2012 r.,
- Wojciech Naruć - Wiceprezes Zarządu VI wspólnej kadencji powołany Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 623/V/12 z dnia 13 czerwca 2012 r.,
- Rafał Kuźmichonek - Wiceprezes Zarządu VI wspólnej kadencji wybrany przez pracowników Jednostki Dominującej - powołany Uchwałą Rady Nadzorczej Nr 624/V/12 z dnia 13 czerwca 2012 r.

Skład Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego do publikacji:

- Paweł Jarczewski - Przewodniczący Rady Nadzorczej powołany Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Nr 3 z dnia 27 sierpnia 2013 r.,
- Jerzy Góra - Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej powołany Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Nr 23 z dnia 25 kwietnia 2013 r.,
- Anna Tarocińska - Członek Rady Nadzorczej (Sekretarz Rady Nadzorczej) powołany Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Nr 20 z dnia 25 kwietnia 2013 r.,
- Wiesław Markwas - Członek Rady Nadzorczej powołany Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Nr 19 z dnia 25 kwietnia 2013 r.,
- Andrzej Skolmowski - Członek Rady Nadzorczej powołany Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Nr 22 z dnia 25 kwietnia 2013 r.,
- Marcin Likierski - Członek Rady Nadzorczej powołany z dniem 16. maja 2013 r. z ramienia akcjonariusza - Ministerstwa Skarbu Państwa.

Skład Komitetu Audytu na dzień zatwierdzenia sprawozdania finansowego do publikacji:

- Andrzej Skolmowski - Przewodniczący Komitetu Audytu,
- Anna Tarocińska - Sekretarz Komitetu Audytu,
- Jerzy Góra - Członek Komitetu Audytu.

2. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Za wyjątkiem zmian opisanych w punkcie 2.3, zasady polityki rachunkowości przedstawione poniżej stosowane były w sposób ciągły w odniesieniu do wszystkich okresów zaprezentowanych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

2.1. Oświadczenie o zgodności

Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską (MSSF UE) i innymi obowiązującymi przepisami. MSSF UE zawierają wszystkie Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) oraz związane z nimi Interpretacje Komitetu ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej (KIMSF) poza wymienionymi poniżej Standardami oraz Interpretacjami, które oczekują na zatwierdzenie przez Unię Europejską oraz Standardami oraz Interpretacjami, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, ale nie weszły jeszcze w życie.

2.2. Zmiany w Międzynarodowych Standardach Sprawozdawczości Finansowej

Pewne nowe standardy, zmiany do standardów oraz interpretacji, które obowiązują lub będą obowiązywać dla okresów sprawozdawczych rozpoczynających się po 1 stycznia 2014 roku, nie zostały uwzględnione do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego.

Oczekuje się, iż żadne z nich nie będzie miało znacznego wpływu na sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej, z wyjątkiem:

2.2.1. Standardy i Interpretacje zatwierdzone przez UE, które nie weszły jeszcze w życie dla okresów rocznych kończących się w dniu 31 grudnia 2013 roku

- Zmiany do MSR 36 Utrata wartości aktywów, które będą obowiązkowe dla sprawozdania finansowego Grupy za rok 2014.

Zmiany wyjaśniają, że wartość odzyskiwalna powinna być ujawniona jedynie dla poszczególnych aktywów (w tym wartości firmy) lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne, dla których rozpoznano lub odwrócono w danym okresie straty z tytułu utraty wartości. Zmiany wprowadzają również wymóg ujęcia dodatkowych ujawnień w przypadku, gdy strata z tytułu utraty wartości składnika aktywów (w tym wartości firmy) lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, została rozpoznana lub odwrócona w danym okresie, a wartość odzyskiwalna została ustalona w oparciu o wartość godziwą pomniejszoną o koszty sprzedaży. Oczekuje się, że w momencie początkowego zastosowania, zmiany będą miały wpływ na zakres ujawnień w sprawozdaniu finansowym.

2.2.2. Standardy i Interpretacje oczekujące na zatwierdzenie przez UE na dzień 31 grudnia 2013 roku

- MSSF 9 Instrumenty Finansowe, z późniejszymi zmianami, dla którego nie określono daty obowiązkowego zastosowania. Grupa nie planuje wcześniejszego zastosowania tego standardu i jest w trakcie analizy wpływu nowego standardu na jej sprawozdanie finansowe. Zastosowanie nowego standardu mogłoby mieć wpływ na klasyfikację i wycenę aktywów finansowych.
- Interpretacja KIMSF 21 Opłaty publiczne, która będzie obowiązkowa dla sprawozdania finansowego Grupy za rok 2014. Grupa nie planuje wcześniejszego zastosowania tej interpretacji i jest w trakcie analizy wpływu nowej interpretacji na jej sprawozdanie finansowe.
- Zmiana do MSR 19 Świadczenia pracownicze zatytułowana Programy określonych świadczeń: składki pracowników, która będzie obowiązkowa dla sprawozdania finansowego Grupy za rok 2014. Grupa nie planuje wcześniejszego zastosowania zmiany i jest w trakcie analizy wpływu zmiany na jej sprawozdanie finansowe.

- Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2010-2012, które będą obowiązkowe dla sprawozdania finansowego Grupy za rok 2015. Grupa nie planuje wcześniejszego zastosowania zmiany i jest w trakcie analizy wpływu zmiany na jej sprawozdanie finansowe.
- Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2011-2013, które będą obowiązkowe dla sprawozdania finansowego Grupy za rok 2015. Grupa nie planuje wcześniejszego zastosowania zmiany i jest w trakcie analizy wpływu zmiany na jej sprawozdanie finansowe.

2.3. Zmiany zasad rachunkowości i prezentacji sprawozdań

2.3.1. Zmiany zasad rachunkowości

Z dniem 1 stycznia 2013 roku Grupa zastosowała następujące nowe standardy oraz zmiany obowiązujących standardów, jak również wprowadziła następujące zmiany zasad rachunkowości:

- MSR 19 „Świadczenia pracownicze” (2011) w zakresie ujmowania zysków i strat aktuarialnych dotyczących programów określonych świadczeń. Zgodnie z wcześniejszym brzmieniem standardu zyski i straty aktuarialne dotyczące programów określonych świadczeń były ujmowane w zysku lub stracie danego okresu. Obecnie zyski i straty aktuarialne dotyczące programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia są ujmowane w innych całkowitych dochodach. Zmiana ta nie miała istotnego wpływu na wynik finansowy Grupy Kapitałowej w 2012 roku, w związku z tym Grupa nie dokonała przekształcenia danych porównawczych.
- MSSF 13 Wycena wartości godziwej. Grupa zastosowała MSSF 13, który wprowadza ramy wyznaczania wartości godziwej w jednym MSSF oraz dokonywania ujawnień dotyczących wartości godziwej, gdy pomiary wartości godziwej są wymagane lub dozwolane przez inne MSSF. W szczególności standard ujednolicił definicję wartości godziwej jako ceny, którą otrzymano by za sprzedaż składnika aktywów lub zapłacono by za przeniesienie zobowiązania w transakcji przeprowadzonej na zwykłych warunkach między uczestnikami rynku na dzień wyceny. Dodatkowo, standard zmienia lub rozszerza zakres ujawnień dotyczących wartości godziwej, o których mowa w innych MSSF, w tym MSSF 7. Wprowadzone zmiany nie miały istotnego wpływu na wycenę aktywów i zobowiązań Grupy.
- Wcześniejsze zastosowanie MSSF 10, 11, 12, zmienionego MSR 28. Grupa Kapitałowa skorzystała z możliwości wcześniejszego zastosowania MSSF 10, MSSF 11, MSSF 12 oraz zmienionego MSR 28. MSSF 10 wprowadza nowy model kontroli, dotyczący wszystkich jednostek, w które dokonano inwestycji. Nowy model kontroli zakłada, że inwestor ma kontrolę nad jednostką, w którą dokonał inwestycji, gdy sprawuje władzę nad tą jednostką, podlega ekspozycji na zmienność stóp zwrotu z tej inwestycji oraz ma możliwość wykorzystania sprawowanej władzy nad jednostką do wywierania wpływu na wysokość generowanych stóp zwrotu z inwestycji. Zgodnie z MSSF 11 Grupa Kapitałowa klasyfikuje udziały we wspólnych ustaleniach umownych jako wspólne działania lub wspólne przedsięwzięcia, w zależności od posiadanych praw do aktywów oraz odpowiedzialności za zobowiązania takiego ustalenia. Dokonując oceny praw i obowiązków wynikających z ustalenia, Grupa Kapitałowa uwzględnia strukturę wspólnego ustalenia umownego, formę prawną, warunki umowy oraz inne fakty i okoliczności. MSSF 12 nakłada na Grupę Kapitałową wymóg ujawniania informacji, które pozwolą użytkownikom sprawozdania finansowego ocenić charakter posiadanych udziałów w innych jednostkach i związane z tym ryzyko oraz oddziaływanie tych udziałów na jej sytuację finansową, wyniki i przepływy pieniężne. Zastosowanie MSSF 10, MSSF 11 oraz zmiany MSR 28 nie miały istotnego wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe. Zastosowanie MSSF 12 może wymagać dokonania dodatkowych ujawnień w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.
- Nowe zasady ujmowania nieodpłatnie otrzymanych praw do emisji, wyceny nabytych praw do emisji oraz prezentacji praw do emisji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Zgodnie z dotychczas obowiązującą polityką rachunkowości nieodpłatnie otrzymane prawa do emisji były wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w cenie nabycia (tj. wartości zerowej), natomiast zakupione prawa do emisji wykazywane były w wartości przeszacowanej i prezentowane jako wartości niematerialne. Od 2013 roku Grupa Kapitałowa zmieniła w tym zakresie zasady rachunkowości i prezentuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nabyte i przyznane nieodpłatnie prawa do emisji jako zapasy, prawa otrzymane nieodpłatnie ujmuje według wartości godziwej na dzień ich zarejestrowania i prezentuje drugostronnie jako dotacje. Prawa do emisji nie są odpisywane na dzień bilansowy do ich wartości możliwych do uzyskania

na dzień bilansowy, niższych od ceny nabycia, jeżeli oczekuje się, że wyroby gotowe, do produkcji których zostaną wykorzystane, zostaną sprzedane w wysokości ceny nabycia lub kosztu wytworzenia lub powyżej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Rozliczenie dotacji z tytułu przyznanych praw ujmuje się jako pomniejszenie kosztu własnego sprzedaży w proporcji zrealizowanej emisji CO₂ w okresie sprawozdawczym do planowanej emisji rocznej. W sprawozdaniu finansowym za okres kończący się 31 grudnia 2013 roku, w związku z brakiem ostatecznego ustalenia przydziału darmowych uprawnień na rok 2013 i brakiem rejestracji uprawnień w rejestrach, Grupa Kapitałowa ujęła jako pozostałe należności dotację z tytułu darmowych uprawnień do emisji CO₂ oszacowaną jako iloczyn wysokości emisji zrealizowanej w okresie sprawozdawczym w poszczególnych instalacjach (nie wyższej od oczekiwanego przydziału dla danej instalacji na rok 2013) i wartości godziwej uprawnień na dzień bilansowy. Po otrzymaniu i zarejestrowaniu przydziału uprawnień Grupa przeklasyfikuje powyższe prawa do zapasów. Dane na dzień 31 grudnia 2012 roku zostały zaprezentowane po uwzględnieniu tej zmiany.

Poniższa tabela przedstawia wpływ zmiany w zakresie praw do emisji CO₂ na skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na 31 grudnia 2012 roku:

	Zatwierdzone Na dzień 31.12.2012	Przekształcone Na dzień 31.12.2012	Wpływ przekształcenia
Aktywa			
Aktywa trwałe	917 673	917 673	-
Aktywa obrotowe w tym:	628 455	653 245	24 790
Zapasy	383 643	408 433	24 790
Aktywa razem	1 546 128	1 570 918	24 790
Pasywa			
Kapitał własny	979 102	979 102	-
Zobowiązania długoterminowe	214 067	214 067	-
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:	352 959	377 749	24 790
Pozostałe rezerwy	4 541	25 348	20 807
Dotacje	1 921	5 904	3 983
Pasywa razem	1 546 128	1 570 918	24 790

- Kursy walut stosowane do przeliczania pozycji pieniężnych na dzień bilansowy. Na dzień bilansowy pozycje pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane przy zastosowaniu obowiązującego na ten dzień średniego kursu ogłoszonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Dotychczas pozycje te były przeliczane na dzień bilansowy przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego kursu zamknięcia (kurs natychmiastowej realizacji, wykonania), tzn. po kursie banku wiodącego z pierwszego notowania dnia bilansowego. Dane na 31 grudnia 2012 roku nie uwzględniają zmian wskazanych w poniższej tabeli.

Poniższa tabela przedstawia wpływ zmiany w zakresie stosowania kursów walut na skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2012 roku:

	Przed zmianą Na dzień 31.12.2012	Po zmianie Na dzień 31.12.2012	Wpływ zmiany
Aktywa			
Aktywa trwałe	917 673	917 673	-
Aktywa obrotowe w tym:	653 245	653 971	726
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	191 515	191 978	463
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	50 814	51 077	263
Aktywa razem	1 570 918	1 571 644	726
Pasywa			
Kapitał własny, w tym:	979 102	980 987	1 885
Zyski zatrzymane, w tym:	227 333	229 218	1 885
Zysk netto bieżącego okresu	104 175	106 060	1 885
Zobowiązania długoterminowe	214 067	214 067	-
Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:	377 749	376 590	(1 159)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	204 380	203 221	(1 159)
Pasywa razem	1 570 918	1 571 644	726

Zmiana zasad wyceny spowodowałaby wzrost wyniku finansowego na działalności finansowej w roku 2013 w kwocie 6 560 tys. zł (wyniku netto w kwocie 5 313 tys. zł), natomiast w roku 2012 w kwocie 1 885 tys. zł (wyniku netto w kwocie 1 527 tys. zł).

2.3.2. Zmiany w prezentacji sprawozdań

W okresie sprawozdawczym zmieniono sposób prezentacji sprawozdań finansowych poprzez zmianę nazwy Sprawozdania z całkowitych dochodów na Rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody (zwany w dalszej części rachunek zysków i strat). Dodatkowo wprowadzono w tym sprawozdaniu finansowym podział pozycji innych całkowitych dochodów na te, które mogą być reklasyfikowane do rachunku zysków i strat oraz te, które nigdy nie będą reklasyfikowane do rachunku zysków i strat.

2.4. Podstawa wyceny

Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, za wyjątkiem aktywów i zobowiązań wycenianych według wartości godziwej, tj.:

- nieruchomości inwestycyjnych,
- instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Dane porównawcze obejmują sprawozdanie z sytuacji finansowej na dzień 31 grudnia 2012 r. oraz rachunek zysków i strat oraz inne całkowite dochody, sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, a także sprawozdanie z przepływów pieniężnych za okres 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 r.

2.5. Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Dane w rocznym skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym zostały podane w złotych polskich, po zaokrągleniu do pełnych tysięcy. Złoty jest walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej.

2.6. Istotne wartości oparte na profesjonalnym osądzie i szacunkach

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF UE wymaga od Zarządu osądów, szacunków i założeń, które mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań, przychodów oraz kosztów. Szacunki oraz związane z nimi założenia opierają się na doświadczeniu historycznym oraz innych czynnikach, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki dają podstawę osądu, co do wartości bilansowej aktywów i zobowiązań, która nie wynika bezpośrednio z innych źródeł. Faktyczna wartość może różnić się od wartości szacowanej.

Istotne osądy dokonywane przez Zarząd przy zastosowaniu MSSF UE, które mają istotny wpływ na skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe, dotyczyły:

- rozpoznania nieodpłatnego przydziału uprawnień do emisji CO₂, przedstawionego w notach 15 i 16,
- szacunki w zakresie odpisów aktualizujących wartość rzeczowego majątku trwałego przedstawiono w notce 10.

Szacunki, obciążone znaczącym ryzykiem zmian w przyszłych latach zostały przedstawione w notce 29. Szacunki i związane z nimi założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest ujęta w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku lub w okresach bieżącym i przyszłych, jeżeli dokonana zmiana szacunku dotyczy zarówno okresu bieżącego, jak i okresów przyszłych. Główne szacunki księgowe oraz przyjęte założenia zostały ponadto przedstawione w odpowiednich notach objaśniających do sprawozdania finansowego:

- szacunki i założenia dotyczące okresów ekonomicznej użyteczności rzeczowego majątku trwałego, nieruchomości inwestycyjnych oraz wartości niematerialnych przedstawiono w notach 10, 11, 12,
- klasyfikacji leasingu, przedstawionego w notach 24 i 30,
- szacunki w zakresie odpisów aktualizujących wartość zapasów przedstawiono w notce 15,
- szacunki i założenia w zakresie odpisów aktualizujących wartość należności przedstawiono w notce 16,
- szacunki w zakresie świadczeń pracowniczych przedstawiono w notce 20,
- szacunki w zakresie utworzonych rezerw na zobowiązania przedstawiono w notce 21.

2.7. Założenie kontynuacji działalności gospodarczej

Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe Grupy Kapitałowej zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Grupę Kapitałową w dającej się przewidzieć przyszłości.

Nie istnieją żadne okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania przez Grupę Kapitałową działalności.

2.8. Zasady konsolidacji

2.8.1. Jednostki zależne

Jednostkami zależnymi są jednostki kontrolowane przez Jednostkę Dominującą. Kontrola ma miejsce wtedy, gdy Jednostka Dominująca posiada zdolność kierowania bezpośrednio lub pośrednio polityką finansową i operacyjną danej jednostki, w celu uzyskiwania korzyści płynących z jej działalności. Przy ocenie stopnia kontroli bierze się pod uwagę wpływ istniejących i potencjalnych praw głosu, które na dzień bilansowy mogą zostać zrealizowane lub mogą podlegać konwersji.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji w okresie od objęcia nad nimi kontroli przez Jednostkę Dominującą do czasu jej ustania.

2.8.2. Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone są to jednostki, na których politykę finansową i operacyjną, Jednostka Dominująca wywiera znaczący wpływ, jednakże nie sprawuje nad nimi kontroli. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe uwzględnia udział Grupy Kapitałowej w skumulowanych zyskach lub stratach spółek stowarzyszonych zgodnie z metodą praw własności, od momentu uzyskania

znaczącego wpływu do momentu jego ustania lub przeklasyfikowania do aktywów przeznaczonych do sprzedaży.

W przypadku, gdy udział Grupy Kapitałowej w stratach podmiotu stowarzyszonego przewyższa wartość bilansową inwestycji, przyjmuje się, iż udział w skumulowanych zyskach lub stratach spółek stowarzyszonych wynosi zero, zaś pozostałe straty są rozpoznawane przez Grupę Kapitałową do wysokości ewentualnych zaciągniętych zobowiązań.

2.8.3. Procedury konsolidacyjne

W celu sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego stosuje się następujące procedury konsolidacyjne:

- wyłączenie na dzień nabycia wartości księgowej inwestycji Jednostki Dominującej w każdej z jednostek zależnych oraz tej części kapitału własnego jednostek zależnych, która odpowiada udziałowi Jednostki Dominującej,
- określenie udziałów niesprawujących kontroli w kapitale własnym jednostek zależnych oraz w wyniku finansowym konsolidowanych jednostek zależnych za dany okres sprawozdawczy,
- wyłączenie rozrachunków wewnętrznych pomiędzy jednostkami Grupy,
- wyłączenie wszelkich niezrealizowanych zysków powstałych na transakcjach w obrębie Grupy,
- wyłączenie niezrealizowanych strat powstałych na transakcjach w obrębie Grupy, ale wyłączenie w przypadku, gdy nie występują przesłanki wskazujące na utratę wartości,
- wyłączenie przychodów oraz kosztów związanych z transakcjami wewnątrz Grupy.

2.8.4. Połączenie jednostek gospodarczych

Połączenia jednostek są rozliczane metodą nabycia na dzień nabycia, który jest dniem, w którym Grupa obejmuje kontrolę nad jednostką nabywaną. Grupa ujmuje wartość firmy na dzień nabycia jako:

- wartość godziwą przekazanej zapłaty; powiększoną o
- ujętą wartość udziałów niekontrolujących w jednostce przejmowanej; powiększoną o
- wartość godziwą dotychczas posiadanych kapitałów w jednostce nabywanej, jeśli połączenie odbywa się etapami; pomniejszoną o
- ujętą wartość netto (wartość godziwą) nabytych identyfikowalnych aktywów oraz przejętych zobowiązań i zobowiązań warunkowych.

W sytuacji, gdy różnica przybiera wartość ujemną, zysk na okazyjnym nabyciu jest ujmowany w zysku lub stracie bieżącego okresu na dzień przejęcia w pozycji pozostałe przychody operacyjne.

Wartość godziwa przekazanej zapłaty nie zawiera kwot związanych z rozliczeniem wcześniej istniejących powiązań. Kwoty te zasadniczo są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Koszty związane z nabyciem, inne niż odnoszące się do emisji instrumentów dłużnych lub kapitałowych, które Grupa ponosi w związku z połączeniem jednostek rozlicza się jako koszt okresu, w którym zostały poniesione i prezentuje jako koszty zarządu.

Zapłata warunkowa jest ujmowana w wartości godziwej na dzień nabycia. Jeśli zapłata warunkowa klasyfikowana jest jako składnik kapitału własnego, nie jest ponownie wyceniana, a jej rozliczenie jest ujęte w kapitałach. W innym przypadku późniejsze zmiany wartości godziwej zapłaty warunkowej są ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

2.8.5. Nabycie udziałów niekontrolujących

Nabycia udziałów niekontrolujących są ujmowane jako transakcje z właścicielami, w wyniku czego przy tego rodzaju transakcjach nie jest ujmowana wartość firmy. Korekty do udziałów niekontrolujących są oparte na proporcjonalnej wartości aktywów netto jednostki zależnej.

2.8.6. Utrata kontroli

W momencie utraty kontroli, Grupa zaprzestaje ujmować aktywa i zobowiązania jednostki zależnej, udziały niekontrolujące i pozostałe składniki kapitałów związane z jednostką zależną. Ewentualna nadwyżka lub niedobór powstałe w wyniku utraty kontroli ujmowane są w zysku lub stracie

bieżącego okresu. Jeśli Grupa zatrzymuje jakiekolwiek udziały w dotychczasowej jednostce zależnej, są one wyceniane w wartości godziwej na dzień utraty kontroli. Po początkowym ujęciu traktowane są jako inwestycje wyceniane metodą praw własności lub jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w zależności od poziomu utrzymanych przez Grupę wpływów na działalność tej jednostki.

2.9. Waluty obce

2.9.1. Transakcje w walucie obcej

Transakcje wyrażone w walutach obcych są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji.

Na dzień bilansowy pozycje pieniężne wyrażone w walutach obcych są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu obowiązującego na ten dzień średniego kursu ogłoszonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Niepieniężne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej ewidencjonowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej wyceniane są według kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji. Niepieniężne pozycje sprawozdania z sytuacji finansowej ewidencjonowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej wyceniane są według kursu obowiązującego w dniu ustalenia wartości godziwej.

Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane w rachunku zysków i strat w pozycji przychodów (kosztów) finansowych, z wyjątkiem różnic powstających na przeliczeniu instrumentów kapitałowych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży oraz kwalifikowanych zabezpieczeń przepływów pieniężnych, które ujmuje się jako inne całkowite dochody.

Dla potrzeb wyceny bilansowej przyjęto następujące kursy (dla okresu sprawozdawczego kurs średni, dla okresu porównawczego kurs kupna/sprzedaży):

	31.12.2013	31.12.2012
EUR	4,1472	3,9793/4,1834
USD	3,0120	3,0176/3,1724

2.9.2. Przeliczanie sprawozdań finansowych jednostki działającej za granicą

Aktywa i zobowiązania jednostek działających za granicą, włączając wartość firmy i korekty do wartości godziwej na dzień nabycia dokonywane przy konsolidacji, są przeliczane według średniego kursu NBP obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego.

Różnice kursowe powstałe przy przeliczeniu są ujmowane w innych całkowitych dochodach i prezentowane jako różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych jednostek działających za granicą. W sytuacji, gdy kontrola, znaczący wpływ lub wspólna kontrola nad jednostką działającą za granicą zostaje utracona, skumulowana wartość różnic kursowych z przeliczenia jest ujmowana w zysku lub stracie na sprzedaży tej jednostki. Jeśli Grupa wyłącza jedynie część swoich udziałów w jednostce działającej za granicą, ale utrzymuje kontrolę nad pozostałą częścią udziałów, odpowiednia część skumulowanej wartości jest przypisywana do udziałów niekontrolujących.

2.10. Rzeczowe aktywa trwałe

2.10.1. Własne składniki rzeczowych aktywów trwałych

Składniki rzeczowych aktywów trwałych ujmuje się w księgach według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne oraz odpisy z tytułu utraty wartości. Cena nabycia obejmuje cenę zakupu składnika majątku oraz koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania, łącznie z kosztami transportu, jak też załadunku, wyładunku i składowania. Rabaty, opusty oraz inne podobne zmniejszenia i odzyski zmniejszają cenę nabycia składnika aktywów. Koszt wytworzenia składnika rzeczowych aktywów trwałych oraz rzeczowych aktywów trwałych w budowie obejmuje ogół kosztów poniesionych przez Grupę Kapitałową w okresie jego budowy, montażu, przystosowania i ulepszenia poniesionych do dnia przyjęcia takiego składnika majątkowego do używania (lub do dnia

bilansowego, jeśli składnik nie został jeszcze oddany do używania). Koszt wytworzenia obejmuje również w przypadkach, gdy jest to wymagane, wstępny szacunek kosztów demontażu i usunięcia składników rzeczowych aktywów trwałych oraz przywrócenia do stanu pierwotnego. Zakupione oprogramowanie, które jest niezbędne do prawidłowego funkcjonowania związanego z nim urządzenia jest aktywowane jako część tego urządzenia.

W przypadku, gdy określony składnik rzeczowych aktywów trwałych składa się z odrębnych i istotnych części składowych o różnym okresie użytkowania, części te są traktowane jako odrębne składniki aktywów.

Dana pozycja rzeczowych aktywów trwałych może zostać usunięta ze sprawozdania z sytuacji finansowej po dokonaniu jej zbycia lub w przypadku, gdy nie są spodziewane żadne ekonomiczne korzyści wynikające z dalszego użytkowania takiego składnika aktywów. Zyski lub straty wynikłe ze sprzedaży/likwidacji lub zaprzestania użytkowania rzeczowych aktywów trwałych są określane, jako różnica pomiędzy przychodami ze sprzedaży a wartością netto tych rzeczowych aktywów trwałych i są ujmowane odpowiednio jako pozostałe przychody operacyjne lub pozostałe koszty operacyjne w rachunku zysków i strat.

Rzeczowe aktywa trwałe w budowie dotyczą rzeczowych aktywów trwałych będących w toku budowy lub montażu i są wykazywane według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości. Rzeczowe aktywa trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji do czasu zakończenia budowy i przekazania aktywa do używania.

Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe prezentowane są w rzeczowych aktywach trwałych.

2.10.2. Składniki rzeczowych aktywów trwałych użytkowane na podstawie umów leasingu

Umowy leasingu, na mocy których następuje przeniesienie na Grupę zasadniczo całego ryzyka i pożytków wynikających z posiadania przedmiotu leasingu, są klasyfikowane jako umowy leasingu finansowego. Aktywa będące przedmiotem leasingu są początkowo ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących wartości: wartości godziwej rzeczowego aktywa trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Opłaty leasingowe rozdziela się pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek w stosunku do niespłaconego salda zobowiązania.

Używane na podstawie leasingu finansowego składniki rzeczowych aktywów trwałych podlegają amortyzacji oraz odpisom z tytułu utraty wartości według zasad stosowanych dla własnych rzeczowych aktywów trwałych. Jeżeli brak jest pewności, że po zakończeniu umowy leasingu Grupa otrzyma prawo własności, aktywa te są amortyzowane w krótszym z dwóch okresów: okresu leasingu i okresu ekonomicznej użyteczności.

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego. Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania leasingu.

2.10.3. Prawo wieczystego użytkowania gruntów

Prawo wieczystego użytkowania gruntów otrzymane przez Grupę nieodpłatnie na podstawie decyzji administracyjnej, stanowi formę leasingu operacyjnego. Prawo to jest wyłączone z aktywów Grupy Kapitałowej i ewidencjonowane pozabilansowo.

Prawo wieczystego użytkowania nabyte przez Grupę Kapitałową jest ujmowane jako składnik rzeczowych aktywów trwałych. Prawo wieczystego użytkowania gruntów ujmowane jest według ceny nabycia pomniejszonej o amortyzację i odpisy z tytułu utraty wartości.

2.10.4. Nakłady ponoszone w terminie późniejszym

Aktywowaniu podlegają poniesione w późniejszym okresie koszty wymienianych części składnika rzeczowych aktywów trwałych, które można wiarygodnie oszacować i jest prawdopodobne, że Grupa osiągnie korzyści ekonomiczne związane z wymienianymi składnikami rzeczowych aktywów trwałych. Pozostałe nakłady są ujmowane na bieżąco w rachunku zysków i strat jako koszt.

2.10.5. Amortyzacja

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych, względnie jego istotnych i odrębnych części składowych, który dla poszczególnych grup rzeczowych aktywów trwałych wynosi:

Typ	Stawka amortyzacyjna	Okres
Grunt	brak	brak
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	1 - 33%	do 99 lat
Budynki i budowle	1 - 33%	3-100 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	2 - 100%	1-50 lat
Urządzenia biurowe	10 - 100%	1-10 lat
Środki transportu	7 - 100%	1-7 lat
Komputery	20 - 100%	1-5 lat

Rozpoczęcie amortyzacji następuje w miesiącu, w którym przyjęto rzeczowe aktywa trwałe do używania, a jej zakończenie - nie później niż z chwilą zrównania wartości odpisów amortyzacyjnych z wartością początkową rzeczowego aktywa trwałego lub przeznaczenia go do likwidacji, sprzedaży lub stwierdzenia jego niedoboru, z ewentualnym uwzględnieniem przewidywanej przy likwidacji ceny sprzedaży netto pozostałości rzeczowego aktywa trwałego.

Rzeczowe aktywa trwałe w budowie nie są amortyzowane.

Rzeczowe aktywa trwałe w momencie ich nabycia zostają podzielone na części składowe, o ile ich cena nabycia lub koszt wytworzenia są istotne w porównaniu z ceną nabycia lub kosztem wytworzenia całego rzeczowego aktywa trwałego. Wyodrębnione części składowe amortyzuje się osobno przez okres ich ekonomicznej użyteczności.

Poprawność stosowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji oraz wartości rezydualnych rzeczowych aktywów trwałych jest weryfikowana na koniec każdego okresu sprawozdawczego i, w uzasadnionych przypadkach, korygowana.

2.11. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne to budynki i budowle które Grupa traktuje jako źródło osiągania korzyści ekonomicznych z tytułu przyrostu wartości tych aktywów lub innych pożytków np. osiągania przychodów czynszów dzierżawnych.

Inwestycje w nieruchomości wycenia się według wartości godziwej. Jeżeli Grupa nie ma możliwości ustalenia wartości godziwej nieruchomości inwestycyjnych wówczas wyceniane są one według ceny nabycia, zgodnie z zasadami wyceny dla rzeczowych aktywów trwałych.

2.12. Wartości niematerialne

2.12.1. Badania i rozwój

Koszty prac badawczych są ujmowane jako koszt w rachunku zysków i strat w momencie ich poniesienia.

Nakłady poniesione na prace rozwojowe, których efekty działań znajdują zastosowanie w opracowaniu lub wytworzeniu nowego lub w znacznym stopniu ulepszanego produktu podlegają aktywowaniu w przypadku, gdy wytworzenie nowego produktu (lub procesu) jest technicznie możliwe i jest ekonomicznie uzasadnione oraz Grupa posiada techniczne, finansowe oraz inne niezbędne środki do ukończenia prac rozwojowych.

Nakłady na prace rozwojowe są ujmowane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości. Wszelkie skapitalizowane nakłady są amortyzowane przez przewidywany okres uzyskiwania przychodów ze sprzedaży z danego przedsięwzięcia.

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości na każdy dzień bilansowy, jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania lub, gdy zidentyfikowane zostaną przesłanki utraty wartości wskazujące na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

2.12.2. Koszty Reach

Grupa aktywuje koszty związane z uzyskaniem pozwolenia w ramach systemu Reach. Wraz z rejestracją produktu w systemie Reach Grupa uzyskuje prawo do produkcji i sprzedaży produktów, które przynoszą korzyści ekonomiczne. Dodatkowo składnik aktywów powstających w wyniku rejestracji nie może być wyodrębniony z jednostki gospodarczej, ale wynika z tytułu prawnego. Składnik ten ma charakter niepieniężny i nie posiada postaci fizycznej.

Grupa aktywuje koszty, które można bezpośrednio przypisać do konkretnej rejestracji. Do takich kosztów zalicza między innymi: koszty opłat rejestracyjnych, koszty wyników testów, informacji o możliwych zastosowaniach, koszty poniesione na rzecz innego rejestrującego za prawo do wykorzystania wyników testów. Koszty Reach ujmowane są w pozostałych wartościach niematerialnych i podlegają amortyzacji w takich samych okresach jak rzeczowe aktywa trwałe, przy użyciu których wytwarzany jest dany produkt.

Koszty, które zostały poniesione a nie mogą być przyporządkowane do konkretnej rejestracji ujmowane są jako koszt w rachunku zysków i strat w momencie poniesienia.

2.12.3. Wartość firmy

Wartość firmy, która powstaje w związku z przejęciem jednostek zależnych jest ujmowana jako składnik wartości niematerialnych. Metody wyceny wartości firmy w momencie jej początkowego ujęcia zostały opisane w punkcie 2.8.4.

Po początkowym ujęciu wartość firmy jest wykazywana według ceny nabycia pomniejszonej o skumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

W przypadku inwestycji wycenianych metodą praw własności, wartość firmy jest ujęta w wartości bilansowej inwestycji, a odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości tej inwestycji nie alokuje się do żadnego składnika aktywów, w tym również do wartości firmy, która stanowi część wartości tej inwestycji.

2.12.4. Pozostałe wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne nabyte w ramach oddzielnej transakcji są ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia. Po początkowym ujęciu wartości niematerialne o określonym okresie użyteczności ekonomicznej wycenia się według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości.

Za wyjątkiem prac rozwojowych, wartości niematerialne wytworzone przez Grupę we własnym zakresie nie są ujmowane w aktywach, a nakłady poniesione na ich wytworzenie są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty okresu, w którym zostały poniesione.

2.12.5. Nakłady poniesione w terminie późniejszym

Późniejsze wydatki na składniki istniejących wartości niematerialnych podlegają aktywowaniu tylko wtedy, gdy zwiększają przyszłe korzyści ekonomiczne związane z danym składnikiem. Pozostałe nakłady są ujmowane w rachunku zysków i strat jako koszty okresu, w którym zostały poniesione.

2.12.6. Amortyzacja

Wartości niematerialne amortyzowane są metodą liniową biorąc pod uwagę okres ich użytkowania, chyba, że nie jest on określony. Wartości niematerialne o nieokreślonym okresie użytkowania oraz te, które jeszcze nie są użytkowane poddaje się co roku weryfikacji pod kątem ewentualnej utraty wartości, w odniesieniu do poszczególnych aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne. W przypadku pozostałych wartości niematerialnych dokonywana jest coroczna ocena, czy wystąpiły przesłanki, które mogą świadczyć o utracie ich wartości.

Grupa zakłada poniższe okresy użytkowania dla poszczególnych kategorii wartości niematerialnych:

Typ	Stawka amortyzacyjna	Okres
Znaki towarowe	brak	brak
Portfel klientów	17 - 100%	1-7 lat
Licencje	5 - 100%	1-20 lat
Programy komputerowe	16 - 100%	1-6 lat
Licencje technologiczne	2 - 100%	1-50 lat
Reach	2 - 100%	1-50 lat
Prace rozwojowe	2 - 100%	1-50 lat

Poprawność stosowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji oraz wartości rezydualnych wartości niematerialnych jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i w uzasadnionych przypadkach korygowana.

2.13. Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych

2.13.1. Wycena i klasyfikacja nakładów

Grupa stosuje MSSF 6 w odniesieniu do ponoszonych przez nią nakładów na poszukiwanie i ocenę zasobów mineralnych:

- w trakcie poszukiwania i oceny zasobów naturalnych, po uzyskaniu prawa do prowadzenia prac poszukiwawczych na określonym obszarze,
- przed tym, jak udowodniono techniczną wykonalność i ekonomiczną zasadność wydobywania zasobów mineralnych.

Koszty poszukiwania i oceny zasobów mineralnych są klasyfikowane według działań:

- wykonanych przed uzyskaniem koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie złóż na określonym terenie.
Jakikolwiek wydatki poniesione przed uzyskaniem prawa (koncesji) na poszukiwanie i ocenę zasobów mineralnych są ujmowane bezpośrednio w rachunku zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione.
- wykonanych po uzyskaniu koncesji na poszukiwanie i rozpoznanie złóż na określonym terenie, ale przed udowodnieniem technicznej wykonalności i ekonomicznej zasadności wydobywania zasobów mineralnych.
Koszty poszukiwania i oceny zasobów mineralnych poniesione po otrzymaniu koncesji na poszukiwanie i ocenę zasobów mineralnych, które można bezpośrednio przyporządkować do danego składnika aktywów, są ujmowane w zależności od charakteru nakładów jako rzeczowe aktywa trwałe z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych (rzeczowe aktywa trwałe w budowie), albo wartości niematerialne z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych (kategoria wartości niematerialnych).

Aktywa nie są dłużej klasyfikowane jako aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych po tym, jak wykazano techniczną wykonalność i ekonomiczną zasadność wydobywania zasobów mineralnych.

Aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. Po początkowym ujęciu aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

2.13.2. Amortyzacja

Rozpoczęcie amortyzacji aktywów z tytułu poszukiwania i oceny złóż następuje w momencie, kiedy kopalnia jest zdolna do rozpoczęcia swojej działalności i wydobywania.

Wartość księgowa aktywów jest amortyzowana przy użyciu metody jednostek produkcyjnych (*unit of production method*) z uwzględnieniem współczynnika produkcji w roku/miesiącu w stosunku do udowodnionej prawdopodobnej wielkości zasobów oraz z uwzględnieniem przyszłych niezbędnych nakładów inwestycyjnych niezbędnych do rozpoczęcia produkcji. Przyszłe nakłady inwestycyjne szacowane są biorąc pod uwagę poziom rozbudowy niezbędny do przyszłej eksploatacji złóż.

Nakłady na odwierty, dla których nie udowodniono technicznej wykonalności i ekonomicznej zasadności wydobywania zasobów mineralnych, lecz istnieje możliwość ich wykorzystania w celach rozwojowych, są ujmowane w wartości księgowej jako rzeczowe aktywa trwałe i amortyzowane przez szacowany okres ich ekonomicznej użyteczności.

2.13.3. Utrata wartości

Aktywa z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych ocenia się w celu ustalenia, czy nastąpiła utrata ich wartości wówczas, gdy istnieją wystarczające dane do stwierdzenia technicznej zdolności i ekonomicznej zasadności rozpoczęcia wydobywania oraz fakty i okoliczności wskazują, że wartość bilansowa aktywów z tytułu poszukiwania i oceny zasobów mineralnych może przewyższać ich wartość odzyskiwaną.

W przypadku istnienia odpowiednich danych niezbędnych do stwierdzenia technicznej zdolności i ekonomicznej zasadności, każdy składnik aktywów jest oceniany pod względem utraty wartości co najmniej raz w roku, w celu upewnienia się co do technicznej wykonalności lub ekonomicznej zasadności projektu.

2.14. Należności długoterminowe, należności krótkoterminowe

Należności długoterminowe oraz krótkoterminowe to niebędące instrumentami pochodnymi aktywa finansowe oraz aktywa finansowe nienotowane na aktywnym rynku, o określonej wysokości płatności. Początkowo ujmuje się je według wartości godziwej. Po początkowym ujęciu wycenia się je według zamortyzowanego kosztu, przy użyciu efektywnej stopy procentowej, pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości.

W przypadku należności o terminie wymagalności nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, gdy różnica pomiędzy wartością według zamortyzowanego kosztu i wartością w kwocie wymaganej zapłaty nie jest istotna, należności wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty, pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Odpisy aktualizujące wartość należności szacowane są w momencie, gdy odzyskanie pełnej kwoty należności przestało być prawdopodobne. Jeżeli istnieją obiektywne dowody, że nastąpiła utrata wartości należności wykazywanych według zamortyzowanego kosztu, kwota straty z tytułu utraty wartości ustalana jest jako różnica pomiędzy wartością bilansową aktywa i wartością bieżącą przyszłych strumieni pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową. Straty z tytułu odpisów aktualizujących ujmuje się jako koszt w rachunku zysków i strat.

2.15. Prezentacja umów factoringowych/dyskonta wierzytelności

Grupa korzysta z trzech typów umów finansowych opartych o wykup wierzytelności przez stronę finansującą przed terminem jej płatności:

- factoring pełny (bez regresu) lub dyskonto wierzytelności bez regresu, w ramach których następuje definitywny wykup wierzytelności (należności) przed terminem jej płatności w zamian za zapłatę prowizji i odsetek za okres od wykupu do terminu płatności, a strona finansująca nie ma prawa zażądać zwrotu wypłaconej ceny na podstawie zwrotnej cesji wykupionej wierzytelności, w sytuacji gdy dłużnik tej wierzytelności nie zapłaci w terminie płatności lub w maksymalnej dopuszczalnej zwłoce po terminie płatności. Wobec powyższego na dzień

wykupu wierzytelności (należności) Grupa dokonuje jej rozliczenia z kwotą uzyskaną od strony finansującej z tytułu jej sprzedaży,

- factoring niepełny (z regresem) lub dyskonto wierzytelności z regresem - zabezpieczone cesją praw do odszkodowania z polisy ubezpieczenia wierzytelności - w ramach, których następuje wykup wierzytelności (należności) przed terminem jej płatności w zamian za zapłatę prowizji i odsetek za okres od wykupu do terminu płatności (lub do dnia zapłaty), a strona finansująca ma prawo zażądać zwrotu wypłaconej ceny na podstawie zwrotnej cesji wykupionej wierzytelności w sytuacji, gdy dłużnik tej wierzytelności nie zapłaci w terminie płatności lub w maksymalnej dopuszczalnej zwłoce po terminie płatności. Z uwagi na dokonaną cesję praw do odszkodowania z polisy ubezpieczenia wykupionej wierzytelności (należności), strona finansująca jest w pierwszej kolejności uprawniona do zaspokojenia się z tej polisy na wypadek braku zapłaty przez dłużnika, bez wykonywania uprawnienia do zwrotnego regresu wobec Grupy. Wobec powyższego na dzień wykupu wierzytelności (należności) Grupa dokonuje jej rozliczenia z kwotą uzyskaną od strony finansującej z tytułu jej sprzedaży, natomiast od dnia wykupu wierzytelności do dnia w/w zapłaty kwota uzyskana od strony finansującej jest ujmowana jako inne zobowiązanie warunkowe (pozabilansowe) z tytułu factoringu (dyskonta wierzytelności),
- factoring niepełny (z regresem) lub dyskonto wierzytelności z regresem - niezabezpieczone cesją praw do odszkodowania z polisy ubezpieczenia wierzytelności - w ramach których następuje wykup wierzytelności (należności) przed terminem jej płatności, w zamian za zapłatę prowizji i odsetek za okres od wykupu do terminu płatności (lub do dnia zapłaty), a strona finansująca ma prawo zażądać zwrotu wypłaconej ceny na podstawie zwrotnej cesji wykupionej wierzytelności, w sytuacji gdy dłużnik tej wierzytelności nie zapłaci w terminie płatności lub w maksymalnej dopuszczalnej zwłoce po terminie płatności. Wobec powyższego strona finansująca, w wypadku nieotrzymania zapłaty od dłużnika wierzytelności, korzysta w pierwszej kolejności z uprawnienia do regresu zwrotnego wobec Grupy, więc rozliczenie wierzytelności (należności) z kwotą uzyskaną z tytułu jej sprzedaży następuje dopiero na dzień zapłaty przez dłużnika wierzytelności dokonanej na rachunek strony finansującej, natomiast od dnia wykupu wierzytelności do dnia w/w zapłaty kwota uzyskana od strony finansującej jest ujmowana jako inne zobowiązanie finansowe z tytułu factoringu (dyskonta wierzytelności).

2.16. Zapasy

Zapasy są to aktywa przeznaczone do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będące w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż lub materiały i surowce zużywane w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług.

Składniki zapasów są wyceniane według cen nabycia lub kosztu wytworzenia nie wyższych jednak od ich wartości netto możliwych do uzyskania na dzień bilansowy. Wartość stanu zapasów ustala się z zastosowaniem metody średniej ważonej.

Cena nabycia to cena zakupu składnika aktywów, obejmująca kwotę należną sprzedającemu bez podlegających odliczeniu podatku od towarów i usług oraz podatku akcyzowego, a w przypadku importu powiększona o obciążenia o charakterze publicznoprawnym oraz powiększona o koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika aktywów do stanu zdatnego do używania lub wprowadzania do obrotu, łącznie z kosztami transportu, załadunku, wyładunku, a obniżona o rabaty, upusty i inne podobne zmniejszenia i odzyski. Wyroby gotowe, półprodukty i produkcja w toku wyceniane są według kosztu wytworzenia obejmującego uzasadnioną część stałych kosztów pośrednich produkcji, wliczoną przy założeniu normalnego wykorzystaniu zdolności produkcyjnych.

Możliwa do uzyskania cena sprzedaży netto jest różnicą pomiędzy szacowaną ceną sprzedaży dokonywaną w toku działalności gospodarczej, pomniejszoną o rabaty i upusty, a szacowanymi kosztami wykończenia i kosztami niezbędnymi do doprowadzenia sprzedaży do skutku.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów ujmowane są w rachunku zysków i strat w pozycji „koszt własny sprzedaży”. Natomiast odwrócenie odpisu aktualizującego wartość zapasów ujmowane jest jako zmniejszenie kosztu własnego sprzedaży.

2.16.1. Prawa do emisji

Otrzymane nieodpłatnie uprawnienia do emisji ujmuje się początkowo jako zapasy w korespondencji z przychodami przyszłych okresów (dotacja według MSR 20) w wartości godziwej ustalonej na dzień ich zarejestrowania w odpowiednich rejestrach.

W przypadku braku rejestracji uprawnień za dany okres w rejestrach, Grupa ujmuje, jako pozostałe należności, w korespondencji z przychodami przyszłych okresów, spodziewany należny przydział darmowych uprawnień do emisji CO₂ oszacowany jako iloczyn wysokości emisji zrealizowanej w okresie sprawozdawczym w poszczególnych instalacjach (nie wyższej od oczekiwanego przydziału dla danej instalacji na dany okres) i wartości godziwej uprawnień na dzień bilansowy.

Zakupione prawa do emisji są ujmowane według ceny nabycia.

Rezerwy wynikające z emisji zanieczyszczeń do powietrza są ujmowane jako koszt własny sprzedaży i wyceniane następująco:

- jeżeli Grupa posiada ilość praw wystarczającą do pokrycia swojego zobowiązania wynikającego z emisji: jako iloczyn ilości praw niezbędnych do umorzenia w związku z dokonaną emisją oraz jednostkowego kosztu praw do emisji posiadanych przez Grupę oraz należnych na dzień bilansowy. Jednostkowy koszt uprawnień dla pokrycia szacowanej emisji jest obliczany według metody średniej ważonej.
- jeżeli Grupa nie posiada ilości praw wystarczającej do pokrycia swojego zobowiązania wynikającego z emisji: jako iloczyn ilości praw posiadanych przez Grupę oraz należnych na dzień bilansowy oraz jednostkowego kosztu tych praw, powiększony o wartość godziwą brakujących praw do emisji.

Rozliczenie dotacji z tytułu przyznanych i należnych praw do emisji ujmuje się jako pomniejszenie kosztu własnego sprzedaży w proporcji zrealizowanej emisji CO₂ w okresie sprawozdawczym do planowanej emisji rocznej.

Otrzymane i nabyte uprawnienia do emisji podlegają umorzeniu w ciężar wartości utworzonej rezerwy w momencie zarejestrowania w rejestrze umorzenia odpowiedniej ilości uprawnień niezbędnych do pokrycia emisji za poprzedni okres.

Sprzedaż praw do emisji ujmowana jest jako przychody ze sprzedaży. Rozchód tych praw jest ujmowany według metody średniej ważonej jako koszt własny sprzedaży. Dodatkowo, w przypadku sprzedaży praw przyznanych nieodpłatnie, rozliczana jest odpowiednia część dotacji ujętej w przychodach przyszłych okresów.

2.17. Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie oraz depozyty bankowe na żądanie o początkowym okresie zapadalności do trzech miesięcy. Saldo środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wykazane w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych składa się z określonych powyżej środków pieniężnych i ich ekwiwalentów.

2.18. Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów niefinansowych

Wartość bilansowa aktywów Grupy, za wyjątkiem zapasów, aktywów z tytułu podatku odroczonego i instrumentów finansowych, dla których stosuje się inne zasady, poddawana jest analizie na każdy dzień bilansowy w celu stwierdzenia, czy występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. W przypadku wystąpienia takich przesłanek Grupa dokonuje szacunku wartości odzyskiwalnej poszczególnych aktywów lub ośrodków wypracowujących środki pieniężne (OWSP). Szacunki wartości odzyskiwalnej w odniesieniu do wartości firmy i wartości niematerialnych, które nie są jeszcze oddane do użytkowania oraz o nieokreślonym okresie użytkowania dokonywane są corocznie na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego.

Odpisy z tytułu utraty wartości rozpoznawane są w każdym wypadku, w którym wartość bilansowa składnika aktywów lub związanego z nim OWSP przewyższa jego wartość odzyskiwalną.

Wartość odzyskiwalna aktywów lub OWSP definiowana jest jako większa z ich wartości netto możliwej do uzyskania ze sprzedaży oraz ich wartości użytkowej. Przy szacowaniu wartości użytkowej przyszłe przepływy pieniężne dyskontowane są przy użyciu stopy procentowej przed

opodatkowaniem, która odzwierciedla aktualną rynkową ocenę wartości pieniądza w czasie oraz czynniki ryzyka charakterystyczne dla danego składnika aktywów lub OWSP. Dla celów przeprowadzania testów na utratę wartości, aktywa grupuje się do najmniejszych możliwych do określenia zespołów aktywów generujących wpływy pieniężne w znacznym stopniu niezależnie od innych aktywów lub OWSP. Aktywa wspólne (korporacyjne) Grupy nie generują osobnych wpływów pieniężnych i są użytkowane przez więcej niż jeden OWSP. Aktywa wspólne są przypisane do OWSP na bazie jednolitych i zasadnych przesłanek i podlegają testom na utratę wartości jako element testowanych OWSP, do których są przypisane.

Odpisy z tytułu utraty wartości są ujmowane w rachunku zysków i strat. Utrata wartości ośrodka wypracowującego środki pieniężne jest w pierwszej kolejności ujmowana jako zmniejszenie wartości firmy przypisanej do tego ośrodka (grupy ośrodków), a następnie jako zmniejszenie wartości księgowej pozostałych aktywów tego ośrodka (grupy ośrodków) na zasadzie proporcjonalnej.

Odpis aktualizujący wartość firmy z tytułu utraty wartości nie jest odwracany. W odniesieniu do innych aktywów, odpisy z tytułu utraty wartości ujęte w poprzednich okresach, są poddawane na koniec każdego okresu sprawozdawczego ocenie, czy zaszyły przesłanki wskazujące na zmniejszenie utraty wartości lub jej całkowite odwrócenie. Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości jest odwracany, jeżeli zmieniły się szacunki zastosowane do określenia wartości odzyskiwalnej. Odpis z tytułu utraty wartości odwracany jest tylko do wysokości wartości początkowej składnika aktywów pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne, jaka byłaby wykazana w sytuacji, gdyby odpis z tytułu utraty wartości nie został ujęty.

2.19. Kapitały własne

Kapitały własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa i postanowieniami statutu Jednostki Dominującej.

Kapitał zakładowy, stanowiący kapitał zakładowy Jednostki Dominującej, wykazuje się w wysokości określonej w wartości nominalnej wyemitowanych akcji.

Koszty emisji akcji poniesione przy powstaniu spółki akcyjnej lub podwyższeniu kapitału zakładowego, zmniejszają kapitał z emisji akcji powyżej wartości nominalnej.

Kwoty powstałe z podziału zysku, niepodzielony wynik z lat ubiegłych oraz wynik roku bieżącego prezentowane są w sprawozdaniu finansowym jako zyski zatrzymane.

2.20. Świadczenia pracownicze

Świadczenia pracownicze obejmują wszystkie formy świadczeń Grupy w zamian za pracę wykonywaną przez pracowników. Są to zarówno świadczenia wypłacane w trakcie zatrudnienia jak i świadczenia wypłacane po okresie zatrudnienia.

2.20.1. Programy określonych składek

Grupa zobowiązana jest, na mocy obowiązujących przepisów, do pobierania i odprowadzania składek na świadczenia emerytalne pracowników. Świadczenia te, zgodnie z MSR 19, stanowią program państwowy oraz mają charakter programu określonych składek. W związku z powyższym, zobowiązanie Grupy za każdy okres szacowane jest na podstawie kwot składek do wniesienia za dany rok i ujmowane jest jako koszt świadczeń pracowniczych obciążając rachunek zysków i strat okresu, w którym pracownicy świadczyli pracę.

Ponadto, na mocy porozumienia z pracownikami Grupa wpłaca składki w ustalonej wysokości do odrębnego podmiotu i nie będzie ciążył na niej prawny ani zwyczajowo oczekiwany obowiązek zapłacenia dodatkowych składek. Zobowiązanie do wniesienia składek do programu emerytalnego określonych składek jest ujmowane jako koszt świadczeń pracowniczych obciążając rachunek zysków i strat okresu, w którym pracownicy świadczyli pracę.

2.20.2. Program określonych świadczeń

Zobowiązanie Grupy z tytułu programu określonych świadczeń jest obliczane oddzielnie dla każdego planu poprzez oszacowanie wartości bieżącej przyszłych świadczeń, które pracownicy wypracowali w bieżącym i poprzednich okresach. Koszty bieżącego zatrudnienia ujmowane są w rachunku zysków i strat jako koszty wynagrodzeń. Odsetki od zobowiązań programu ujmowane są w rachunku zysków i strat jako koszty finansowe. Przeszacowanie zobowiązania z tytułu programu ujmuje się w innych całkowitych dochodach.

2.20.2.1. Programy określonych świadczeń - odprawy emerytalne i pośmiertne

Grupa zobowiązana jest na podstawie obowiązujących przepisów kodeksu pracy lub układu zbiorowego do wypłaty odpraw emerytalnych i pośmiertnych.

Zobowiązanie Grupy wynikające z odpraw emerytalnych obliczane jest przez wykwalifikowanego aktuarium przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych, tj. przez oszacowanie wysokości przyszłego wynagrodzenia pracownika w okresie, w którym pracownik osiągnie wiek emerytalny oraz poprzez oszacowanie wysokości przyszłej odprawy emerytalnej. Odprawy te są dyskontowane do wartości bieżącej stopą ustaloną na podstawie rynkowej stopy zwrotu z obligacji Skarbu Państwa na dzień bilansowy, które mają termin wykupu zbliżony do terminu realizacji zobowiązań Grupy. Rotacja pracowników jest szacowana na podstawie danych historycznych oraz przewidywań poziomu zatrudnienia w przyszłości. Zobowiązanie z tytułu odpraw emerytalnych ujmowane jest proporcjonalnie do przewidywanego okresu świadczenia przez danego pracownika.

2.20.2.2. Program określonych świadczeń - rezerwy na odpis ZFŚS dla emerytów i rencistów

Grupa jest zobowiązana przepisami prawa do wypłacania świadczeń socjalnych emerytom i rencistom. W związku z tym Grupa tworzy odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla pracowników po okresie zatrudnienia. Rezerwy na przyszłe odpisy są szacowane na podstawie przeciętnych wynagrodzeń w gospodarce narodowej. Rezerwy są dyskontowane taką samą stopą jak inne rezerwy pracownicze. Wysokość rezerw na ZFŚS wyznaczana jest indywidualnie dla każdego pracownika i jest ona równa obecnej wartości przyszłych świadczeń.

2.20.3. Inne długoterminowe świadczenia na rzecz pracowników - nagrody jubileuszowe

Grupa oferuje zatrudnionym pracownikom nagrody jubileuszowe, których wysokość zależy od długości stażu pracy pracownika uzyskanego w trakcie zatrudnienia oraz od wysokości wynagrodzenia pracownika w momencie nabycia prawa do nagrody jubileuszowej.

Wycena świadczeń jest dokonywana przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych. Zobowiązanie Grupy wynikające z nagród jubileuszowych obliczane jest poprzez oszacowanie wysokości przyszłego wynagrodzenia pracownika w okresie, w którym pracownik nabędzie prawo do poszczególnych nagród jubileuszowych oraz poprzez oszacowanie wysokości przyszłej nagrody jubileuszowej. Nagrody te są dyskontowane do wartości bieżącej stopą ustaloną na podstawie rynkowej stopy zwrotu z obligacji Skarbu Państwa na dzień bilansowy, które mają termin wykupu zbliżony do terminu realizacji zobowiązań Grupy. Rotacja pracowników jest szacowana na podstawie danych historycznych oraz przewidywań poziomu zatrudnienia w przyszłości. Zobowiązanie z tytułu nagród jubileuszowych ujmowane jest proporcjonalnie do przewidywanego okresu świadczenia przez danego pracownika.

2.20.4. Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych są wyceniane bez uwzględnienia dyskonta i są odnoszone w koszty w okresie wykonania świadczenia. Grupa ujmuje zobowiązanie w ciężar kosztów w wysokości przewidzianych płatności dla pracowników z tytułu

krótkoterminowych premii pieniężnych, jeśli na Grupie ciąży prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek takich wypłat z tytułu świadczonej pracy przez pracowników w przeszłości, a zobowiązanie to może zostać wiarygodnie oszacowane.

2.21. Rezerwy

Rezerwy są ujmowane, gdy spełnione są następujące warunki:

- na Grupie ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy) wynikający z przeszłych zdarzeń,
- prawdopodobne jest, iż wypełnienie obowiązku spowoduje wypływ korzyści ekonomicznych,
- można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty zobowiązania.

Kwota, na którą tworzy się rezerwę jest najlepszym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia obowiązku na dzień bilansowy. Podstawą szacunków wartości rezerwy jest osąd kierownictwa, poparty doświadczeniami wynikającymi z podobnych zdarzeń, a w razie potrzeby opiniami niezależnych ekspertów.

Jeżeli Grupa spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną zwrócone, na przykład na mocy umowy ubezpieczenia, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wówczas, gdy istnieje wystarczająca pewność, że zwrot ten rzeczywiście nastąpi.

2.21.1. Restrukturyzacja

Rezerwa na koszty restrukturyzacji ujmowana jest w przypadku, gdy Grupa zaakceptowała szczegółowy i oficjalny plan restrukturyzacji, a proces ten został zapoczątkowany lub został publicznie ogłoszony. Rezerwą nie są objęte przyszłe straty operacyjne.

2.21.2. Koszty rekultywacji

Zgodnie z przyjętą przez Grupę polityką ochrony środowiska oraz z odpowiednimi wymogami prawnymi, rezerwa na koszty rekultywacji, dotycząca zanieczyszczonych gruntów lub innych rzeczowych aktywów trwałych jest ujmowana, gdy grunt lub inny składnik rzeczowych aktywów trwałych został zanieczyszczony.

2.21.3. Umowy rodzące obciążenia

Rezerwa na umowy rodzące obciążenia tworzona jest w przypadku, gdy spodziewane przez Grupę korzyści ekonomiczne z umowy są niższe niż nieuniknione koszty wypełnienia obowiązków umownych.

2.21.4. Rezerwy na sprawy sądowe

Rezerwy na toczące się postępowania sądowe są tworzone po uwzględnieniu wszystkich dostępnych dowodów, w tym opinii prawników. Jeżeli na podstawie przeprowadzonej analizy wystąpienie zobowiązania jest prawdopodobne na dzień bilansowy, tworzona jest odpowiednia rezerwa (pod warunkiem, że pozostałe kryteria ujęcia rezerwy zostały spełnione).

2.21.5. Rezerwy z tytułu emisji

Zasady rachunkowości dotyczące rezerw z tytułu emisji CO₂ zostały przedstawione w punkcie 2.16.1.

2.22. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe początkowo ujmuje się w wartości godziwej. Po początkowym ujęciu ujmuje się je według zamortyzowanego kosztu, przy użyciu efektywnej stopy procentowej.

W przypadku zobowiązań o terminie zapadalności nie dłuższym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego, gdy różnica pomiędzy wartością według zamortyzowanego kosztu i wartością w kwocie wymaganej zapłaty nie jest istotna, zobowiązania te wycenia się w kwocie wymaganej zapłaty.

2.23. Oprocentowane kredyty bankowe i pożyczki

W momencie początkowego ujęcia kredyty bankowe, pożyczki i papiery dłużne są ujmowane w wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki.

Po początkowym ujęciu oprocentowane kredyty, pożyczki i papiery dłużne są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

2.24. Instrumenty finansowe

Jako instrument finansowy Grupa kwalifikuje każdą umowę, która skutkuje jednocześnie powstaniem składnika aktywów finansowych u jednej ze stron i zobowiązania finansowego lub instrumentu kapitałowego u drugiej ze stron, pod warunkiem, że z kontraktu zawartego między dwiema lub więcej stronami jednoznacznie wynikają skutki gospodarcze.

Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe z podziałem na:

- aktywa finansowe lub zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez wynik finansowy - instrumenty pochodne oraz aktywa i zobowiązania nabyte lub zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie lub są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie, i dla których istnieje potwierdzenie aktualnego faktycznego wzoru generowania krótkoterminowych zysków,
- inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności - aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami oraz o ustalonym terminie wymagalności, względem, których Grupa ma zamiar i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności,
- pożyczki i należności - aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, z ustalonymi lub możliwymi do określenia płatnościami, które nie są kwotowane na aktywnym rynku,
- aktywa finansowe dostępne do sprzedaży - aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi, które zostały wyznaczone jako dostępne do sprzedaży lub niebędące: (a) pożyczkami i należnościami, (b) inwestycjami utrzymywanymi do upływu terminu wymagalności, ani (c) aktywami finansowymi wycenianymi w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- pozostałe zobowiązania finansowe.

2.25. Ujęcie i wyłączenie składnika aktywów finansowych oraz zobowiązania finansowego

Składnik aktywów lub zobowiązań finansowych jest wykazywany w sprawozdaniu z sytuacji finansowej, gdy Grupa staje się stroną umowy tego instrumentu. Standaryzowane transakcje kupna i sprzedaży aktywów i zobowiązań finansowych ujmuje się na dzień zawarcia transakcji.

Aktywa finansowe zostają wyłączone ze sprawozdania z sytuacji finansowej, jeśli wynikające z umowy prawa Grupy do przepływów pieniężnych z tych aktywów wygasną, bądź, jeśli Grupa przeniesie prawo do tych aktywów na rzecz innego podmiotu nie zachowując kontroli, nie ponosząc ryzyka z nimi związanego oraz nie czerpiąc z nich korzyści.

Grupa wyłącza ze sprawozdania z sytuacji finansowej zobowiązanie finansowe wtedy, gdy zobowiązanie wygasło, to znaczy, kiedy obowiązek określony w umowie został wypetniony, umorzony lub wygaś.

2.26. Wycena instrumentów finansowych na dzień nabycia

Na dzień nabycia aktywa i zobowiązania finansowe są ujmowane w wartości godziwej. Koszty transakcji korygują wartość początkową wszystkich aktywów i zobowiązań finansowych, za wyjątkiem aktywów i zobowiązań wycenianych w wartości godziwej poprzez wynik finansowy.

2.26.1. Wycena instrumentów finansowych na dzień bilansowy

Grupa wycenia:

- według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej: inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, pożyczki i należności oraz pozostałe zobowiązania finansowe,
- według wartości godziwej: aktywa i zobowiązania finansowe z kategorii wycenianych w wartości godziwej poprzez wynik finansowy oraz kategorii aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, inne niż odpisy z tytułu utraty wartości, są ujmowane w innych całkowitych dochodach i prezentowane w kapitale własnym jako kapitał z aktualizacji wyceny.

Skutki wyceny aktywów i zobowiązań finansowych zakwalifikowanych do pozostałych kategorii ujmują się jako zysk lub stratę w rachunku zysków i strat.

2.26.2. Pochodne instrumenty finansowe

Grupa wykorzystuje pochodne instrumenty finansowe do zabezpieczenia ryzyka kursowego wynikającego z działalności operacyjnej, finansowej lub inwestycyjnej. Zgodnie z przyjętą polityką operacji pieniężnych, Grupa nie posiada, ani nie emituje pochodnych instrumentów finansowych przeznaczonych do obrotu.

W momencie początkowego ujęcia składnik aktywów finansowych lub zobowiązanie finansowe wycenia się według wartości godziwej.

Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej są ujmowane jako zysk lub strata w rachunku zysków i strat.

2.26.3. Utrata wartości aktywów finansowych

Odpis z tytułu utraty wartości aktywów finansowych jest ujmowany w momencie, kiedy istnieją obiektywne przesłanki, że zaistniały zdarzenia, które mogą mieć negatywny wpływ na wartość przyszłych przepływów pieniężnych związanych z danym składnikiem aktywów.

Utrata wartości w odniesieniu do aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu szacowana jest, jako różnica między ich wartością bilansową, a wartością bieżącą przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu pierwotnej efektywnej stopy procentowej. Odpis z tytułu utraty wartości w odniesieniu do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży jest ujmowany w przypadku znaczącego lub przedłużającego się spadku wartości godziwej takiej inwestycji poniżej ceny jej nabycia.

Wartość bilansowa poszczególnych aktywów finansowych o jednostkowo istotnej wartości poddawana jest ocenie na każdy dzień bilansowy w celu stwierdzenia, czy występują przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Pozostałe aktywa finansowe są oceniane pod kątem utraty wartości zbiorczo, pogrupowane według podobnego poziomu ryzyka kredytowego.

Odpisy z tytułu utraty wartości dotyczące aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu ujmowane są w rachunku zysków i strat. Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmują się poprzez przeniesienie do zysku lub straty bieżącego okresu skumulowanej straty ujętej w kapitale z aktualizacji wyceny do wartości godziwej.

Odpisy z tytułu utraty wartości są odwracane, jeśli późniejszy wzrost wartości odzyskiwalnej może być obiektywnie przypisany do zdarzenia po dniu ujęcia straty z tytułu utraty wartości. Odpisy z tytułu utraty wartości w odniesieniu do inwestycji w instrumenty kapitałowe zaklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży nie są odwracane przez wynik finansowy. Jeżeli wartość godziwa instrumentów dłużnych zakwalifikowanych jako dostępne do sprzedaży wzrośnie a jej wzrost może być obiektywnie przypisany do zdarzenia po ujęciu utraty wartości to uprzednio ujętą stratę z tytułu utraty wartości odwraca się przez wynik finansowy.

2.27. Rachunkowość zabezpieczeń

Instrumenty finansowe (w tym pochodne), wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające, od których oczekuje się, że ich wartość godziwa lub wynikające z nich przepływy pieniężne skompensują zmiany wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej Grupa ujmuje według zasad rachunkowości zabezpieczeń po spełnieniu, co najmniej, następujących warunków:

- przed rozpoczęciem zabezpieczenia Grupa posiada dokumentację, obejmującą co najmniej: określenie celu i strategii zarządzania ryzykiem, identyfikację instrumentu zabezpieczającego oraz składników aktywów lub zobowiązań albo planowanych transakcji zabezpieczanych przez ten instrument, charakterystykę ryzyka związanego z zabezpieczaną pozycją lub planowaną transakcją, okres zabezpieczenia, opis wybranej metody pomiaru efektywności zabezpieczenia zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej związanych z określonym rodzajem ryzyka,
- zabezpieczenie charakteryzuje się wysoką skutecznością w równoważeniu zmian wartości godziwej lub przepływów środków pieniężnych. Skuteczność zabezpieczenia ocenia się poprzez porównywanie zmiany wartości instrumentu zabezpieczającego lub przepływów środków pieniężnych z niego wynikających, ze zmianą wartości pozycji zabezpieczanej lub przepływów środków pieniężnych z niej wynikających. Zabezpieczenie uznaje się za wysoce skuteczne, jeżeli przez cały okres zabezpieczenia niemal cała kwota zmian wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub związanych z nią przepływów pieniężnych zostaje skompensowana zmianami wartości godziwej lub przepływów pieniężnych instrumentu zabezpieczającego, a rzeczywiście osiągnięty poziom efektywności zabezpieczenia mieści się w przedziale od 80% do 125%,
- skuteczność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić poprzez wiarygodną wycenę wartości godziwej zabezpieczanej pozycji lub związanych z nią przepływów środków pieniężnych oraz wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego. Skuteczność zabezpieczenia oceniana jest w ujęciu retrospektywnym (tzw. testy ex-post), mówiącym czy dane powiązanie zabezpieczające było wysoce skuteczne w badanych okresach rachunkowych oraz w ujęciu prospektywnym (tzw. testy ex-ante), mówiącym czy dla danego powiązania zabezpieczającego nadal istnieje oczekiwanie, co do wysokiej skuteczności,
- w przypadku zabezpieczenia przepływów środków pieniężnych dotyczącego przyszłej transakcji, jest ona wysoce prawdopodobna.

2.27.1. Zabezpieczenie wartości godziwej

Instrument finansowy (w tym pochodny) zabezpieczający wartość godziwą to taki instrument, który służy ograniczeniu ryzyka zmian wartości godziwej ujętego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej składnika aktywów bądź zobowiązań lub uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań i ich wpływu na wynik finansowy i można go przypisać konkretnemu czynnikowi ryzyka związanemu z tym składnikiem.

Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej instrumentu pochodnego zabezpieczającego wartość godziwą ujmowane są na dzień bilansowy jako przychody lub koszty finansowe w rachunku zysków i strat.

Zabezpieczany składnik aktywów lub zobowiązań jest wyceniany na każdy dzień bilansowy do wartości godziwej w wysokości kwoty poddanej zabezpieczeniu wyłącznie z tytułu czynnika ryzyka poddanego zabezpieczeniu. Zmiany wartości godziwej pozycji zabezpieczanej są ujmowane w przychodach lub kosztach okresu.

2.27.2. Zabezpieczenia przepływów

Instrument finansowy (w tym pochodny) zabezpieczający przepływy środków pieniężnych służy ograniczeniu wpływu na wynik finansowy zmienności przepływu środków pieniężnych i można go przypisać konkretnemu czynnikowi ryzyka związanemu z ujętym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej składnikiem aktywów lub zobowiązań, uprawdopodobnionymi przyszłymi zobowiązaniami lub z prognozowaną przyszłą transakcją.

Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego przepływy pieniężne ujmowane są w innych całkowitych dochodach i prezentowane w odrębnej pozycji

kapitałów własnych (Kapitał z wyceny transakcji zabezpieczających) w takiej części, w jakiej dany instrument stanowi skuteczne zabezpieczenie związanej z nim pozycji zabezpieczanej. Nieefektywną część zmian wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu.

W sytuacji, gdy pozycja zabezpieczana jest składnikiem aktywów niefinansowych, skumulowana w kapitałach kwota jest wliczana do wartości bilansowej składnika aktywów, w momencie, gdy składnik aktywów zostaje ujęty. W innych przypadkach skumulowana w kapitałach kwota jest przenoszona do rachunku zysków i strat tego samego okresu, w którym pozycja zabezpieczana wpływa na zysk lub stratę. Jeśli instrument zabezpieczający przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń, wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany, wykonany, lub zmianie ulega jego przeznaczenie, wtedy Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń. Jeśli nie przewiduje się wystąpienia planowanej transakcji, zyski lub straty ujęte w kapitałach przenoszone są do rachunku zysków i strat bieżącego okresu.

2.28. Przychody

Przychody ze sprzedaży ujmowane są w wartości godziwej zapłat otrzymanych lub należnych i reprezentują należności za produkty, towary i usługi dostarczone w ramach normalnej działalności gospodarczej, po pomniejszeniu o rabaty, podatek od towarów i usług oraz inne podatki związane ze sprzedażą. Przychody są ujmowane w takiej wysokości, w jakiej jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

2.28.1. Sprzedaż wyrobów gotowych, towarów i świadczenie usług

Sprzedaż towarów i produktów ujmowana jest w momencie dostarczenia towarów i produktów i przekazania nabywcy znaczącego ryzyka i korzyści wynikających z prawa własności towarów oraz gdy kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób.

Przychody z tytułu świadczenia usług są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania ich realizacji, jeżeli wynik transakcji dotyczącej świadczenia usługi można oszacować w wiarygodny sposób. Procentowy stan zaawansowania realizacji usługi ustalany jest jako stosunek wykonanych prac na dany dzień w stosunku do całości prac, które mają być wykonane. Jeżeli wyniku transakcji dotyczącej świadczenia usługi nie można wiarygodnie oszacować, wówczas przychody uzyskiwane z tytułu tego kontraktu są ujmowane tylko do wysokości poniesionych kosztów, które Grupa spodziewa się odzyskać.

2.28.2. Przychody ze sprzedaży jednostek emisji, ERU

Przychody z tytułu sprzedaży wygenerowanych w danym okresie jednostek emisji, w tym ERU, są ujmowane w momencie, gdy istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu tej sprzedaży, tj. gdy posiada zawartą umowę z odbiorcą tych jednostek, w której określona jest cena sprzedaży. W przypadku, gdy Grupa nie posiada określonej wyżej umowy, wygenerowane jednostki emisji, w tym ERU, nie są ujmowane.

2.28.3. Przychody z tytułu sprzedaży licencji

Przychody z tytułu sprzedaży licencji ujmowane są w momencie, gdy istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne z tytułu tej sprzedaży, a kwotę tych przychodów oraz koszty, które Grupa poniesie można wiarygodnie oszacować. Przychody te ujmowane są w przychodach ze sprzedaży.

2.28.4. Przychody z tytułu sprzedaży świadectw pochodzenia energii czerwonej

Grupa rozpoznaje przychody z tytułu sprzedaży świadectw pochodzenia energii czerwonej w okresie, w którym zostały wygenerowane oraz, gdy istnieje prawdopodobieństwo, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne. Przychody te ujmowane są w przychodach ze sprzedaży.

2.28.5. Przychody z tytułu najmu

Przychody z tytułu wynajmu rzeczowych aktywów trwałych ujmowane są w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres wynajmu na podstawie zawartych umów.

2.28.6. Programy lojalnościowe

Przychody ze sprzedaży są alokowane pomiędzy część dotyczącą programu lojalnościowy oraz inne komponenty transakcji sprzedaży. Część przychodu alokowana do programu lojalnościowego jest odraczana w czasie i rozpoznawana jako przychód ze sprzedaży w okresie, w którym Grupa wypełniła ciążące na niej zobowiązania wynikające z programu lub w którym stało się prawdopodobne, że uprawnienia uczestników programu nie zostaną zrealizowane.

2.28.7. Przychody finansowe

Przychody finansowe obejmują odsetki należne z tytułu zainwestowanych przez Grupę środków pieniężnych, należne dywidendy, zyski z tytułu zbycia dostępnych do sprzedaży instrumentów finansowych, zyski z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych przez wynik finansowy, zyski z tytułu różnic kursowych oraz zyski dotyczące instrumentów zabezpieczających, które ujmowane są w rachunku zysków i strat.

Przychody z tytułu odsetek wykazuje się w rachunku zysków i strat według zasady memoriałowej, przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej. Dochód z tytułu dywidend ujmuje się w rachunku zysków i strat w momencie, kiedy Grupa nabywa prawo do jej otrzymania.

2.29. Koszty

2.29.1. Koszt własny sprzedaży

Kosztami własnymi sprzedaży są wszystkie koszty związane z podstawową działalnością Grupy za wyjątkiem kosztów sprzedaży, kosztów ogólnego zarządu, pozostałych kosztów i kosztów finansowych. Koszt wytworzenia produktu obejmuje koszty pozostające w bezpośrednim związku z danym produktem oraz uzasadnioną część stałych kosztów pośrednio związanych z wytworzeniem tego produktu.

2.29.2. Koszty sprzedaży

Koszty sprzedaży są to ewidencjonowane koszty związane ze sprzedażą. Do kosztów tych zalicza się między innymi:

- opakowania wysyłkowe,
- koszty transportu, załadunku, wyładunku,
- opłaty celne i prowizje handlowe,
- pozostałe koszty, ubezpieczenia produktów w czasie transportu i inne.

2.29.3. Koszty ogólnego zarządu

Koszty ogólnego zarządu obejmują koszty:

- koszty ogólno-administracyjne związane z utrzymaniem określonych komórek Zarządu,
- koszty ogólno-produkcyjne (związane z produkcją, które nie dotyczą poszczególnych wydziałów, związane z utrzymaniem i funkcjonowaniem komórek ogólnego przeznaczenia).

2.29.4. Płatności z tytułu leasingu operacyjnego

Płatności z tytułu zawartych przez Grupę umów leasingu operacyjnego ujmowane są w rachunku zysków i strat liniowo przez okres trwania leasingu. Otrzymane specjalne oferty promocyjne ujmowane są w rachunku zysków i strat łącznie z kosztami z tytułu leasingu.

2.29.5. Płatności z tytułu leasingu finansowego

Płatności leasingowe są rozdzielane na część stanowiącą koszt finansowania oraz część zmniejszającą zobowiązanie. Część stanowiąca koszt finansowania jest przypisywana do poszczególnych okresów w czasie trwania umowy leasingu przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej.

2.29.6. Koszty finansowe

Koszty finansowe obejmują odsetki płatne z tytułu zadłużenia, odwracanie dyskonta z tytułu rezerw, straty z tytułu różnic kursowych, straty z tytułu zmiany wartości godziwej instrumentów finansowych wycenianych przez wynik finansowy oraz odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych. Wszystkie koszty z tytułu odsetek są ustalane w oparciu o efektywną stopę procentową.

Koszty finansowe, które bezpośrednio można przyporządkować nabyciu, wytworzeniu danego składnika aktywów włącza się do ceny nabycia, wytworzenia tego składnika aktywów. Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego Grupa ujmuje jako koszt, w okresie, w którym zostały poniesione.

2.30. Podatek dochodowy

Podatek dochodowy obejmuje część bieżącą i część odroczoną. Bieżący i odroczony podatek dochodowy ujmowany jest w zysku lub stracie bieżącego okresu, z wyjątkiem sytuacji, kiedy dotyczy połączenia jednostek oraz pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym lub jako inne całkowite dochody.

Podatek bieżący stanowi zobowiązanie podatkowe z tytułu dochodu do opodatkowania za dany rok, ustalone przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących na dzień bilansowy oraz korekty podatku dotyczącego lat ubiegłych. Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) brutto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu.

Podatek odroczony wyliczany jest w związku z różnicami przejściowymi pomiędzy wartością aktywów i zobowiązań ustalaną dla celów księgowych a ich wartością ustalaną dla celów podatkowych. Podatek odroczony nie jest ujmowany w przypadku: 1) początkowego ujęcia aktywów lub zobowiązań, które nie wpływają ani na zysk księgowy ani na dochód do opodatkowania pochodzących z transakcji, która nie jest połączeniem jednostek, 2) różnic przejściowych wynikających z inwestycji w jednostkach zależnych i współkontrolowanych w zakresie, w którym nie jest prawdopodobne, że zostaną one zbyte w dającej się przewidzieć przyszłości, 3) różnic przejściowych powstałych w związku z początkowym ujęciem wartości firmy.

Ujęta kwota podatku odroczonego opiera się na oczekiwaniach co do sposobu realizacji wartości bilansowej aktywów i pasywów, przy zastosowaniu stawek podatkowych obowiązujących lub uchwalonych na dzień bilansowy.

Aktywa z tytułu podatku odroczonego są ujmowane do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągnięty zostanie dochód do opodatkowania, który pozwoli na realizację różnic przejściowych. Aktywa z tytułu podatku odroczonego obniża się w zakresie, w jakim nie jest prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania różnic przejściowych. Takie obniżki koryguje się w górę w zakresie, w jakim uzyskanie wystarczającego dochodu do opodatkowania staje się prawdopodobne.

Rezerwy i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają wzajemnej kompensacie, jeżeli Grupa posiada tytuł uprawniający ją do ich jednoczesnego uwzględniania przy obliczaniu kwoty zobowiązania podatkowego oraz gdy dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tę samą władzę podatkową. Aktywa oraz rezerwy z tytułu odroczonego podatku nie są dyskontowane i są prezentowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa trwałe lub zobowiązania długoterminowe.

2.31. Działalność zaniechana oraz aktywa przeznaczone do sprzedaży

Grupa klasyfikuje składniki aktywów trwałych jako aktywa przeznaczone do sprzedaży, jeżeli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana w drodze transakcji sprzedaży, a nie poprzez ich dalsze wykorzystanie. Warunek zaliczenia aktywów do tej grupy stanowi aktywne poszukiwanie nabywcy przez kierownictwo Grupy oraz wysokie prawdopodobieństwo zbycia tych aktywów w ciągu jednego roku od daty ich zakwalifikowania, a także dostępność tych aktywów do natychmiastowej sprzedaży. Aktywa te wyceniane są w kwocie niższej z: wartości bilansowej i wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży.

Działalność zaniechana jest częścią działalności Grupy, która stanowi odrębną ważną dziedzinę działalności lub geograficzny obszar działalności, którą zbyto lub przeznaczono do sprzedaży lub wydania, albo jest to jednostka zależna nabyta wyłącznie w celu odsprzedaży. Klasyfikacji do działalności zaniechanej dokonuje się na skutek zbycia lub wtedy, gdy działalność spełnia kryteria zaklasyfikowania jako przeznaczonej do sprzedaży. W przypadku, gdy działalność jest zaklasyfikowana jako zaniechana, dane porównawcze do rachunku zysków i strat są przekształcane tak, jakby działalność została zaniechana na początku okresu porównawczego.

3. Noty objaśniające do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Sprawozdawczość segmentów działalności

Segmenty operacyjne

Grupa identyfikuje segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty dotyczące tych elementów. Wyniki operacyjne każdego segmentu operacyjnego są regularnie przeglądane przez główny organ odpowiedzialny za podejmowanie decyzji operacyjnych w Jednostce Dominującej, który decyduje o alokacji zasobów do segmentu i ocenia jego wyniki działalności, przy czym dostępne są oddzielne informacje finansowe o każdym segmencie.

Grupa wyodrębnia następujące segmenty operacyjne:

- Segment Nawozy (Jednostka Biznesowa Nawozy i Nitro),
- Segment Pigmenty (Jednostka Biznesowa Pigmenty),
oraz pozostała działalność obejmująca między innymi energetykę, usługi portowe, unieszkodliwianie ścieków, składowanie odpadów, usługi laboratoryjne, wynajem nieruchomości oraz inną działalność nie możliwą do przypisania do poszczególnych segmentów.

Spółkę zależną African Investment Group S.A. ujmuje się w Segmencie Nawozy, natomiast pozostałe spółki zależne w pozostałej działalności.

W segmentach operacyjnych Grupa prezentuje koszty zarządu, koszty sprzedaży oraz pozostałe przychody i koszty operacyjne przyporządkowując je do poszczególnych segmentów.

Informacje odnośnie wyników każdego segmentu sprawozdawczego przedstawiono w notcie „Segmenty operacyjne”. Ocena wyników segmentów dokonywana jest na podstawie przychodów ze sprzedaży, EBIT oraz EBITDA.

Obszary geograficzne

Grupa prezentuje obszary geograficzne według następujących krajów lub regionów:

- Polska,
- Niemcy,
- Pozostałe kraje Unii Europejskiej,
- Kraje Azji,
- Kraje Ameryki Południowej,
- Pozostałe kraje.

W przypadku prezentowania informacji w podziale na obszary geograficzne, przychód jest ustalany według kryterium kraju przeznaczenia, tj. kraju, na którego rynek trafi produkt (niezależnie od siedziby odbiorcy hurtowego, którego działalność często ma zasięg globalny). Aktywa przypisane do obszaru są natomiast ustalane według ich geograficznego rozmieszczenia.

Segmenty operacyjne

Przychody, koszty i wynik finansowy w podziale na segmenty operacyjne za okres 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2013 roku

	Nawozy	Pigmenty	Pozostałe	Ogółem
Przychody ze sprzedaży zewnętrzne	2 089 981	327 580	46 798	2 464 359
Przychody ze sprzedaży pomiędzy segmentami	292 186	2 065	804 845	1 099 096
Przychody ze sprzedaży razem	2 382 167	329 645	851 643	3 563 455
Koszty operacyjne, w tym: (-)	(2 369 586)	(333 107)	(850 737)	(3 553 430)
koszty sprzedaży (-)	(62 567)	(4 899)	-	(67 466)
koszty zarządu (-)	(117 277)	(19 150)	(24 655)	(161 082)
Pozostałe przychody operacyjne	13 026	8 092	12 746	33 864
Pozostałe koszty operacyjne (-)	(1 371)	(428)	(10 907)	(12 706)
Wynik segmentu na działalności operacyjnej EBIT*	24 236	4 202	2 745	31 183
Zysk z tytułu okazijnego nabycia	x	x	x	25 083
Wynik segmentu na działalności operacyjnej	24 236	4 202	2 745	56 266
Przychody finansowe	x	x	x	7 281
Koszty finansowe (-)	x	x	x	(13 936)
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	-	-	-	9 748
Zysk przed opodatkowaniem	x	x	x	59 359
Podatek dochodowy	x	x	x	(9 675)
Zysk netto	x	x	x	49 684
EBIT*	24 236	4 202	2 745	31 183
Amortyzacja	59 850	19 588	6 273	85 711
EBITDA**	84 086	23 790	9 018	116 894

* Wynik EBIT liczony jest jako zysk (strata) z działalności operacyjnej, prezentowany (prezentowana) w rachunku zysków i strat.

Wynik EBIT nie obejmuje zysku z tytułu okazijnego nabycia.

** Wynik EBITDA liczony jest jako zysk (strata) z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację.

Przychody, koszty i wynik finansowy w podziale na segmenty operacyjne za okres 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 roku

	Nawozy	Pigmenty	Pozostałe	Ogółem
Przychody ze sprzedaży zewnętrzne	2 508 869	400 589	71 758	2 981 216
Przychody ze sprzedaży pomiędzy segmentami	303 344	760	736 455	1 040 559
Przychody ze sprzedaży razem	2 812 213	401 349	808 213	4 021 775
Koszty operacyjne, w tym: (-)	(2 759 991)	(370 445)	(802 788)	(3 933 224)
<i>koszty sprzedaży (-)</i>	<i>(49 238)</i>	<i>(4 292)</i>	<i>(366)</i>	<i>(53 896)</i>
<i>koszty zarządu (-)</i>	<i>(95 547)</i>	<i>(16 794)</i>	<i>(19 178)</i>	<i>(131 519)</i>
Pozostałe przychody operacyjne	40 398	16 993	14 296	71 687
Pozostałe koszty operacyjne (-)	(4 781)	(2 049)	(25 560)	(32 390)
Wynik segmentu na działalności operacyjnej EBIT	87 839	45 848	(5 839)	127 848
Zysk z tytułu okazijnego nabycia	x	x	x	-
Wynik segmentu na działalności operacyjnej	87 839	45 848	(5 839)	127 848
Przychody finansowe	x	x	x	1 849
Koszty finansowe (-)	x	x	x	(16 006)
Zysk z udziałów w jednostkach stowarzyszonych wycenianych metodą praw własności	-	-	-	8 020
Zysk przed opodatkowaniem	x	x	x	121 711
Podatek dochodowy	x	x	x	(19 779)
Zysk netto	x	x	x	101 932
EBIT*	87 839	45 848	(5 839)	127 848
Amortyzacja	57 298	18 288	7 510	83 096
EBITDA**	145 137	64 136	1 671	210 944

* Wynik EBIT liczony jest jako zysk (strata) z działalności operacyjnej, prezentowany (prezentowana) w rachunku zysków i strat.

** Wynik EBITDA liczony jest jako zysk (strata) z działalności operacyjnej powiększony o amortyzację.

Aktywa i zobowiązania segmentów na dzień 31 grudnia 2013 roku

	Nawozy	Pigmenty	Pozostałe	Ogółem
Aktywa segmentu	1 394 822	315 994	70 910	1 781 726
Nieprzypisane aktywa	x	x	x	182 414
Inwestycje w jednostkach podporządkowanych	-	-	23 573	23 573
Aktywa ogółem	1 394 822	315 994	94 483	1 987 713
Zobowiązania segmentu	448 950	71 750	46 268	566 968
Nieprzypisane zobowiązania	x	x	x	354 434
Zobowiązania ogółem	448 950	71 750	46 268	921 402

Aktywa i zobowiązania segmentów na dzień 31 grudnia 2012 roku* przekształcone

	Nawozy	Pigmenty	Pozostałe	Ogółem
Aktywa segmentu	956 741	290 778	86 756	1 334 275
Nieprzypisane aktywa	x	x	x	214 412
Inwestycje w jednostkach podporządkowanych	-	-	22 231	22 231
Aktywa ogółem	956 741	290 778	108 987	1 570 918
Zobowiązania segmentu	219 044	83 227	81 859	384 130
Nieprzypisane zobowiązania	x	x	x	207 686
Zobowiązania ogółem	219 044	83 227	81 859	591 816

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z punktem 2.3.1 w zakresie praw do emisji CO₂.

Pozostałe informacje o segmentach zakończone 31 grudnia 2013 roku

	Nawozy	Pigmenty	Pozostałe	Ogółem
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe	106 326	35 933	13 067	155 326
Nakłady na wartości niematerialne	1 334	128	5 074	6 536
Nakłady nieprzypisane	x	x	x	649
Razem nakłady	107 660	36 061	18 141	162 511
Amortyzacja segmentu	59 850	19 588	6 273	85 711
Razem amortyzacja	59 850	19 588	6 273	85 711

Pozostałe informacje o segmentach zakończone 31 grudnia 2012 roku

	Nawozy	Pigmenty	Pozostałe	Ogółem
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe	78 012	31 241	5 136	114 389
Nakłady na wartości niematerialne	21	6	4 870	4 897
Nakłady nieprzypisane	x	x	x	-
Razem nakłady	78 033	31 247	10 006	119 286
Amortyzacja segmentu	57 298	18 288	7 510	83 096
Razem amortyzacja	57 298	18 288	7 510	83 096

Obszary geograficzne

Obszary geograficzne za okres 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2013 roku

	Przychody	Koszty
Polska	1 570 358	1 568 356
Niemcy	136 288	136 220
Pozostałe kraje Unii Europejskiej	417 688	399 260
Kraje Azji	15 303	14 239
Kraje Ameryki Południowej	238 255	250 268
Pozostałe Kraje	86 467	85 991
Razem	2 464 359	2 454 334

Obszary geograficzne za okres 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2012 roku

	Przychody	Koszty
Polska	1 763 156	1 739 712
Niemcy	282 012	274 963
Pozostałe kraje Unii Europejskiej	547 118	510 817
Kraje Azji	31 628	27 735
Kraje Ameryki Południowej	177 473	172 707
Pozostałe Kraje	179 829	166 731
Razem	2 981 216	2 892 665

Aktywa trwałe

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Polska	985 413	917 673
Senegal	289 499	-
	1 274 912	917 673

Nota 1 Przychody ze sprzedaży

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Przychody ze sprzedaży produktów i usług	2 440 174	2 966 338
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	24 005	11 131
Przychody ze sprzedaży świadectw pochodzenia energii	180	1 167
Przychody ze sprzedaży pozostałe	-	2 580
	2 464 359	2 981 216

Nota 2 Koszty działalności operacyjnej

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Amortyzacja	85 711	83 096
Zużycie materiałów i energii	1 852 283	2 307 768
Usługi obce	154 982	155 203
Podatki i opłaty	68 633	73 847
Wynagrodzenia	203 800	209 181
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	67 049	62 581
Pozostałe koszty rodzajowe	26 542	14 830
Koszty według rodzaju	2 459 000	2 906 506
Zmiana stanu produktów(+/-)	(16 505)	(24 841)
Koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki(-)	(3 724)	2 091
Koszty sprzedaży(-)	(67 466)	(53 896)
Koszty ogólnego zarządu(-)	(161 082)	(131 519)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	15 563	8 909
	2 225 786	2 707 250
w tym podatek akcyzowy	8 184	9 013

W pozycji „Wynagrodzenia” Grupa ujmuje:

- wynagrodzenia wypłacone i należne,
- rezerwy na niewykorzystane urlopy,
- rezerwy na nagrodę roczną i premię motywacyjną,
- koszty programów określonych świadczeń (zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych na odprawy emerytalne i rentowe),
- koszty innych długoterminowych świadczeń pracowniczych (zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych na nagrodę jubileuszową).

W pozycji „Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia” Grupa ujmuje:

- ubezpieczenia społeczne,
- odpisy i rezerwy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
- szkolenia,
- pozostałe (odzież ochronna i robocza, posiłki profilaktyczne, składki na pracowniczy program emerytalny).

Nota 2.1 Koszt własny sprzedaży

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Koszt własny sprzedanych produktów i usług	2 210 223	2 696 958
Koszt własny sprzedanych towarów i materiałów	15 563	8 909
Koszt własny pozostałej sprzedaży	-	1 383
	2 225 786	2 707 250

Nota 2.2 Koszty świadczeń pracowniczych

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Wynagrodzenia wypłacone i należne	202 248	201 270
Ubezpieczenia społeczne	43 666	42 129
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych	10 721	9 474
Szkolenia	1 349	1 442
Koszty programów określonych świadczeń	529	1 429
Koszty innych długoterminowych świadczeń pracowniczych	2 789	4 441
Rezerwy na niewykorzystane urlopy	94	378
Rezerwy na nagrodę roczną i premię motywacyjną	(1 851)	1 525
Pozostałe	11 304	9 077
	270 849	271 165
Średnie zatrudnienie	3 210	3 209

W pozycji „Pozostałe” Grupa ujmuje:

- odzież ochronną i roboczą,
- posiłki profilaktyczne,
- składki na pracowniczy program emerytalny,
- koszty specjalistycznych badań lekarskich,
- inne pozostałe.

Nota 3 Pozostałe przychody operacyjne

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Rozwiązane odpisy aktualizujące		
Rzeczowe aktywa trwałe	6 817	47 092
Należności z tytułu dostaw i usług	519	435
Pozostałe	5	441
	7 341	47 968
Pozostałe przychody operacyjne		
Zysk z tytułu okazijnego nabycia	25 083	-
Zysk z tytułu zmiany wartości nieruchomości inwestycyjnych	1 492	-
Otrzymane odszkodowania	703	1 837
Rozwiązanie rezerw	16 439	4 090
Dotacje	3 733	14 998
Pozostałe (zagregowane pozycje nieistotne), w tym:	4 156	2 792
zwrot kosztów sądowych	21	125
pozostałe	4 135	2 669
	51 606	23 719
	58 947	71 687

Najistotniejsze pozycje w pozostałych przychodach operacyjnych stanowią:

- zysk z tytułu okazijnego nabycia rozpoznany na transakcji nabycia akcji spółki African Investment Group S.A. z Senegalu - w kwocie 25 083 tys. zł,
- rozwiązane rezerwy na ochronę środowiska - w kwocie 15 777 tys. zł,
- rozwiązane odpisy aktualizujące rzeczowe aktywa trwałe wynikające z przeprowadzonego na dzień 31 grudnia 2013 r. testu na utratę wartości aktywów trwałych opisanego w notce 10 „Rzeczowe aktywa trwałe” - w kwocie 6 817 tys. zł.

Nota 4 Pozostałe koszty operacyjne

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Strata ze zbycia aktywów		
Strata ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	3 381	989
	3 381	989
Utworzone odpisy aktualizujące		
Rzeczowe aktywa trwałe	2 716	17 767
Nieruchomości inwestycyjne	-	570
Wartości niematerialne	-	10
Należności z tytułu dostaw i usług	233	1 010
Pozostałe	-	50
	2 949	19 407
Pozostałe koszty operacyjne		
Straty z tytułu zmiany wartości nieruchomości inwestycyjnych	1 032	-
Kary i odszkodowania	942	1 103
Odszkodowania z tytułu PDO	-	552
Koszty likwidacji majątku trwałego i obrotowego	-	364
Koszty usuwania skutków awarii	165	150
Utworzone rezerwy	870	8 539
Pozostałe (zagregowane pozycje nieistotne), w tym:	3 367	1 286
koszty i opłaty sądowe	129	179
nieodpłatne przekazania (darowizny)	1 809	237
pozostałe	1 429	870
	6 376	11 994
	12 706	32 390

Na dzień 31 grudnia 2013 roku spółka zależna InfraPark Police S.A. w likwidacji utworzyła odpisy aktualizujące wartość majątku trwałego w - w kwocie 2 115 tys. zł.

Nota 5 Przychody finansowe

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Przychody odsetkowe		
Odsetki od lokat bankowych	260	699
Odsetki od pożyczek	117	104
Odsetki od należności z tytułu dostaw i usług	277	698
Odsetki od cash pooling	385	283
Pozostałe przychody odsetkowe	33	31
	1 072	1 815
Pozostałe przychody finansowe		
Zysk na różnicach kursowych	2 561	1
Dyskonto pozostałych zobowiązań	3 510	-
Pozostałe przychody finansowe	138	33
	6 209	34
	7 281	1 849

W pozycji „Dyskonto pozostałych zobowiązań” ujęto dyskonto zobowiązań z tytułu nabycia akcji spółki African Investment Group S.A. w wysokości 3 510 tys. zł.

Nota 6 Koszty finansowe

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Koszty odsetkowe		
Odsetki od kredytów i kredytów w rachunku bieżącym	5 168	8 385
Odsetki od pożyczek	80	-
Odsetki od zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	322	428
Odsetki od zobowiązań z tytułu dostaw i usług	16	26
Odsetki od zobowiązań do budżetu	1	24
Odsetki od cash pooling	1 723	3 498
Pozostałe koszty odsetkowe	4 085	15
	11 395	12 376
Pozostałe koszty finansowe		
Strata na różnicach kursowych	-	478
Odwrócenie dyskonta rezerw, kredytów	1 327	1 639
Odwrócenie dyskonta pozostałych zobowiązań	886	
Pozostałe koszty finansowe w tym:	328	1 513
provizje factoring	1	131
pozostałe	327	1 382
	2 541	3 630
	13 936	16 006

Odwrócenie dyskonta rezerw i zobowiązań stanowi:

- rozwiniecie dyskonta rezerw na ochronę środowiska w wysokości 1 327 tys. zł,
- rozwiniecie dyskonta zobowiązań z tytułu nabycia akcji spółki African Investment Group S.A. w wysokości 886 tys. zł.

Nota 7 Podatek dochodowy

Nota 7.1 Podatek dochodowy wykazywany w zyskach lub stratach

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Bieżący podatek dochodowy		
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	2 468	645
Odroczony podatek dochodowy		
Odroczony podatek dochodowy związany z powstaniem i odwróceniem różnic przejściowych	7 207	19 134
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	9 675	19 779

Nota 7.2 Efektywna stopa podatkowa

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Zysk przed opodatkowaniem	59 359	121 711
Podatek obliczony według obowiązującej stawki podatkowej	11 276	23 125
Różnice wynikające z zastosowania stawek podatkowych obowiązujących w innych krajach	(438)	-
Efekt podatkowy przychodów trwale nie będących przychodami według przepisów podatkowych (+/-)	(3 130)	(2 988)
Efekt podatkowy kosztów trwale nie stanowiących kosztów uzyskania według przepisów podatkowych (+/-)	4 987	5 448
Ujawnienie aktywa na podatek odroczony	-	(759)
Pozostałe(+/-)	(3 020)	(5 047)
Podatek dochodowy wykazany w rachunku zysków i strat	9 675	19 779
Efektywna stopa podatkowa	16,3%	16,3%

Nota 7.3 Podatek dochodowy wykazany w innych całkowitych dochodach

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Podatek dochodowy odnoszący się do pozycji, które nie będą reklasifikowane do zysków i strat(+/-)		
Przeszacowanie zobowiązania/aktywa netto z tytułu programu określonych świadczeń	150	-
Podatek dochodowy wykazany w kapitale własnym	150	-

Nota 7.4 Aktywa oraz rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Aktywa(-)		Rezerwa(+)	
	31.12.2013	31.12.2012	31.12.2013	31.12.2012
Rzeczowe aktywa trwałe	(25 399)	(22 530)	78 643	9 807
Nieruchomości inwestycyjne	-	-	2 458	2 195
Wartości niematerialne	(5 756)	(432)	2	70
Aktywa finansowe	(2 596)	(2 342)	1 043	1 047
Zapasy	(1 918)	(3 268)	757	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(120)	(112)	4 165	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(205)	(216)	55	93
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	(253)	(192)	-	-
Świadczenia pracownicze	(15 943)	(14 031)	-	-
Rezerwy	(15 198)	(13 463)	-	-
Odsetki	(53)	(55)	130	84
Strata podatkowa	(47 221)	(64 110)	-	-
Pozostałe	(3 268)	(707)	443	50
Aktywa(-)/rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego(+)	(117 930)	(121 458)	87 696	13 346
Kompensata	18 265	13 346	(18 265)	(13 346)
Aktywa(-)/rezerwa(+) z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	(99 665)	(108 112)	69 431	-

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa wykazała aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w kwocie 47 221 tys. zł (31 grudnia 2012 roku 64 110 tys. zł) w odniesieniu do strat podatkowych, które uznano za możliwe do wykorzystania na podstawie prognoz przyszłych dochodów podatkowych. Jednostka Dominująca będzie mogła rozliczyć stratę w latach 2014-2015.

Nota 7.5 Zmiana różnic przejściowych

	Zmiana różnic przejściowych ujęte w:(+/-)					Stan na dzień 31.12.2013
	Stan na dzień 01.01.2013	Zyskach i stratach	Innych całkowitych dochodach	Nabycie/ sprzedaż Spółek	Różnice kursowe z przeliczenia	
Rzeczowe aktywa trwałe	(12 723)	(9 860)	-	77 794	(1 967)	53 244
Nieruchomości inwestycyjne	2 195	263	-	-	-	2 458
Wartości niematerialne	(362)	(86)	-	(5 445)	139	(5 754)
Aktywa finansowe	(1 295)	(258)	-	-	-	(1 553)
Zapasy	(3 268)	2 107	-	-	-	(1 161)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(112)	4 157	-	-	-	4 045
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(123)	(27)	-	-	-	(150)
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	(192)	(61)	-	-	-	(253)
Świadczenia pracownicze	(14 031)	(1 854)	(58)	-	-	(15 943)
Rezerwy	(13 463)	(1 930)	195	-	-	(15 198)
Odsetki	29	48	-	-	-	77
Strata podatkowa	(64 110)	16 889	-	-	-	(47 221)
Pozostałe	(657)	(2 181)	13	-	-	(2 825)
Aktywa/rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(108 112)	7 207	150	72 349	(1 828)	(30 234)

	Zmiana różnic przejściowych ujęte w: (+/-)					Stan na dzień 31.12.2012
	Stan na dzień 01.01.2012	Zyskach i stratach	Innych całkowitych dochodach	Nabycie/ sprzedaż Spółek	Różnice kursowe z przeliczenia	
Rzeczowe aktywa trwałe	(13 440)	717	-	-	-	(12 723)
Nieruchomości inwestycyjne	2 495	(300)	-	-	-	2 195
Wartości niematerialne	(135)	(227)	-	-	-	(362)
Aktywa finansowe	(2 420)	1 125	-	-	-	(1 295)
Zapasy	(3 480)	212	-	-	-	(3 268)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	(164)	52	-	-	-	(112)
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	106	(229)	-	-	-	(123)
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	(165)	(27)	-	-	-	(192)
Świadczenia pracownicze	(9 959)	(4 072)	-	-	-	(14 031)
Rezerwy	(11 132)	(2 331)	-	-	-	(13 463)
Odsetki	(313)	342	-	-	-	29
Strata podatkowa	(88 881)	24 771	-	-	-	(64 110)
Pozostałe	242	(899)	-	-	-	(657)
Aktywa/rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(127 246)	19 134	-	-	-	(108 112)

Nota 7.6 Nieujęte aktywa z tytułu odroczonego podatku

Na dzień bilansowy nie zostały wykazane następujące aktywa z tytułu podatku odroczonego:

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Straty podatkowe - przychody	286	-
Straty podatkowe - kapitał	157	-
Różnice przejściowe	1 131	-
	1 574	-

Nota 8 Działalność zaniechana

W 2013 roku w Grupie Kapitałowej nie wystąpiła działalność zaniechana.

Nota 9 Zysk na jedną akcję

Kalkulacja podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję dokonana została w oparciu o zysk netto akcjonariuszy Jednostki Dominującej oraz o średnią ważoną liczbę akcji na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego. Wielkości te zostały ustalone w sposób przedstawiony poniżej:

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Zysk netto	51 475	104 175
Liczba akcji na początek okresu	75 000 000	75 000 000
Liczba akcji na koniec okresu	75 000 000	75 000 000
Średnia ważona liczba akcji w okresie	75 000 000	75 000 000
Zysk na jedną akcję: Z działalności kontynuowanej:		
Podstawowy (zł)	0,69	1,39
Rozwodniony (zł)	0,69	1,39

Rozwodniony zysk przypadający na jedną akcję

Nie występują czynniki powodujące rozwodnienie zysku przypadającego na jedną akcję.

Nota 10 Rzeczowe aktywa trwałe

Wartość bilansowa

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Grunty	9 910	10 103
Złoża mineralne	282 736	-
Budynki i budowle	326 495	344 876
Maszyny i urządzenia	380 063	323 287
Środki transportu	8 646	11 152
Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	8 070	12 465
	1 015 920	701 883
Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	105 114	68 664
Poszukiwanie i ocena złóż mineralnych	3 532	-
Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe	5 929	2 965
	1 130 495	773 512

Zestawienie netto rzeczowych aktywów trwałych

	Grunty	Złoża mineralne	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych	Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2013 roku	10 103	-	344 876	323 287	11 152	12 465	68 664	-	2 965	773 512
Zwiększenia, w tym:	187	294 379	30 788	127 099	1 604	4 493	147 365	3 579	11 097	620 591
Zwiększenia z tytułu nabycia, wytworzenia, oddania do eksploatacji	187	294 379	17 900	91 809	1 433	2 308	147 289	3 579	10 684	569 568
Zwiększenia z tytułu odwrócenia i wykorzystania odpisu aktualizującego	-	-	6 682	2 387	171	91	76	-	-	9 407
Zwiększenia pozostałe	-	-	6 206	32 903	-	2 094	-	-	413	41 616
Zmniejszenia, w tym:(-)	(380)	(11 643)	(49 169)	(70 323)	(4 110)	(8 888)	(110 915)	(47)	(8 133)	(263 608)
Amortyzacja	(69)	(4 200)	(20 005)	(54 997)	(2 880)	(1 925)	-	-	-	(84 076)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia	(175)	-	(268)	(6 475)	(992)	-	-	-	-	(7 910)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	-	-	(1 070)	(253)	-	(29)	-	-	-	(1 352)
Zmniejszenia z tytułu oddania do eksploatacji	-	-	-	-	-	-	(106 880)	-	(7 846)	(114 726)
Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego	(136)	-	(1 845)	(628)	(160)	(4)	(102)	-	-	(2 875)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	(7 443)	-	(47)	(20)	(5)	-	(47)	(3)	(7 565)
Zmniejszenia pozostałe	-	-	(25 981)	(7 923)	(58)	(6 925)	(3 933)	-	(284)	(45 104)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2013 roku	9 910	282 736	326 495	380 063	8 646	8 070	105 114	3 532	5 929	1 130 495

Zwiększenia rzeczowych aktywów trwałych z tytułu nabycia, wytworzenia oraz oddania do eksploatacji zawierają zwiększenia rzeczowych aktywów trwałych z tytułu nabycia African Investment Group S.A., które zostało szczegółowo opisane w punkcie 1.2 niniejszego sprawozdania. W pozycji złóż mineralnych dotyczących fosforytów zlokalizowanych w Senegalu wykazano złoża fosforytów, na które Grupa posiada prawa do poszukiwań, a w przypadku jednej z lokalizacji (Lam Lam) również prawa do wydobywania.

	Grunty	Złoża mineralne	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych	Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2012 roku	533	-	323 057	295 372	11 393	12 353	48 876	-	2 762	694 346
Zwiększenia, w tym:	10 354	-	63 235	81 853	3 383	4 191	112 457	-	12 715	288 188
Zwiększenia z tytułu nabycia, wytworzenia, oddania do eksploatacji	-	-	31 376	62 678	746	3 750	112 218	-	12 715	223 483
Zwiększenia z tytułu zawartych umów leasingu	-	-	-	189	2 193	-	-	-	-	2 382
Zwiększenia z tytułu odwrócenia odpisu aktualizującego	-	-	28 897	18 986	444	230	191	-	-	48 748
Zwiększenia pozostałe	10 354	-	2 962	-	-	211	48	-	-	13 575
Zmniejszenia, w tym: (-)	(784)	-	(41 416)	(53 938)	(3 624)	(4 079)	(92 669)	-	(12 512)	(209 022)
Amortyzacja	-	-	(24 299)	(50 258)	(3 067)	(3 866)	-	-	-	(81 490)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia	-	-	(1 702)	(1 763)	(219)	(192)	-	-	-	(3 876)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	-	-	(970)	(224)	(1)	(11)	-	-	-	(1 206)
Zmniejszenia z tytułu oddania do eksploatacji	-	-	-	-	-	-	(92 362)	-	(12 487)	(104 849)
Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego	(784)	-	(14 243)	(1 693)	(21)	-	-	-	-	(16 741)
Różnice kursowe z przeliczenia	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia pozostałe	-	-	(202)	-	(316)	(10)	(307)	-	(25)	(860)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2012 roku	10 103	-	344 876	323 287	11 152	12 465	68 664	-	2 965	773 512

Zestawienie brutto rzeczowych aktywów trwałych

	Grunty	Złoża mineralne	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych	Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe	Razem
Stan na dzień 31.12.2013 roku										
Wartość bilansowa brutto	10 991	286 881	815 618	1 287 496	30 001	41 587	107 905	3 532	5 929	2 589 940
Skumulowane umorzenie(-)	(69)	(4 145)	(381 847)	(789 314)	(20 602)	(31 847)	-	-	-	(1 227 824)
Odpisy z tytułu utraty wartości(-)	(1 012)	-	(107 276)	(118 119)	(753)	(1 670)	(2 791)	-	-	(231 621)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2013 roku	9 910	282 736	326 495	380 063	8 646	8 070	105 114	3 532	5 929	1 130 495
Stan na dzień 31.12.2012 roku										
Wartość bilansowa brutto	10 979	-	837 580	1 165 502	32 191	52 972	71 429	-	2 965	2 173 618
Skumulowane umorzenie(-)	-	-	(374 385)	(730 206)	(20 275)	(37 087)	-	-	-	(1 161 953)
Odpisy z tytułu utraty wartości(-)	(876)	-	(118 319)	(112 009)	(764)	(3 420)	(2 765)	-	-	(238 153)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2012 roku	10 103	-	344 876	323 287	11 152	12 465	68 664	-	2 965	773 512

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości i ich wykorzystanie

	Grunty	Złoża mineralne	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych	Zaliczki na rzeczowe aktywa trwałe	Razem
Wartość odpisów na dzień 01.01.2013 roku	876	-	118 319	112 009	764	3 420	2 765	-	-	238 153
Odpis aktualizujący odniesiony w rachunek zysków i strat	136	-	1 845	628	160	4	102	-	-	2 875
Zmiany prezentacyjne	-	-	(6 206)	7 869	-	(1 663)	-	-	-	-
Kwota odwrócenia odpisu aktualizującego odniesionego w rachunku zysków i strat(-)	-	-	(6 682)	(2 387)	(171)	(91)	(76)	-	-	(9 407)
Wartość odpisów na dzień 31.12.2013 roku	1 012	-	107 276	118 119	753	1 670	2 791	-	-	231 621
Wartość odpisów na dzień 01.01.2012 roku	92	-	132 973	129 302	1 187	3 650	2 956	-	-	270 160
Odpis aktualizujący odniesiony w rachunek zysków i strat	784	-	14 243	1 693	21	-	-	-	-	16 741
Kwota odwrócenia odpisu aktualizującego odniesionego w rachunku zysków i strat(-)	-	-	(28 897)	(18 986)	(444)	(230)	(191)	-	-	(48 748)
Wartość odpisów na dzień 31.12.2012 roku	876	-	118 319	112 009	764	3 420	2 765	-	-	238 153

W okresach objętych niniejszym sprawozdaniem Grupa otrzymała 462 tys. zł od stron trzecich z tytułu odszkodowań za utratę wartości lub stracenie elementów rzeczowego majątku trwałego.

W ciągu roku obrotowego 2013 aktywowano koszty finansowania zewnętrznego w kwocie 362 tys. zł na rzeczowe aktywa trwałe w budowie (odsetki od pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej – warunki pożyczki opisano w notce 19). W 2012 roku aktywowano kwotę 261 tys. zł.

Odpisy aktualizujące tworzy się w przypadku, gdy w wyniku testu na utratę wartości oszacowana wartość odzyskiwalna jest mniejsza niż wartość bilansowa składnika rzeczowych aktywów trwałych lub gdy z indywidualnej analizy wynika, że składnik majątku utracił przydatność. Odpisy odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Zmniejszenie odpisów może być efektem ich rozwiązania w przypadku gdy oszacowana wartość odzyskiwalna jest wyższa niż wartość bilansowa lub wykorzystania ze względu na likwidację składnika rzeczowych aktywów trwałych uprzednio objętego odpisem. Rozwiązanie odpisów następuje w pozostałe przychody operacyjne.

Test na utratę wartości

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa przeprowadziła test na utratę wartości aktywów. Test przeprowadzono dla rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych w dwóch wyodrębnionych ośrodkach wypracowujących środki pieniężne (OWSP), tj. OWSP Nawozy oraz OWSP Pigmenty.

OWSP Nawozy (Jednostka Biznesowa Nawozy i Jednostka Biznesowa Nitro) to produkcja i sprzedaż nawozów wieloskładnikowych, nawozów azotowych, mocznika, amoniaku ciekłego oraz pozostałych produktów chemicznych.

OWSP Pigmenty obejmuje głównie produkcję i sprzedaż bieli tytanowej wykorzystywanej w produkcji farb, lakierów i barwników.

Pozycje bilansowe użytkowane wspólnie przez OWSP ewidencjonowane w ramach Obszarów Wsparcia oraz Administrację zostały przypisane do OWSP w sposób pośredni. Za najbardziej racjonalny sposób alokacji aktywów i pasywów majątku wspólnego uznano dla pozycji Obszarów Wsparcia klucz kosztowy, w przypadku podziału Administracji posłużono się kluczem przychodowym.

Szacunkowa prognoza przyszłych przepływów pieniężnych została przygotowana przy uwzględnieniu projekcji finansowych na lata 2014 - 2018. Prognozę na lata 2014 - 2018 skonstruowano zgodnie z metodologią określoną w ramach MSR 36 „Utrata wartości aktywów”. Stąd ograniczono ją do oszacowania wyniku ze sprzedaży, bez uwzględniania przychodów i kosztów z tytułu działalności pozaoperacyjnej i finansowej oraz podatku dochodowego. Plan przygotowano w ujęciu realnym, tj. bez uwzględnienia wpływu inflacji. Zgodnie z wymaganiami MSR do prognozy przyjęte zostały stałe kursy walutowe z dnia bilansowego wynoszące dla USD 3,0120 zł i dla EUR 4,1472 zł.

Wartość końcowa została oszacowana poprzez ekstrapolację prognozy wolnych środków przepływów pieniężnych poza okres planu pięcioletniego, z wykorzystaniem adekwatnej dla danego ośrodka stopy wzrostu.

W wycenach wykorzystano średnioważony koszt kapitału w wysokości 9,34% wyliczony w ujęciu realnym przed opodatkowaniem. Stopę wolną od ryzyka przyjęto na poziomie stopy zwrotu z 10-letnich obligacji Skarbu Państwa wynoszącą 4,31%, a inflację długoterminową w wysokości 2,5%, branżowy wskaźnik ryzyka rynkowego beta na poziomie 0,5681% oraz premię za ryzyko rynkowe 6,5%. Dla kosztu kapitału obcego wykorzystano narzut ryzyka kredytowego na poziomie 1,7%.

Wartość odzyskiwana rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych została ustalona z zastosowaniem metody kalkulacji wartości użytkowej. Określenie wartości użytkowej zostało przeprowadzone na poziomie jednostek generujących przepływy pieniężne (OWSP), tj. OWSP Nawozy oraz OWSP Pigmenty.

Wartość użytkowa rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych na dzień testu, tj. 31 grudnia 2013 roku, kształtuje się następująco:

• OWSP Nawozy	622 798 tys. zł
• OWSP Pigmenty	192 948 tys. zł
Suma	815 746 tys. zł

W wyniku przeprowadzonego na 31 grudnia 2013 testu na utratę wartości aktywów uzyskano nadwyżkę wartości użytkowej nad wartością księgową rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych. Kwota różnicy wynosi 6 817 tys. zł i oznacza rozwiązanie w tej wysokości odpisu utworzonego w poprzednich latach. W przypadku OWSP Nawozy rozwiązano odpis na kwotę 5 598 tys. zł natomiast dla OWSP Pigmenty kwotę 1 219 tys. zł.

Wartość księgowa rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych na dzień testu, tj. 31 grudnia 2013 roku, kształtowała się następująco:

• OWSP Nawozy	617 200 tys. zł
• OWSP Pigmenty	191 729 tys. zł
Suma	808 929 tys. zł

Poprzednio Grupa przeprowadziła test na utratę wartości aktywów na dzień 31.12.2012 roku. Efektem testu była nadwyżka wartości użytkowej nad wartością księgową rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych w kwocie 45 919 tys. zł, odniesiona w całości w pozostałe przychody operacyjne.

Nakłady na istotne rzeczowe aktywa trwałe w budowie

Do największych nakładów inwestycyjnych składających się na rzeczowe aktywa trwałe w budowie należą:

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Wykonanie instalacji odazotowania spalin	49 473	-
Produkcja polifoski 21 i siarczanu amonu	7 488	-
Modernizacja ramp przeładunkowych amoniaku	5 386	-
Modernizacja układu pomiarowego gazu ziemnego	3 838	-
Budowa drugiej instalacji młyna walcowego	3 659	-
Stripper 20E-102	-	13 191
Rozwój logistyki	-	12 030
Budowa układu filtracji i przystosowanie instalacji	-	6 354
Instalacja neutralizacji siarczanu żelaza	-	8 518
	69 844	40 093

Rzeczowe aktywa trwałe w leasingu

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Wartość bilansowa rzeczowych aktywów trwałych w leasingu finansowym	3 727	5 420

Grupa użytkuje środki transportu bliskiego na podstawie długoterminowej umowy najmu, która zgodnie z MSR 17 spełnia definicję leasingu finansowego. Umowa najmu została zawarta w 2009 r. na podstawie, której użytkowane są środki transportu bliskiego (50 szt.; wózki widłowe, koparki, spycharki) przez okres minimum 5 lat. Ponadto Grupa Kapitałowa na podstawie umowy leasingu finansowego użytkuje 4 samochody oraz 5 szt. innych urządzeń.

Zabezpieczenia

Tytuł zobowiązania/ograniczenia w dysponowaniu

Kredyt bankowy/hipoteki

Kredyt bankowy/zastaw rejestrowy

Kredyt bankowy/przewłaszczenia

na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
150 366	154 699
136 090	175 769
1 880	1 880
288 336	332 348

Rzeczowe aktywa trwałe (struktura własnościowa)

Rzeczowe aktywa trwałe własne

Rzeczowe aktywa trwałe używane na podstawie umowy

najmu, dzierżawy lub innej umowy, w tym umowy leasingu

na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
1 012 193	696 557
3 727	5 326
1 015 920	701 883

Wartość gruntów użytkowanych wieczystość

Grunty użytkowane wieczystość ujęte w rzeczowych
aktywach trwałych w pozycji grunty

Grunty użytkowane wieczystość ujęte pozabilansowo

na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
5 296	5 296
115 045	115 124
120 341	120 420

Prawo wieczystego użytkowania zaliczone do składników użytkowanych w oparciu o umowy leasingu operacyjnego nie jest wykazywane jako rzeczowe aktywa trwałe Grupy.

Grupa korzysta z gruntów użytkowanych wieczystość otrzymanych nieodpłatnie albo nabytych na rynku wtórnym o łącznej powierzchni 1 336,6 ha.

Wartość gruntów użytkowanych wieczystość została zaktualizowana w 2011 roku na podstawie wyceny niezależnego rzeczoznawcy majątkowego w związku z nabyciem pakietu kontrolnego akcji Zakładów Chemicznych „Police” S.A. przez Zakłady Azotowe w Tarnowie-Mościcach S.A.

Nota 11 Nieruchomości inwestycyjne

Wartość bilansowa na początek okresu

Zwiększenia, w tym:

Zwiększenia z tytułu reklasyfikacji z innej kategorii
aktywów

Zwiększenia pozostałe

Zmniejszenia, w tym:(-)

Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia, likwidacji

Zmniejszenia z tytułu reklasyfikacji do innej kategorii
aktywów

Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego

Wartość bilansowa na koniec okresu

na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
2 008	26 122
460	3 660
-	3 660
460	-
(12)	(27 774)
(12)	-
-	(27 730)
-	(44)
2 456	2 008

Nieruchomości inwestycyjne obejmujące budynki i budowle wyceniane w wartości godziwej.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa dokonała aktualizacji wyceny nieruchomości przez niezależny podmiot zewnętrzny, posiadający uprawnienia do wyceny majątku. Przy oszacowaniu wartości nieruchomości zastosowano metodę dochodową. W podejściu tym dokonano analizy stawek czynszu obowiązującego w przypadku najmu podobnych nieruchomości. W wyniku tej wyceny nastąpił wzrost wartości nieruchomości inwestycyjnych w stosunku do ostatniej wyceny o 1 380 tys. zł.

Grupa nie posiada ograniczeń dotyczących możliwości zbycia nieruchomości inwestycyjnych. Nieruchomości inwestycyjne nie stanowią zabezpieczenia płatności zobowiązań Grupy. Nie występowały również żadne dodatkowe zobowiązania umowne związane z zakupem, wybudowaniem, dostosowaniem nieruchomości inwestycyjnych ani też ich przyszłym ulepszaniem. Koszty napraw, utrzymania nieruchomości inwestycyjnych są ponoszone przez Grupę na bieżąco.

	Za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	Za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Przychody z tytułu dzierżawy nieruchomości inwestycyjnych	650	933
Bezpośrednie koszty z tytułu utrzymania nieruchomości inwestycyjnych (podatek od nieruchomości, opłaty za użytkowanie wieczyste, nakłady remontowe, ubezpieczenia)	(532)	(500)
	118	433

Nota 12 Wartości niematerialne

Wartość bilansowa

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Patenty i licencje	8 576	3 314
Oprogramowanie komputerowe	476	411
Koszty prac rozwojowych	-	591
Pozostałe wartości niematerialne	1 509	1 398
	10 561	5 714
Wartości niematerialne w budowie	1 434	2 059
Zaliczki na wartości niematerialne	351	475
	12 346	8 248

Zestawienie netto wartości niematerialnych

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w budowie	Zaliczki na wartości niematerialne	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2013 roku	3 314	411	591	1 398	2 059	475	8 248
Zwiększenia, w tym:	7 086	192	175	247	6 457	321	14 478
Zwiększenia z tytułu nabycia, wytworzenia, oddania do eksploatacji	7 083	153	-	-	6 457	321	14 014
Zwiększenia z tytułu odwrócenia odpisu aktualizującego	3	39	175	247	-	-	464
Zmniejszenia, w tym:(-)	(1 824)	(127)	(766)	(136)	(7 082)	(445)	(10 380)
Amortyzacja	(1 270)	(124)	(105)	(136)	-	-	(1 635)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia	-	(1)	(661)	-	-	-	(662)
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	(3)	-	-	-	-	-	(3)
Zmniejszenia z tytułu oddania do eksploatacji	-	-	-	-	(7 082)	(445)	(7 527)
Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego	(551)	-	-	-	-	-	(551)
Zmniejszenia pozostałe	-	(2)	-	-	-	-	(2)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2013 roku	8 576	476	-	1 509	1 434	351	12 346

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w budowie	Zaliczki na wartości niematerialne	Razem
Wartość bilansowa netto na dzień 01.01.2012 roku	2 257	255	1 036	1 402	-	-	4 950
Zwiększenia, w tym:	3 681	427	-	654	4 806	475	10 043
Zwiększenia z tytułu nabycia, wytworzenia, oddania do eksploatacji	2 570	302	-	-	4 776	475	8 123
Zwiększenia z tytułu odwrócenia odpisu aktualizującego	1 111	125	-	654	-	-	1 890
Zwiększenia pozostałe	-	-	-	-	30	-	30
Zmniejszenia, w tym:(-)	(2 624)	(271)	(445)	(658)	(2 747)	-	(6 745)
Amortyzacja	(1 095)	(116)	(270)	(125)	-	-	(1 606)
Zmniejszenia stanu z tytułu zbycia	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia stanu z tytułu likwidacji	-	-	-	-	-	-	-
Zmniejszenia z tytułu oddania do eksploatacji	-	-	-	-	(2 747)	-	(2 747)
Zmniejszenia z tytułu utworzenia odpisu aktualizującego	(1 529)	(155)	(175)	(533)	-	-	(2 392)
Zmniejszenia pozostałe	-	-	-	-	-	-	-
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2012 roku	3 314	411	591	1 398	2 059	475	8 248

Zestawienie brutto wartości niematerialnych

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w budowie	Zaliczki na wartości niematerialne	Razem
Stan na dzień 31.12.2013 roku							
Wartość bilansowa brutto	19 916	4 509	-	2 190	1 434	351	28 400
Skumulowane umorzenie (-)	(9 263)	(3 917)	-	(395)	-	-	(13 575)
Odpisy z tytułu utraty wartości (-)	(2 077)	(116)	-	(286)	-	-	(2 479)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2013 roku	8 576	476	-	1 509	1 434	351	12 346
Stan na dzień 31.12.2012 roku							
Wartość bilansowa brutto	13 703	4 400	1 361	2 190	2 059	475	24 188
Skumulowane umorzenie (-)	(8 860)	(3 834)	(595)	(259)	-	-	(13 548)
Odpisy z tytułu utraty wartości (-)	(1 529)	(155)	(175)	(533)	-	-	(2 392)
Wartość bilansowa netto na dzień 31.12.2012 roku	3 314	411	591	1 398	2 059	475	8 248

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości i ich wykorzystanie

	Patenty i licencje	Oprogramowanie komputerowe	Koszty prac rozwojowych	Pozostałe wartości niematerialne	Wartości niematerialne w budowie	Zaliczki na wartości niematerialne	Razem
Wartość odpisów na dzień 01.01.2013 roku	1 529	155	175	533	-	-	2 392
Odpis aktualizujący odniesiony w rachunku zysków i strat	551	-	-	-	-	-	551
Kwota odwrócenia odpisu aktualizującego odniesionego w rachunku zysków i strat (-)	(3)	(39)	(175)	(247)	-	-	(464)
Wartość odpisów na dzień 31.12.2013 roku	2 077	116	-	286	-	-	2 479
Wartość odpisów na dzień 01.01.2012 roku	1 111	125	-	654	-	-	1 890
Odpis aktualizujący odniesiony w rachunku zysków i strat	1 529	155	175	533	-	-	2 392
Kwota odwrócenia odpisu aktualizującego odniesionego w rachunku zysków i strat(-)	(1 111)	(125)	-	(654)	-	-	(1 890)
Wartość odpisów na dzień 31.12.2012 roku	1 529	155	175	533	-	-	2 392

Istotne nakłady na wartości niematerialne w budowie

Istotne nakłady poniesione na wartości niematerialne i prawne w budowie dotyczą:

- realizacji przystosowania zintegrowanego systemu SAP dla potrzeb migracji wewnątrz Grupy Kapitałowej Azoty w kwocie 502 tys. zł (w 2012 roku 2 059 tys. zł),
- licencji dla technologii odsiarczania spalin w kwocie 301 tys. zł,
- programu CMMS wspomagającego zarządzanie utrzymaniem ruchu w kwocie 484 tys. zł.

Odpisy z tytułu utraty wartości są wynikiem przeprowadzenia testu na utratę wartości aktywów trwałych i odnoszą się globalnie do segmentów działalności. Aktualizacja związana z testem na utratę wartości była przeprowadzana na 31 grudnia 2013 r.

Wartości niematerialne nie stanowią zabezpieczenia płatności zobowiązań Grupy.

Wartości niematerialne (struktura własnościowa)

Wartości niematerialne własne

na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
10 561	5 714

Nota 13 Aktywa finansowe

Nota 13.1. Inwestycje w jednostkach podporządkowanych

Udziały/akcje w jednostkach stowarzyszonych
Udziały/akcje w pozostałych jednostkach nieobjętych konsolidacją

na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
23 573	21 831
2 357	2 357
25 930	24 188
Przypadające na:	
Długoterminowe	
25 930	24 188

Zestawienie zmian w jednostkach podporządkowanych

Stan na początek okresu

Zwiększenia, w tym:

Zwiększenia pozostałe

Stan na koniec okresu

na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
24 188	23 938
1 742	250
1 742	250
25 930	24 188

Odpisy aktualizujące wartość udziałów/akcji

Stan na początek okresu

Odwrócenie odpisów, w tym:(-)

Odwrócenie odpisu aktualizującego w pozostałych jednostkach

Stan na koniec okresu

na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
17 389	17 455
-	(66)
-	(66)
17 389	17 389

Żadna ze spółek zależnych ani stowarzyszonych nie jest notowana na aktywnym rynku papierów wartościowych.

Udziały/akcje w jednostkach zależnych

Nazwa jednostki zależnej	Procent posiadanych udziałów, akcji w kapitale podstawowym	Metoda konsolidacji	Rok obrotowy	Wartość bilansowa udziałów/ akcji	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał własny	Przychody	Zysk/strata za okres
31 grudnia 2013 roku									
Supra Sp. z o.o. w likwidacji	100,00%	nie konsolidowana	2013	2 357	3 980	16 535	(12 555)	658	(714)
				2 357	3 980	16 535	(12 555)	658	(714)
31 grudnia 2012 roku									
Supra Sp. z o.o. w likwidacji	100,00%	nie konsolidowana	2012	2 357	4 005	15 882	(11 877)	611	(1 140)
				2 357	4 005	15 882	(11 877)	611	(1 140)

Udziały/akcje w jednostkach stowarzyszonych

Nazwa jednostki stowarzyszonej	Procent posiadanych udziałów, akcji w kapitale podstawowym	Metoda konsolidacji	Rok obrotowy	Wartość bilansowa udziałów/ akcji	Aktywa	Zobowiązania	Kapitał własny	Przychody	Zysk/strata za okres
31 grudnia 2013 roku									
Kemipol Sp. z o.o.	33,99%	MPW	2013	23 573	82 520	13 221	69 299	129 207	28 678
Budchem Sp. z o.o. w likwidacji	48,96%	MPW	2013	-	bd	bd	bd	bd	bd
				23 573	82 520	13 221	69 299	129 207	28 678
31 grudnia 2012 roku									
Kemipol Sp. z o.o.	33,99%	MPW	2012	21 831	75 867	11 652	64 215	126 426	23 595
Budchem Sp. z o.o. w likwidacji	48,96%	MPW	2012	-	bd	bd	bd	bd	bd
				21 831	75 867	11 652	64 215	126 426	23 595

Inne informacje

Nazwa jednostki stowarzyszonej

31 grudnia 2013 roku

Kemipol Sp. z o.o.

Wypłacone dywidendy

23 563

23 563

31 grudnia 2012 roku

Kemipol Sp. z o.o.

22 861

22 861

Kapitał własny udziałowców niesprawujących kontroli

**na dzień
31.12.2013**

African Investment Group S.A.

Procentowy udział w kapitale własnym udziałowców niesprawujących kontroli

45%

Aktywa trwałe

289 499

Aktywa obrotowe

51 045

Zobowiązania długoterminowe

(82 041)

Zobowiązania krótkoterminowe

(53 531)

Aktywa netto

204 972

Kapitał własny udziałowców niesprawujących kontroli

92 237

Kapitał własny udziałowców niesprawujących kontroli – pozostałe indywidualne
nieistotne podmioty zależne

1 749

Kapitał własny udziałowców niesprawujących kontroli – wyłączenia
wewnętrzgrupowe

2 430

Kapitał własny udziałowców niesprawujących kontroli, razem

96 416

Zysk/Strata netto przypadający na udziałowców niesprawujących kontroli

**na dzień
31.12.2013**

African Investment Group S.A.

Przychody ze sprzedaży

4 390

Strata netto

(4 362)

Inne całkowite dochody

(5 397)

Zyski i straty oraz inne całkowite dochody ogółem

(9 759)

Strata netto przypadająca na udziałowców niesprawujących kontroli

(1 963)

**Inne całkowite dochody przypadające na udziałowców niesprawujących
kontroli**

-

Zysk netto przypadający na udziałowców niesprawujących kontroli – pozostałe
indywidualne nieistotne podmioty zależne

172

Strata netto przypadająca na udziałowców niesprawujących kontroli, razem

(1 791)

Przepływy pieniężne netto

African Investment Group S.A.

	na dzień 31.12.2013
Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej	7 325
Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej	(4 242)
Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej	1 333
Przepływy pieniężne netto, razem	4 416

Nota 13.2 Pozostałe aktywa finansowe

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Pożyczki	635	31
Przypadające na:		
Długoterminowe	53	-
Krótkoterminowe	582	31
	635	31

Jednostka Dominująca udzieliła oprocentowanych pożyczek jednostkom zależnym w początkowych latach ich działalności na warunkach rynkowych. Efektywna stopa procentowa używana do kalkulacji odsetek wahała się od Wibor1M +2,5 pp do Wibor1M +3,5 pp (w 2012 r. od 7,28 % do 8,28 %).

Na dzień 31 grudnia 2013 roku kwota udzielonych pożyczek jednostce zależnej nie objętej konsolidacją Supra Sp. z o.o. w likwidacji, wraz z odsetkami, wynosi 2 436 tys. zł. Odpis aktualizujący ich wartość to 1 854 tys. zł. W 2013 roku Jednostka Dominująca dodatkowo udzieliła pożyczek spółce Supra Sp. z o.o. w likwidacji w wysokości 525 tys. zł.

Nota 14 Pozostałe aktywa

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Ubezpieczenia	4 390	113
Prenumeraty	21	26
Opłaty prawo wieczystego użytkowania gruntów	-	549
Reklama	22	1 890
Pozostałe	4 704	1 205
	9 137	3 783
Przypadające na:		
Długoterminowe	3 589	1 331
Krótkoterminowe	5 548	2 452
	9 137	3 783

Nota 15 Zapasy

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012* przekształcone
Wyroby gotowe	125 723	105 927
Półprodukty, produkcja w toku	95 177	78 121
Materiały	109 545	166 381
Towary	14 271	112
Świadectwa pochodzenia energii	157	262
Prawo do emisji CO ₂	13 150	24 790
Zaliczki na dostawy	10 361	32 840
Zapasy ogółem, w tym	368 384	408 433
<i>wartość bilansowa zapasów wykazywanych w wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży</i>	1 489	48 579
<i>wartość bilansowa zapasów stanowiących zabezpieczenie zobowiązań</i>	20 000	20 000

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z punktem 2.3.1 w zakresie praw do emisji CO₂.

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Wartość zapasów ujętych jako koszt w okresie	2 204 357	2 653 310
Odpisy wartości zapasów ujęte jako koszt w okresie	9 377	9 705
Odpisy wartości zapasów odwrócone w okresie	(16 409)	(10 888)
	2 197 325	2 652 127

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Wartość odpisów aktualizujących	10 172	17 204

Na dzień 31 grudnia 2013 r. nie występują nietypowe pozycje w zapasach Grupy.

Główną pozycję w zapasach materiałów stanowią podstawowe surowce do produkcji nawozów (sól potasowa, szlaka, ilmenit, fosforyty i miął węglowy) na kwotę 57 484 tys. zł.

W pozycji zaliczki na dostawy główną pozycję 22 474 tys. zł stanowią zaliczki na dostawy fosforytów.

Utworzenie, jak i odwrócenie odpisów aktualizujących wartość zapasów ujmuje się w koszcie własnym sprzedanych produktów. W 2013 roku uznano rachunek zysków i strat kwotą 7 104 tys. zł:

- zmniejszenie odpisów aktualizujących wartość zapasów w kwocie 16 404 tys. zł dotyczyło zapasów, które zostały w danym okresie sprawozdawczym zagospodarowane (zużyte do produkcji, sprzedane itp.) lub zostaną zagospodarowane w kolejnych okresach,
- zwiększenie (utworzenie) odpisów aktualizujących wartość zapasów produktów gotowych, półfabrykatów i materiałów nie wykazujących rotacji w kwocie 9 300 tys. zł wynikało z utraty wartości zapasów oraz ich wyceny nie wyżej od ich wartości netto możliwej do uzyskania.

Na zapasach produktów gotowych o wartości 20 000 tys. zł ustanowiony jest zastaw rejestrowy na rzecz PKO BP S.A., stanowiący zabezpieczenie udzielonego przez bank kredytu.

Prawa do emisji CO₂

Posiadane prawa do emisji CO₂

Stan na początek okresu

Rozliczone

Przyznane*

Zakupione

Stan na koniec okresu

Emisja w okresie sprawozdawczym

2013	2012
130 679	813 417
-	(682 738)
1 124 573	-
583 174	-
1 838 426	130 679
1 674 719	682 738

*w roku 2013 planowane do przyznania i wykazane w pozostałych należnościach

Zgodnie z propozycją Ministerstwa Środowiska (w trakcie zatwierdzania przez Komisję Europejską) liczba planowanych do przyznania Jednostce Dominującej uprawnień do emisji CO₂ na 2013 rok wyniosła 1 124 573 EUA, z czego na poszczególne instalacje:

Jednostka Biznesowa Nitro

Jednostka Biznesowa Pigmenty

Jednostka Biznesowa Nawozy

Centrum Energetyki - EC I

Centrum Energetyki - EC II

Ogółem

2013
748 500
105 460
60 437
29 978
180 198
1 124 573

Wielkość przyznaczonych i wykorzystanych praw do emisji CO₂ (ilościowo):

przyznane EUA*

niewykorzystane przyznane EUA z okresu 2008-2012

Prawa przyznawane

wykorzystanie przyznawanych EUA

sprzedane EUA

zakupione ERU

zakupione EUA

wykorzystanie zakupionych ERU

wykorzystanie zakupionych EUA

Stan na koniec okresu

2013	2012
1 124 573	670 273
130 679	143 144
1 255 252	813 417
(1 255 252)	(682 738)
-	(248 771)
78 916	248 771
504 258	-
(56 726)	-
(362 741)	-
163 707	130 679

*w roku 2013 planowane do przyznania

Nota 16 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Należności z tytułu dostaw i usług -podmioty powiązane	23 662	586
Należności z tytułu dostaw i usług - pozostałe podmioty	167 807	114 540
Należności budżetowe oprócz podatku dochodowego	38 394	75 511
Udzielone zaliczki - podmioty pozostałe	1 769	319
Pozostałe należności - podmioty powiązane	-	70
Pozostałe należności - podmioty pozostałe	23 855	763
	255 487	191 789
Przypadające na:		
Długoterminowe	378	274
Krótkoterminowe	255 109	191 515
	255 487	191 789

Odpisy aktualizujące należności

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Stan na początek okresu	25 313	25 267
Zwiększenia , w tym:	528	1 178
Utworzenie odpisu aktualizującego na należności z tytułu dostaw i usług - podmioty powiązane	-	168
Utworzenie odpisu aktualizującego na należności z tytułu dostaw i usług - pozostałe podmioty	398	296
Utworzenie odpisu aktualizującego na należności z tytułu pozostałych należności - podmioty pozostałe	130	714
Zmniejszenia, w tym: (-)	(1 098)	(1 132)
Wykorzystanie odpisu aktualizującego należności z tytułu dostaw i usług - pozostałe podmioty	(331)	(74)
Wykorzystanie odpisu aktualizującego należności z tytułu pozostałych należności - pozostałe podmioty	(21)	(422)
Rozwiązanie odpisu aktualizującego na należności z tytułu dostaw i usług - powiązane podmioty	(2)	(105)
Rozwiązanie odpisu aktualizującego na należności z tytułu dostaw i usług - pozostałe podmioty	(533)	(369)
Rozwiązanie odpisu aktualizującego na należności z tytułu pozostałych należności - powiązane podmioty	-	(161)
Rozwiązanie odpisu aktualizującego na należności z tytułu pozostałych należności - pozostałe podmioty	(211)	(1)
Stan na koniec okresu	24 743	25 313
Przypadające na:		
Krótkoterminowe	24 743	25 313

Odpisy aktualizujące tworzy się na należności, w stosunku do których stwierdzone zostało uprawdopodobnienie ich nieściągalności. Należności, w przypadku których nastąpiła utrata wartości dotyczą głównie odbiorców nawozów.

Utworzenie i rozwiązanie odpisu z tytułu utraty wartości należności handlowych zostało ujęte w pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych.

W przypadku stwierdzenia nieściągalności należności, które zostały objęte odpisami, z tytułu utraty wartości, dokonuje się ich spisania poprzez wykorzystanie odpisów.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. suma należności z tytułu dostaw i usług wynosiła 191 469 tys. zł (w roku 2012 – 115 126 tys. zł) – 88% tej kwoty stanowią należności niewymagalne.

Należności przeterminowane ponad 12 miesięcy dotyczą w znacznej mierze odbiorców postawionych w stan upadłości lub w stosunku do których jest prowadzone postępowanie egzekucyjne. Należności łącznie od 95 odbiorców zostały objęte odpisem aktualizującym.

Należności handlowe na kwotę 60 000 tys. zł są przedmiotem cesji jako zabezpieczenie kredytów oraz umowy na dostawę gazu.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności nie są oprocentowane.

Analiza wiekowa należności z tytułu dostaw i usług

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Nieprzeterminowane	167 980	106 508
Przeterminowane do 30 dni	8 591	8 101
Przeterminowane od 30-60 dni	14 195	160
Przeterminowane od 60-180 dni	557	305
Przeterminowane od 180-360 dni	135	23
Przeterminowane powyżej 360 dni	11	29
	191 469	115 126

Analiza wiekowa należności z tytułu dostaw i usług, które utraciły wartość

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Nieprzeterminowane	29	39
Przeterminowane do 30 dni	20	-
Przeterminowane od 30-60 dni	28	-
Przeterminowane od 60-180 dni	33	82
Przeterminowane od 180-360 dni	34	92
Przeterminowane powyżej 360 dni	24 599	25 100
	24 743	25 313

Struktura walutowa należności

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
PLN	136 313	174 333
EUR w przeliczeniu na PLN	81 404	14 033
USD w przeliczeniu na PLN	33 754	3 422
XOF w przeliczeniu na PLN	4 016	-
Pozostałe	-	1
	255 487	191 789
Przypadające na:		
Długoterminowe	378	274
Krótkoterminowe	255 109	191 515
	255 487	191 789

Średni okres spłaty należności w 2013 roku wynosił 39 dni, natomiast w 2012 roku 23 dni.

Na dzień 31 grudnia 2012 r. nie występują należności z tytułu sum zatrzymanych.

Nota 17 Środki pieniężne

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Środki pieniężne w kasie	50	62
Środki pieniężne na rachunkach bankowych (PLN)	17 865	19 777
Środki pieniężne na rachunkach walutowych (po przeliczeniu na PLN)	17 136	2 971
Lokaty bankowe terminowe do 3 miesięcy	46 788	23 674
Lokaty bankowe pozostałe	319	4 330
	82 158	50 814
Środki pieniężne, wartości wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	82 158	50 814
Środki pieniężne, wartości wykazywane w rachunku przepływów pieniężnych	82 158	50 814

Wartość godziwa środków pieniężnych jest równa z ich wartością bilansową.

Saldo środków pieniężnych stanowią środki:

- o nieograniczonej możliwości dysponowania 70 773 tys. zł
- o ograniczonej możliwości dysponowania 11 385 tys. zł

Na środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania składają się środki zdeponowane w banku w formie oprocentowanej kaucji na zabezpieczenie realizacji otwartych akredytyw.

Nota 18 Kapitał własny

Nota 18.1 Kapitał zakładowy

Wartość kapitału zakładowego

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Wartość kapitału zakładowego	750 000	750 000

Liczba akcji

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Ilość akcji na początek okresu (szt.)	75 000 000	75 000 000
Ilość akcji na koniec okresu (szt.)	75 000 000	75 000 000
Wartości nominalna 1 akcji (zł/akcję)	10	10

Struktura kapitału zakładowego

Akcjonariusz	Liczba akcji	% kapitału akcyjnego	Liczba głosów	% głosów
31 grudnia 2013 roku				
Grupa Azoty S.A.	49 500 000	66,00%	49 500 000	66,00%
Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.	6 574 966	8,77%	6 574 966	8,77%
Skarb Państwa	3 760 414	5,01%	3 760 414	5,01%
OFE PZU "Złota Jesień"	9 650 000	12,87%	9 650 000	12,87%
Pozostali akcjonariusze	5 514 620	7,35%	5 514 620	7,35%
	75 000 000	100,00%	75 000 000	100,00%
31 grudnia 2012 roku				
Zakłady Azotowe w Tarnowie-Mościcach S.A.	49 500 000	66,00%	49 500 000	66,00%
Agencja Rozwoju Przemysłu S.A.	6 607 966	8,81%	6 607 966	8,81%
Skarb Państwa	5 305 689	7,07%	5 305 689	7,07%
Pozostali akcjonariusze	13 586 345	18,12%	13 586 345	18,12%
	75 000 000	100,00%	75 000 000	100,00%

Nota 18.2 Kapitał udziałowców niesprawujących kontroli

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Stan na początek okresu	1 769	4 326
Zwiększenia, w tym:	94 839	(2 243)
Wynik netto roku bieżącego	(1 791)	(2 243)
Nabycie jednostki zależnej	96 630	-
Zmniejszenia, w tym:	(192)	(314)
Udział w dywidendzie	(192)	(314)
Stan na koniec okresu	96 416	1 769

Zyski zatrzymane

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Stan na początek okresu	227 333	123 019
Zwiększenia (+)	52 007	104 314
Zyski i Straty oraz inne całkowite dochody	52 007	104 175
Pozostałe	-	139
Zmniejszenia (-)	(50 250)	-
Dywidenda	(50 250)	-
Stan na koniec okresu	229 090	227 333

Zgodnie z Uchwałą nr 4 Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Jednostki Dominującej z 25 kwietnia 2013 roku Jednostka Dominująca dokonała wypłaty dywidendy w kwocie 50 250 tys. zł. Wartość dywidendy wypłaconej właścicielom przypadająca na jedną akcję wyniosła 0,67 zł.

Zyski zatrzymane - kapitał zapasowy

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Stan na początek okresu	59 128	1 160
Zwiększenia (+)	68 265	57 968
Zasilenie z podziału zysku	68 265	57 968
Zmniejszenia (-)	-	-
Stan na koniec okresu	127 393	59 128

Zyski zatrzymane - kapitał rezerwowy

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Stan na początek okresu	70 645	70 645
Stan na koniec okresu	70 645	70 645

Zyski zatrzymane - zyski i straty aktuarialne

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Stan na początek okresu	-	-
Zwiększenia (+)	682	-
Inne całkowite dochody	682	-
Zmniejszenia (-)	(150)	-
Inne całkowite dochody	(150)	-
Stan na koniec okresu	532	-

Zyski zatrzymane - niepodzielony wynik z lat ubiegłych i zysk netto bieżącego okresu

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Stan na początek okresu	97 560	51 214
Zwiększenia (+)	51 475	104 314
Zysk netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	51 475	104 175
Pozostałe	-	139
Zmniejszenia, w tym (-):	(118 515)	(57 968)
Dywidenda	(50 250)	-
Zasilenie kapitału zapasowego	(68 265)	(57 968)
Stan na koniec okresu	30 520	97 560

Nota 19 Zobowiązania z tytułu kredytów, pożyczek

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Kredyty	61 844	71 882
Kredyty w rachunku bieżącym	134 908	135 804
Pożyczki	54 805	-
	251 557	207 686
Przypadające na:		
Długoterminowe	54 805	71 882
Krótkoterminowe	196 752	135 804
	251 557	207 686

Zapadalność kredytów i pożyczek oraz struktura walutowa

Na dzień 31 grudnia 2013 roku

Waluta kredytu	Stopa referencyjna	Wartość kredytu na dzień bilansowy		do roku	1-2 lat	2-5 lat	>5 lat
		w walucie	w PLN				
PLN	stała	-	1 652	-	-	1 652	-
PLN	zmienna	-	237 331	196 752	-	-	40 579
EUR	zmienna	3 036	12 574	-	12 574	-	-
		3 036	251 557	196 752	12 574	1 652	40 579

Na dzień 31 grudnia 2012 roku

Waluta kredytu	Stopa referencyjna	Wartość kredytu na dzień bilansowy		do roku	1-2 lat	2-5 lat	>5 lat
		w walucie	w PLN				
PLN	stała	-	-	-	-	-	-
PLN	zmienna	-	207 686	135 804	71 882	-	-
EUR	zmienna	-	-	-	-	-	-
		-	207 686	135 804	71 882	-	-

Na dzień bilansowy kredyty bankowe są wyceniane metodą zamortyzowanego kosztu. Podstawą wyceny jest wysokość wykorzystanego kredytu według aktualnej na dzień bilansowy stopy procentowej.

Jednostka Dominująca korzysta z kredytu w rachunku bieżącym w ramach umowy Grupy Kapitałowej Grupa Azoty S.A. z bankiem PKO BP S.A. z dodatkową usługą Cash pooling. Limit kredytu dla Jednostki Dominującej wynosi 126 700 tys. zł. Umowa kredytu zawarta jest do dnia 30 września 2016 roku.

W PKO BP S.A. Jednostka Dominująca korzysta z umowy kredytu w formie limitu kredytu wielocelowego w wysokości 82 000 tys. zł. W ramach tej umowy Jednostka Dominująca zaciągnęła kredyt obrotowy odnawialny w wysokości 62 000 tys. zł, pozostałe 20 000 tys. zł przeznaczone jest na gwarancje długu celnego (1 000 tys. zł) oraz otwartą akredytywę pod kontrakt gazowy (4 340 tys. EUR). Na dzień 31 grudnia 2013 roku zgodnie z umową kredytu Jednostka Dominująca określiła terminy spłaty zaciągniętych transzy na 2014 r. Odsetki od kredytu płacone są miesięcznie. Umowa obowiązuje do dnia 30 września 2016 roku.

W Banku Gospodarstwa Żywnościowego S.A. Jednostka Dominująca korzystała z kredytu w rachunku bieżącym z limitem 80 000 tys. zł. Umowa została wypowiedziana i obowiązywała do 08 stycznia 2014 roku. Na dzień 31 grudnia 2013 roku zadłużenie nie wystąpiło.

W październiku 2013 roku Jednostka Dominująca podpisała umowę limitu wierzytelności z Raiffeisen Bank Polska S.A. na łączną kwotę nie wyższą niż 120 000 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2013 roku nie występuje zadłużenie z tytułu tej umowy. Umowa obowiązuje do dnia 15 czerwca 2015 roku.

W listopadzie 2013 roku Jednostka Dominująca podpisała umowę kredytu w rachunku bieżącym z Bankiem Gospodarstwa Krajowego z limitem 80 000 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2013 roku wystąpiło zadłużenie w kwocie 51 787 tys. zł. Umowa obowiązuje do dnia 12 listopada 2016 roku.

W 2013 roku kredyty zostały zdyskontowane na kwotę 833 tys. zł. W 2012 roku kwota ta wynosiła 878 tys. zł.

Pożyczki udzielone Grupie Kapitałowej według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku:

- pożyczka udzielona z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie na okres 10 lat w wysokości 90 000 tys. zł z przeznaczeniem na inwestycję „Węzeł oczyszczania spalin wraz z modernizacją Elektrociepłowni II w Zakładach Chemicznych „Police” S.A.”. Pożyczka wypłacana jest w transzach. Spłata pożyczki według harmonogramu przypada na 31 grudnia 2022 roku. Na dzień 31 grudnia 2013 roku wystąpiło zadłużenie (z należnymi odsetkami) w kwocie 40 579 tys. zł.
- pożyczka udzielona z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie na okres 4 lat w wysokości 2 945 tys. zł z przeznaczeniem na inwestycję „Likwidacja negatywnego oddziaływania na środowisko składowiska siarczanu żelaza (II) - Stawostadion nr 1”. Pożyczka wypłacana jest w transzach. Spłata pożyczki według harmonogramu przypada na 20 grudnia 2016 roku. Na dzień 31 grudnia 2013 roku wystąpiło zadłużenie (z należnymi odsetkami) w kwocie 1 652 tys. zł.
- pożyczka udzielona z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie na okres 10 lat w wysokości 90 000 tys. zł z przeznaczeniem na inwestycję „Modernizacja procesu syntezy amoniaku w Zakładach Chemicznych „Police” S.A.”. Pożyczka wypłacana jest w transzach. Spłata pożyczki według harmonogramu przypada na 20 grudnia 2023 roku. Na dzień 31 grudnia 2013 roku nie wystąpiło zadłużenie.
- pożyczka udzielona z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie na okres 10 lat w wysokości 6 228 tys. zł z przeznaczeniem na inwestycję „Rozbudowa układu odsiarczania gazów pokalcynacyjnych w obiekcie nr 414 w Zakładzie Bieli Tytanowej w Z.Ch. „Police” S.A.”. Pożyczka wypłacana jest w transzach. Spłata pożyczki według harmonogramu przypada na 30 marca 2023 roku. Na dzień 31 grudnia 2013 roku nie wystąpiło zadłużenie,
- pożyczki dla spółki African Investment Group S.A. w kwocie 3 036 tys. EUR, z tego w kwocie 2 460 tys. EUR udzielone przez udziałowca mniejszościowego o terminie zapadalności w dniu 31 grudnia 2014 roku oraz 586 tys. EUR pozostałych zobowiązań ujętych jako zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek.

W latach 2012 – 2013 Grupa nie posiadała papierów dłużnych.

Zabezpieczenia kredytów i pożyczek

Zabezpieczenia kredytów zostały przedstawione w nocie 10 (rzeczowe aktywa trwałe), 15 (zapasy) i 17 (środki pieniężne).

Nota 20 Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

Zmiany rezerw z tytułu świadczeń pracowniczych

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012*
Zobowiązania z tytułu odpraw emerytalnych, rentowych	11 871	10 458
Zobowiązania z tytułu nagród jubileuszowych	37 575	34 761
Zobowiązania z tytułu odpisów na ZFŚS dla emerytów	4 823	5 466
Pozostałe zobowiązania	6 835	6 036
	61 104	56 721
Przypadające na:		
Długoterminowe	55 479	52 507
Krótkoterminowe	5 625	4 214
	61 104	56 721

Zmiany zobowiązań z tytułu programów określonych świadczeń

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012*
Stan na początek okresu	21 961	35 545
Koszty bieżącego zatrudnienia (+)	1 799	926
Koszty odsetek (+)	1 604	1 081
Przeszacowanie zobowiązania/aktywa netto z tytułu programu określonych świadczeń, wynikające z:		
- zmian szacunków demograficznych(+/-)	(820)	(413)
- zmian szacunków finansowych(+/-)	138	1 304
Wyplacone świadczenia(-)	(1 162)	(16 483)
Wpływ nabycia/zbycia jednostek(+/-)	9	-
Stan na koniec okresu	23 529	21 960

Zmiany zobowiązań z tytułu innych długoterminowych świadczeń pracowniczych

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012*
Stan na początek okresu	34 760	30 419
Koszty bieżącego zatrudnienia(+)	3 175	1 712
Koszty odsetek(+)	2 432	1 570
Zyski i straty aktuarialne rozpoznane w zysku lub stracie okresu(+/-)	553	4 218
Wyplacone świadczenia(-)	(3 345)	(3 158)
Stan na koniec okresu	37 575	34 761

* W związku ze zmianą MSR 19 w danych na dzień 31 grudnia 2012 roku zmieniono prezentację w stosunku do danych przedstawionych w jednostkowym rocznym sprawozdaniu finansowym za 2012 rok.

Podstawowe szacunki aktuarialne

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Stopa dyskontowa %	4,50%	4,12%
Przyszły wzrost przeciętnego wynagrodzenia	3,00%	2,50%
Inflacja	2,50%	2,50%

Wycena rezerw na świadczenia pracownicze dokonywana jest przez niezależny podmiot zewnętrzny posiadający uprawnienia aktuarialne co najmniej na półrocze i na koniec roku obrotowego. Zmiana wyceny obciąża rachunek zysków i strat i inne całkowite dochody (koszty sprzedanych produktów, koszty ogólnego zarządu, koszty finansowe, inne całkowite dochody) w zależności od tytułu zmiany oraz funkcji pełnionych przez pracowników, których dotyczą. Wyliczenia z wykorzystaniem technik aktuarialnych oparto na założeniach Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy oraz szczegółowych informacjach dotyczących każdego pracownika. Do podstawowych czynników uwzględnionych w wyliczeniu wartości przyszłych świadczeń należą:

- baza indywidualnych danych pracownika (data urodzenia, staż pracy, znacznik pracy w warunkach szkodliwych itp.),
- przewidywana kwota podstawy wymiaru poszczególnych świadczeń zgodnie z zapisami Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy,
- przewidywany wzrost podstawy wymiaru poszczególnych świadczeń do momentu nabycia praw,
- dyskonto aktuarialne.

Wykorzystane dyskonto aktuarialne oznacza iloczyn dyskonta finansowego i prawdopodobieństwa osiągnięcia wieku emerytalnego jako pracownik Grupy (w przypadku odprawy emerytalnej), prawdopodobieństwo przejścia pracownika na rentę inwalidzką (w przypadku odprawy rentowej) lub prawdopodobieństwo uzyskania praw do nagród jubileuszowych.

Kwoty rocznych odpisów obliczane są zgodnie z metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych („Projected Unit Method”).

Rezerwa na świadczenia ZFŚS po okresie zatrudnienia obejmuje rezerwę z tytułu odpisu na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych przypadający na obecnych i przyszłych emerytowanych pracowników Grupy. Za podstawę szacowania rezerwy przyjęto przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej.

Grupa Kapitałowa na dzień 31 grudnia 2013 roku przeprowadziła aktualizację zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych. W wyniku tej aktualizacji:

- odniesiono w koszty rodzajowe (wynagrodzenia) kwotę 5 536 tys. zł,
- odniesiono w koszty finansowe (koszty odsetkowe) kwotę 4 036 tys. zł,
- ujęto w innych całkowitych dochodach kwotę 682 tys. zł (zmiana szacunków demograficznych i szacunków finansowych),
- wykorzystano rezerwę w kwocie 4 507 tys. zł.

Nota 21 Pozostałe rezerwy

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012* przekształcone
Rezerwa na sprawy sądowe	71	-
Rezerwa na ochronę środowiska, w tym rekultywacja	46 858	62 801
Rezerwa na bonusy, upusty	138	2 716
Rezerwa na prawa do emisji CO ₂	31 723	20 807
Pozostałe rezerwy	1 059	1 897
	79 849	88 221
Przypadające na:		
Długoterminowe	45 161	62 873
Krótkoterminowe	34 688	25 348
	79 849	88 221

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z punktem 2.3.1 w zakresie praw do emisji CO₂.

Podstawowe szacunki

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Stopa dyskontowa	2,50%	2,50%

Rezerwa na ochronę środowiska

Struktura rezerw na dzień 31 grudnia 2013 roku:

- rezerwa na rekultywację w kwocie 30 886 tys. zł,
- rezerwa na czyszczenie instalacji z substancji chemicznych w kwocie 7 210 tys. zł,
- rezerwa na zbiorniki oczyszczalni w kwocie 8 762 tys. zł.

Rezerwy zostały zdyskontowane, przy czym stopa dyskontowa pozostała bez zmian w stosunku do 31 grudnia 2012 roku.

Zmiana stanu rezerw to efekt zmian szacunków poszczególnych tytułów rezerw na 31 grudnia 2013 roku, z czego:

- utworzono rezerwę w kwocie 713 tys. zł,
- rozwinęto dyskonto rezerw w wysokości 1 327 tys. zł,
- rozwiązano rezerwę w kwocie 15 777 tys. zł,
- wykorzystano rezerwę w kwocie 2 206 tys. zł.

Rozwiązanie rezerw jest wynikiem wydłużenia okresu eksploatacji Składowiska Fosfogipsu w związku z wprowadzeniem zmian technologicznych w produkcji oraz rozpoczęciem procesu rekultywacji Stawostadionu nr 1 będącego częścią składowiska Siarczanu Żelaza II.

Rezerwa na bonusy, upusty

Zmiana stanu rezerw w 2013 roku to efekt:

- zmniejszenia rezerwy w kwocie 11 075 tys. zł, z czego przez wykorzystanie bonusu w wysokości 9 514 tys. zł oraz rozwiązanie w wysokości 1 561 tys. zł,
- zwiększenia (utworzenia) rezerwy w kwocie 8 497 tys. zł.

Utworzenie, jak i zmniejszenie rezerwy Grupa odnosi w rachunku zysków i strat w pozycję „Przychody ze sprzedaży”.

Ze względu na zmiany zapisów w kontraktach handlowych w zakresie udzielania upustów Grupa w 2013 upusty cenowe traktuje jako przychody odroczone w czasie i prezentuje w przychodach przyszłych okresów.

Rezerwa na prawa do emisji CO₂

Struktura rezerw na prawa do emisji CO₂ na dzień 31 grudnia 2013 roku:

- wartość zużytych praw nabytych w 2013 roku - w kwocie 6 594 tys. zł,
- wartość zużytych praw przyznanych nieodpłatnie w okresie 2008 - 2012 a niewykorzystanych do 2012 roku - w kwocie 3 983 tys. zł,
- wartość zużytych praw planowanych do przyznania nieodpłatnie na 2013 rok - w kwocie 21 146 tys. zł.

Rezerwy na prawa do emisji CO₂ zostaną wykorzystane w korespondencji z zapasami lub pozostałymi należnościami (w przypadku zużytych praw planowanych do przyznania na 2013) w dacie umorzenia uprawnień do emisji w odpowiednim rejestrze.

Zmiana stanu rezerw

	Rezerwa na sprawy sądowe	Rezerwa na ochronę środowiska, w tym rekultywacja	Rezerwa na bonusy, upusty	Rezerwa na prawa do emisji CO ₂	Pozostałe rezerwy	Razem
Stan na 01.01.2013 roku	-	62 801	2 716	20 807	1 897	88 221
Zwiększenia, w tym:	83	2 040	8 497	31 723	428	42 771
Zwiększenia z tytułu utworzenia	83	713	8 497	31 723	428	41 444
Zwiększenia pozostałe	-	1 327	-	-	-	1 327
Zmniejszenia, w tym: (-)	(12)	(17 983)	(11 075)	(20 807)	(1 266)	(51 143)
Zmniejszenia z tytułu wykorzystania	-	(2 206)	(9 514)	(20 807)	(354)	(32 881)
Zmniejszenia z tytułu rozwiązania	(12)	(15 777)	(1 561)	-	(912)	(18 262)
Zmniejszenia pozostałe	-	-	-	-	-	-
Stan na 31.12.2013 roku	71	46 858	138	31 723	1 059	79 849

	Rezerwa na sprawy sądowe	Rezerwa na ochronę środowiska, w tym rekultywacja	Rezerwa na bonusy, upusty	Rezerwa na prawa do emisji CO ₂	Pozostałe rezerwy	Razem
Stan na 01.01.2012 roku	62	57 894	-	-	1 051	59 007
Zwiększenia, w tym:	-	7 735	2 716	20 807	2 183	33 441
Zwiększenia z tytułu utworzenia	-	6 096	2 716	20 807	2 183	31 802
Zwiększenia pozostałe	-	1 639	-	-	-	1 639
Zmniejszenia, w tym: (-)	(62)	(2 828)	-	-	(1 337)	(4 227)
Zmniejszenia z tytułu wykorzystania	-	-	-	-	(567)	(567)
Zmniejszenia z tytułu rozwiązania	(62)	(2 828)	-	-	(423)	(3 313)
Zmniejszenia pozostałe	-	-	-	-	(347)	(347)
Stan na 31.12.2012 roku	-	62 801	2 716	20 807	1 897	88 221

Nota 22 Dotacje

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012* przekształcone
Dotacje rządowe	-	3 983
Dotacje unijne	10 322	12 898
Dotacje pozostałe	7 224	8 333
	17 546	25 214
Przypadające na:		
Długoterminowe	15 969	19 310
Krótkoterminowe	1 577	5 904
	17 546	25 214

* Dane finansowe przekształcone zgodnie z punktem 2.3.1 w zakresie praw do emisji CO₂.

W 2013 r. Grupa otrzymała dotacje z NFOŚiGW w wysokości 497 tys. zł na realizację nowych projektów:

- „Zastąpienie pary 0.8 MPa zasilającej stację wyparnej parą 0.3 MPa - Centrum sieci ciepła” - wysokość dofinansowania 162 tys. zł,
- „Doposażenie rurociągów parowych w odwadniacze – Jednostka Biznesowa Pigmenty” - wysokość dofinansowania 335 tys. zł.

Dotacje odniesione na wynik finansowy roku 2013 dotyczyły:

- rozliczenia otrzymanych dotacji z projektów zakończonych do 2012 roku - na kwotę 4 750 tys. zł,
- rozliczenia rozpoznanej dotacji z tytułu nieodpłatnie otrzymanych praw do emisji CO₂ z przydziału na 2012 r. w kwocie 3 983 tys. zł oraz rozliczenia rozpoznanej dotacji z tytułu nieodpłatnie otrzymanych praw do emisji CO₂ z przydziału na 2013 r. w kwocie 21 146 tys. zł. Rozliczenie dotacji zostało ujęte jako pomniejszenie kosztu własnego sprzedaży. Równolegle zgodnie z przyjętą polityką rachunkowości koszt własny sprzedaży został powiększony o utworzone rezerwy z tytułu zużycia praw do emisji CO₂ w takiej samej kwocie.

Nota 23 Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług - podmioty powiązane	6 554	3 044
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług - pozostałe podmioty	237 211	122 602
Zobowiązania budżetowe oprócz podatku dochodowego	41 688	34 668
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	9 113	9 060
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych - podmioty powiązane	154	-
Zobowiązania z tytułu zakupu środków trwałych - podmioty pozostałe	14 018	7 888
Zaliczki na dostawy - podmioty pozostałe	7 058	151
Rezerwa na nagrodę roczną	13 154	12 615
Rezerwa na niewykorzystane urlopy	5 383	5 538
Rezerwa na nagrodę motywacyjną	5 528	4 576
Rezerwa na energię odnawialną	365	348
Rezerwa na niezafakturowane koszty	194	27
Pozostałe rezerwy	1 173	509
Pozostałe zobowiązania - podmioty powiązane	366	89
Pozostałe zobowiązania - podmioty pozostałe	85 033	3 805
	426 992	204 920
Przypadające na:		
Długoterminowe	57 313	540
Krótkoterminowe	369 679	204 380
	426 992	204 920

Analiza wiekowa zobowiązań z tytułu dostaw i usług

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Nieprzeterminowane	243 518	123 109
Przeterminowane do 30 dni	247	2 235
Przeterminowane od 30-60 dni	-	302
	243 765	125 646

Struktura walutowa zobowiązań

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
PLN	206 963	154 277
EUR w przeliczeniu na PLN	99 668	13 366
USD w przeliczeniu na PLN	114 017	37 241
XOF w przeliczeniu na PLN	6 344	-
Pozostałe	-	36
	426 992	204 920

Średni okres spłaty zobowiązań w 2013 roku wynosił 54 dni, natomiast w 2012 roku 25 dni.

Grupa na dzień bilansowy nalicza odsetki od zobowiązań, za które nie została obciążona (odsetki hipotetyczne) powyżej kwoty 1 tys. zł. Przedmiotowe odsetki obciążają pozostałe koszty operacyjne. Po okresie 3 lat, jeśli kontrahent nie naliczy noty odsetkowej za powstałe opóźnienie w zapłacie, odsetki hipotetyczne odnoszone są w pozostałe przychody operacyjne.

Nota 24 Pozostałe zobowiązania finansowe

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	6 850	8 369
Przypadające na:		
Długoterminowe	4 614	6 486
Krótkoterminowe	2 236	1 883
	6 850	8 369

Harmonogram spłat zobowiązań z tytułu leasingu finansowego

	Minimalne płatności z tytułu leasingu	Odsetki	Kapitał	Minimalne płatności z tytułu leasingu	Odsetki	Kapitał
	31 grudnia 2013 roku			31 grudnia 2012 roku		
Do roku	2 467	231	2 236	2 276	393	1 883
1 do 3 lat	1 470	355	1 115	3 378	549	2 829
3 do 5 lat	211	178	33	335	184	151
Powyżej 5 lat	7 514	4 048	3 466	7 751	4 245	3 506
	11 662	4 812	6 850	13 740	5 371	8 369

Zobowiązania finansowe Grupy Kapitałowej z tytułu leasingu finansowego obejmują:

- długoterminową umowę najmu, która zgodnie z MSR 17 spełnia definicję leasingu finansowego. Na jej podstawie Grupa użytkuje środki transportu bliskiego przez okres minimum 5 lat. Umowa najmu została zawarta w 2009 roku,
- umowy leasingu finansowego na użytkowanie samochodów osobowych o zmiennej stopie referencyjnej, których daty zakończenia przypadają na styczeń 2015 roku.

W okresach objętych niniejszym sprawozdaniem Grupa nie poniosła żadnych warunkowych opłat leasingowych.

Umowy leasingu nie zawierają żadnych nietypowych warunków dotyczących ograniczenia wypłaty dywidend ani zaciągania innych zobowiązań (w tym dodatkowych umów leasingowych).

Wartość godziwa zobowiązań jest równa wartości bilansowej.

Na dzień 31 grudnia 2013 r. spłacono raty leasingowe od zadłużenia finansowego (o pierwotnym terminie spłaty powyżej 1 roku) w kwocie 3 251 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2012 r. w kwocie 1 840 tys. zł).

Nota 25 Przychody przyszłych okresów

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Upusty cenowe	5 982	-
Pozostałe	77	640
	6 059	640
Przypadające na:		
Długoterminowe	-	469
Krótkoterminowe	6 059	171
	6 059	640

Przychody przyszłych okresów w kwocie 5 982 tys. zł dotyczą należnych klientom upustów cenowych z tytułu wykonania planów zakupu nawozów do wykorzystania w I i II kwartale 2014 roku. Szacunku dokonano na podstawie spodziewanego wolumenu sprzedaży nawozów do konkretnych odbiorców oraz stawek upustów wynikających z zawartych kontraktów handlowych.

Utworzenie, jak i zmniejszenie wartości pozycji „Upusty cenowe” Grupa odnosi w rachunku zysków i strat w pozycję „Przychody ze sprzedaży”.

Nota 26 Instrumenty finansowe

Nota 26.1 Zarządzanie ryzykiem kapitałowym

Na Grupie Kapitałowej nie ciążyą jakiegokolwiek zewnętrzne ograniczenia, związane z zarządzaniem kapitałem poza standardowymi wymogami w zakresie minimalnego poziomu kapitału akcyjnego określonego przez Kodeks Spółek Handlowych. Poziom minimalny kapitału akcyjnego jest przez Grupę Kapitałową zachowywany.

Kapitał zapasowy zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych musi być utrzymywany do wysokości 1/3 kapitału zakładowego z przeznaczeniem wyłącznie na pokrycie ewentualnych strat finansowych. Grupa Kapitałowa zobowiązana jest przeznaczyć na ten cel minimalnie 8% zysku bieżącego do czasu zgromadzenia wymaganej równoważności 1/3 kapitału zakładowego. Stan kapitału zapasowego Jednostki Dominującej na 31 grudnia 2013 roku wynosi 123 688 tys. zł i nie osiągnął jeszcze wymaganego poziomu.

Celem Grupy w zarządzaniu ryzykiem kapitałowym jest ochrona zdolności Grupy do kontynuowania działalności, tak, aby możliwe było realizowanie zwrotu dla akcjonariuszy oraz korzyści dla innych interesariuszy, a także utrzymanie optymalnej struktury kapitału w celu obniżenia jego kosztu.

Grupa monitoruje zmiany w akcjonariacie, wskaźniki rentowności kapitału oraz wskaźniki relacji kapitału własnego do zobowiązań.

W celu zachowania i zapewnienia niezbędnych zmian w kapitale, Zarząd Jednostki Dominującej może proponować Walnemu Zgromadzeniu parametry warunkujące przyznawanie i wypłatę dywidend akcjonariuszom, zwroty zainwestowanego przez nich kapitału, emisję nowych akcji lub sprzedaż posiadanych zasobów, aby zmniejszyć istniejące i ciężące na Grupie Kapitałowej zobowiązania.

W roku obrotowym 2013 wystąpiły w umowie kredytowej kowenanty finansowe nakładające na Grupę Kapitałową obowiązek utrzymania ustalonych wskaźników finansowych na określonym w umowach o finansowanie poziomie. Dotyczyły one minimalnego poziomu rentowności netto, wskaźnika wypłacalności, poziomu długu w relacji do EBITDA. Wszystkie wskaźniki osiągnęły poziom co najmniej minimalny.

Nota 26.2 Znaczące zasady rachunkowości

Szczegółowy opis zasad rachunkowości i stosowanych metod wyceny, w tym kryteriów ujęcia, podstaw wyceny oraz podstaw wykazywania dochodów i kosztów w odniesieniu do poszczególnych kategorii aktywów finansowych, zobowiązań finansowych i instrumentów kapitałowych ujawniono w pkt. 2.24 do sprawozdania finansowego.

Nota 26.3 Kategorie instrumentów finansowych

Klasyfikacja instrumentów finansowych

Aktywa finansowe

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Pożyczki i należności	215 959	115 990
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	82 158	50 814
	298 117	166 804
Wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	215 324	115 959
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	82 158	50 814
Pozostałe aktywa	635	31
	298 117	166 804

Zobowiązania finansowe

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Wyceniane metodą amortyzowanego kosztu	610 856	362 543
Wykazywane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako:		
Zobowiązania długoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek	54 805	71 882
Zobowiązania krótkoterminowe z tytułu kredytów i pożyczek	196 752	135 804
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	352 449	146 488
Pozostałe zobowiązania finansowe	6 850	8 369
	610 856	362 543

Zyski/straty dotyczące poszczególnych kategorii (+/-)

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Zobowiązania finansowe		
Wyceniane metodą amortyzowanego kosztu	(886)	-

Nota 26.4 Zarządzanie ryzykiem finansowym

Ryzyko finansowe, na które narażona jest Grupa Kapitałowa obejmuje ryzyka kredytowe, płynności oraz rynkowe (obejmujące przede wszystkim ryzyko walutowe oraz ryzyko stopy procentowej). Ryzyka te powstają w normalnym toku działalności Grupy. Celem zarządzania ryzykiem finansowym w Grupie Kapitałowej jest zminimalizowanie wpływu czynników rynkowych.

Nota 26.4.1 Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest związane z możliwością poniesienia przez Grupę Kapitałową strat finansowych na skutek niewypełnienia przez klienta lub kontrahenta będącego stroną instrumentu finansowego swoich kontraktowych zobowiązań. Ryzyko kredytowe w Grupie dotyczy głównie należności z tytułu dostaw i usług, krótkoterminowych lokat bankowych oraz środków na rachunku objętych cash-poolingiem.

Poniższa tabela przedstawia maksymalną ekspozycję Grupy na ryzyko kredytowe:

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Pożyczki i należności	215 959	115 990
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	82 158	50 814
	298 117	166 804

Należności z tytułu dostaw i usług

Struktura ryzyka kredytowego należności z tytułu dostaw i usług według grup produktów w Grupie jest przedstawiona w poniższej tabeli.

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Segment Nawozy	165 651	90 460
Segment Pigmenty	23 555	21 385
Pozostałe	2 263	3 281
	191 469	115 126

Ryzyko kredytowe w Grupie Kapitałowej dotyczy głównie należności z tytułu dostaw i usług.

Dotychczas podejmowane działania Grupy Kapitałowej w zakresie ryzyka handlowego (związanego z nieotrzymaniem zapłaty na skutek niewypłacalności kontrahentów bądź przewlekłą zwłoką w wywiązaniu się z zobowiązań płatniczych) w wyniku sprzedaży produktów z zastosowaniem odroczonej terminowości płatności ukierunkowane są na maksymalne jego ograniczanie.

Uwzględniając obowiązujące w Grupie Kapitałowej procedury oraz zdywersyfikowany portfel klientów ocenia się, że koncentracja ryzyka kredytowego nie jest znacząca. Świadczą o tym dane o należnościach, w tym przeterminowanych.

Prawidłowość przyjętej polityki działania potwierdza również fakt, iż wobec bieżącej kontroli zarówno sytuacji ekonomicznej firm, które posiadają limity sprzedaży – jak i dostosowywania wysokości kredytów kupieckich do ich potrzeb i możliwości spłaty – odnotowane opóźnienia w płatnościach mają jedynie charakter sporadyczny.

Grupa Kapitałowa dokonuje bieżącej oceny zdolności kredytowej odbiorców wraz z ich bieżącym monitoringiem, wykorzystując do tego raporty wywiadowni gospodarczych i rejestry dłużników, uzupełniając powyższe działania o pozyskiwanie zabezpieczeń w szerokim zakresie.

Mając na uwadze zminimalizowanie ryzyka wiążącego się ze sprzedażą na odroczony termin płatności, Grupa Kapitałowa ubezpiecza swoje należności handlowe w ramach polis ubezpieczeniowych. Polisy ograniczają ryzyko kredytowe do poziomu udziału własnego w szkodzie (5% wartości ubezpieczonych należności). Ubezpieczenie obejmuje sprzedaż w trzech walutach: PLN oraz EUR i USD (ostatnie w celu uniknięcia ryzyka kursowego przy przyznanych limitach dla

kontrahentów zagranicznych). Należy zaznaczyć, iż obrót z odroczonym terminem płatności jest z zasady w całości ubezpieczany.

Polisy te zapewniają bieżący monitoring sytuacji finansowej kontrahentów oraz ich windykację w uzasadnionych przypadkach, natomiast z chwilą faktycznej lub prawnej niewypłacalności kontrahenta wypłatę odszkodowania w wysokości 95% kwoty należności objętych ubezpieczeniem.

Należności z tytułu dostaw i usług Grupy Kapitałowej, które są zabezpieczane akredytywami, gwarancjami bankowymi w pełnej wysokości pozostają wyłączone z ubezpieczenia.

Kontrahenci, w stosunku do których Grupa Kapitałowa nie posiada pozytywnej historii współpracy lub wobec których sprzedaż produktów Grupy Kapitałowej występuje sporadycznie, a nie jest możliwe uzyskanie dla nich ubezpieczonego limitu kredytu kupieckiego, dokonują zakupów w formie przedpłaty. Natomiast limit kredytu kupieckiego jest przyznawany odbiorcom w pierwszej kolejności na podstawie decyzji towarzystwa ubezpieczeniowego oraz, uzupełniając, w oparciu o pozytywną historię współpracy i zdolność kredytową określaną na podstawie sprawozdań finansowych, historii płatniczej klienta, złożonych zabezpieczeń i raportów wywiadowni gospodarczej.

Ekspozycja na ryzyko kredytowe zdefiniowana jest jako całość nierozliczonych należności, które są na bieżąco monitorowane przez wewnętrzne służby finansowe Grupy Kapitałowej (indywidualnie w stosunku do każdego kontrahenta), a w przypadku należności objętych ubezpieczeniem, równocześnie przez analityków ryzyka kredytowego towarzystwa ubezpieczeniowego.

Okolo 60% salda należności z tytułu dostaw i usług Grupy dotyczy odbiorców krajowych, natomiast pozostałe 40% klientów mających siedzibę poza Polską.

Przeterminowane należności z tytułu dostaw i usług, które nie utraciły wartości

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Przeterminowane do 30 dni	8 591	8 101
Przeterminowane od 30-60 dni	14 195	160
Przeterminowane od 60-180 dni	557	305
Przeterminowane od 180-360 dni	135	23
Przeterminowane powyżej 360 dni	11	29
	23 489	8 618

Zmianę stanu odpisów aktualizujących należności przedstawia Nota nr 16 Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe.

Środki pieniężne i lokaty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty są lokowane w instytucjach finansowych o wysokiej wiarygodności finansowej, których współczynniki wypłacalności są utrzymywane na bezpiecznym poziomie.

Nota 26.4.2 Ryzyko płynności

Grupa Kapitałowa identyfikuje i zarządza ryzykiem płynności finansowej, rozumianej jako zdolność do regulowania zobowiązań w określonych terminach. Istotny udział zewnętrznych źródeł finansowania (kredyty, pożyczki, kredyt kupiecki) określa ekspozycję Grupy Kapitałowej na to ryzyko. Wynika ono przede wszystkim z możliwości ograniczenia dostępu do rynków finansowych, co może uwidocznić się brakami w zakresie bieżącego pozyskiwania nowego finansowania lub refinansowania już istniejących. Ryzyko to uzależnione jest w przeważającej mierze od oceny przez instytucje finansowe zdolności kredytowej Grupy Kapitałowej, warunków rynkowych długu oraz skłonności do ryzyka.

Podstawowym czynnikiem warunkującym utrzymanie płynności bieżącej w dłuższym okresie jest utrzymanie przez Emitenta zdolności do generowania dodatnich marż na podstawowych produktach sprzedawanych zarówno na rynku krajowym, jak i rynkach zagranicznych.

Grupa prowadzi aktywną politykę zarządzania strumieniami przepływów finansowych, tj. zobowiązaniami i należnościami stosując politykę kredytu kupieckiego, przedpłat przy rozliczaniu transakcji sprzedażowych oraz wydłużając terminy płatności w transakcjach zakupowych.

Grupa posiada wolne limity kredytów obrotowych i inwestycyjnych dodatkowo ograniczające ryzyko utraty płynności. W 2013 roku w Grupie nie występowały naruszenia terminów spłat zobowiązań lub innych warunków zobowiązań, które mogłyby skutkować żądaniem wcześniejszej spłaty tych zobowiązań.

31 grudnia 2013

	Wartość bieżąca	Razem	Do 1 roku	1 do 5 lat	Powyżej 5 lat
Wycena metodą amortyzowanego kosztu, w tym:	610 856	628 311	557 387	21 048	49 876
kredyty i pożyczki	251 557	261 991	200 298	19 331	42 362
leasing	6 850	11 662	2 467	1 681	7 514
pozostałe zobowiązania	352 449	354 658	354 622	36	-
	610 856	628 311	557 387	21 048	49 876

31 grudnia 2012

	Wartość bieżąca	Razem	Do 1 roku	1 do 5 lat	Powyżej 5 lat
Wycena metodą amortyzowanego kosztu, w tym:	362 543	383 379	298 163	77 465	7 751
kredyty i pożyczki	207 686	223 151	149 399	73 752	-
leasing	8 369	13 740	2 276	3 713	7 751
pozostałe zobowiązania	146 488	146 488	146 488	-	-
	362 543	383 379	298 163	77 465	7 751

Nota 26.4.3 Ryzyko rynkowe

Ryzyko stopy procentowej

Ekspozycja Grupy Kapitałowej na zmiany stóp procentowych dotyczy głównie środków pieniężnych i ekwiwalentów środków pieniężnych, aktywów finansowych, jak również pożyczek i kredytów bankowych oraz leasingu opartych na zmiennej stopie procentowej bazującej na WIBOR + marża oraz odpowiednio EURIBOR + marża w przypadku kredytów w EURO i LIBOR + marża w przypadku kredytu w USD. Grupa nie zabezpiecza ryzyka zmian stopy procentowej.

Poniższa tabela przedstawia profil podatności (maksymalną ekspozycję) Grupy na ryzyko zmiany stóp procentowych poprzez prezentację instrumentów finansowych w podziale według zmiennych i stałych stóp procentowych:

	Wartość bieżąca 31.12.2013	Wartość bieżąca 31.12.2012
Instrumenty o stałej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	17 440	20 712
Zobowiązania finansowe(-)	(14 226)	-
	3 214	20 712
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	65 353	30 133
Zobowiązania finansowe(-)	(244 181)	(216 055)
	(178 828)	(185 922)

Działania dotyczące ograniczenia ryzyka zmian stóp procentowych obejmują bieżące monitorowanie sytuacji na rynku pieniężnym. Znaczna część kredytu bankowego Grupy Kapitałowej została objęta usługą cash-poolingu wirtualnego i oprocentowana wg stopy WIBOR 1M. Nadwyżki środków pieniężnych lokowane są w formie depozytów *overnight* (O/N) – jednodniowy depozyt na podstawie odrębnych umów o otwieranie depozytów automatycznych. W okresie objętym sprawozdaniem w pierwszych dwóch kwartałach 2013 roku obserwowano kolejne obniżki stóp przez RPP, co bezpośrednio przekładało się na niższą stawkę WIBOR 1M, do końca roku stopy procentowe zostały pozostawione na niezmiennym poziomie.

Grupa przeprowadziła analizę wrażliwości instrumentów finansowych o zmiennej stopie procentowej na zmianę rynkowych stóp procentowych. W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ, jaki miałyby zwiększenie i zmniejszenie stopy procentowej o 100 bp na wynik finansowy oraz kapitał własny (inne całkowite dochody). Analiza została przeprowadzona przy założeniu, że wszystkie inne zmienne jak np. kursy wymiany walut pozostają niezmiennicze.

Analiza wrażliwości:(+/-)

	Rachunek zysków i strat		Kapitał własny	
	zwiększenia	zmniejszenia	zwiększenia	zmniejszenia
	100bp	100bp	100bp	100bp
31 grudnia 2013	(1 788)	1 788	-	-
31 grudnia 2012	(1 859)	1 859	-	-

Ryzyko kursowe

Z uwagi na generowanie przez Grupę Kapitałową istotnego wolumenu transakcji handlowych denominowanych w walutach obcych wszystkie dynamiczne zmiany kursu złotego względem walut obcych mogą wpłynąć na osiągnięte wyniki finansowe.

Grupa Kapitałowa nie wykorzystywała i aktualnie nie posiada otwartych kontraktów zabezpieczających. Zabezpieczenie ekspozycji walutowej odbywa się poprzez stosowanie hedgingu

naturalnego, tj. równoważenia wpływów i wydatków denominowanych w tej samej walucie, będącej wynikiem operacji zakupu kluczowych surowców do produkcji, przy jednoczesnej sprzedaży produktów na eksport. Dodatkowo wykorzystywany jest fakt równoczesnego generowania nadwyżki denominowanej w jednej walucie (długa pozycja walutowa) do pokrycia niedoboru w drugiej walucie (krótkiej pozycji walutowej). W tym celu Grupa dokonuje transakcji spotowych na EUR/USD.

Poniższa tabela przedstawia profil podatności Grupy na dzień bilansowy na ryzyko zmiany kursów walutowych poprzez prezentację instrumentów finansowych (bez instrumentów pochodnych) w podziale według walut, w których są one denominowane.

Ekspozycja bilansowa na ryzyko kursowe:

31 grudnia 2013 roku

	EUR	USD	XOF
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	81 404	33 754	4 016
Środki pieniężne w walutach obcych	18 287	38 692	5 355
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe(-)	(99 668)	(114 017)	(6 344)
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek(-)	(12 574)	-	-
	(12 551)	(41 571)	3 027
Wpływ wzrostu waluty o 5% na rachunek zysków i strat	(628)	(2 079)	151
Wpływ spadku waluty o 5% na rachunek zysków i strat	628	2 079	(151)

31 grudnia 2012 roku

	EUR	USD	XOF
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	14 033	3 422	-
Środki pieniężne w walutach obcych	7 131	2 485	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe(-)	(13 366)	(37 241)	-
Zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek(-)	-	-	-
	7 798	(31 334)	-
Wpływ wzrostu waluty o 5% na rachunek zysków i strat	390	(1 567)	-
Wpływ spadku waluty o 5% na rachunek zysków i strat	(390)	1 567	-

Grupa przeprowadziła analizę wrażliwości instrumentów finansowych denominowanych w walutach obcych na zmianę kursów tych walut.

W poniższej tabeli zaprezentowano wpływ, jaki miałyby wzmocnienie lub osłabienie złotego na dzień bilansowy o 5% w stosunku do wszystkich walut na wynik finansowy oraz kapitał własny (inne całkowite dochody) związany z wyceną tych instrumentów. Analiza została przeprowadzona przy założeniu, że wszystkie inne zmienne jak np. stopy procentowe pozostają niezmiennione.

Analiza wrażliwości:(+/-)

	Rachunek zysków i strat		Kapitał własny	
	wzrost kursów walut obcych 5%	spadek kursów walut obcych 5%	wzrost kursów walut obcych 5%	spadek kursów walut obcych 5%
31 grudnia 2013	(2 556)	2 556	-	-
31 grudnia 2012	(1 177)	1 177	-	-

Nota 26.5 Wartość godziwa instrumentów finansowych

Poniżej przedstawiono szczegóły dotyczące wartości godziwych instrumentów finansowych, dla których jest możliwe ich oszacowanie:

- środki pieniężne i ich ekwiwalenty, krótkoterminowe depozyty bankowe oraz krótkoterminowe kredyty bankowe. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na szybką zapadalność tych instrumentów,
- należności handlowe, pozostałe należności, zobowiązania handlowe. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na ich krótkoterminowy charakter,
- długoterminowe pożyczki i kredyty bankowe. Wartość bilansowa wyżej wymienionych instrumentów jest zbliżona do ich wartości godziwej z uwagi na ich zmienny charakter oprocentowania.

Nota 26.6 Instrumenty pochodne

Grupa w roku 2013 ani w 2012 roku nie posiadała instrumentów pochodnych.

Nota 27 Zobowiązania warunkowe, aktywa warunkowe oraz poręczenia i gwarancje

Na dzień 31 grudnia 2013 roku w Grupie Kapitałowej nie wystąpiły zobowiązania warunkowe oraz aktywa warunkowe, które zostały rozpoznane jako zobowiązania i aktywa warunkowe do prezentacji.

Gwarancje wystawione Jednostce Dominującej w ramach limitów kredytowych w bankach na dzień 31 grudnia 2013 roku:

Typ/ wystawca	Dla	Tytuł	Waluta	Data wystawienia	Kwota w walucie	Kwota w tys. zł
PKO BP S.A.	IZBA CELNA W SZCZECINIE	Gwarancja zapłaty długu celnego	PLN	29.11. 2013 r. (aneks)	nd	1 000
Raiffeisen	GAZ-SYSTEM S.A.	Gwarancja zapłaty do umowy przesyłania paliwa gazowego	PLN	11.10.2013 r. (aneks)	nd	993
Raiffeisen	GAZ-SYSTEM S.A.	Gwarancja zapłaty do um. przesyłania paliwa gazowego - bilansowanie	PLN	11.10.2013 r. (aneks)	nd	2 813
Raiffeisen	GAZ-SYSTEM S.A.	Gwarancja zapłaty do um. przesyłania zwrotnego paliwa gazowego	PLN	11.10.2013 r. (aneks)	nd	181
PKO BP S.A.	STATOIL ASA	Akredytywa standby do umowy sprzedaży gazu ziemnego	EUR	23.12.2013 r.	4 340	17 999
						22 986

W ramach Grupy Kapitałowej, na dzień 31 grudnia 2013 roku, jedynie spółka zależna Remech Sp. z o.o. posiadała wystawione gwarancje należytego wykonania kontraktu:

Typ/wystawca	Dla	Tytuł	Waluta	Data wystawienia	Kwota w walucie	Kwota w tys. zł
gwarancja ubezpieczeniowa "InterRisk" Towarz.Ubezp..	PGE GiEK S.A	gwarancja należytego wykonania kontraktu	PLN	16.04.2012	nd	6
gwarancja ubezpieczeniowa "InterRisk" Towarz.Ubezp..	Konsorcjum MPB Jetty s.c.	gwarancja należytego wykonania kontraktu	PLN	13.02.2012	nd	577
gwarancja ubezpieczeniowa "InterRisk" Towarz.Ubezp..	Energopol Szczecin SA	gwarancja należytego wykonania kontraktu	PLN	19.03.2012	nd	192
gwarancja ubezpieczeniowa "InterRisk" Towarz.Ubezp..	PGE GiEK S.A	gwarancja należytego wykonania kontraktu	PLN	04.07.2012	nd	8
gwarancja ubezpieczeniowa "InterRisk" Towarz.Ubezp..	PGE GiEK S.A	gwarancja należytego wykonania kontraktu	PLN	09.08.2012	nd	3
						786

Łącznie wartość wystawionych w Grupie Kapitałowej gwarancji na dzień bilansowy wyniosła 23 772 tys. zł.

Gwarancje otrzymane przez Jednostkę Dominującą na dzień bilansowy wynoszą 22 397 tys. zł.

Nota 28 Transakcje z podmiotami powiązanymi

Transakcje handlowe

	Przychody ze sprzedaży			
	Należności	Zakupy	Zobowiązania	
Stan na dzień 31 grudnia 2013 roku				
Podmioty powiązane Grupa Azoty	135 061	22 319	7 436	2 310
Podmioty powiązane Grupa Azoty ZAK S.A.	3 376	2	338	42
Podmioty powiązane - Kemipol, Supra	3 807	249	6 340	937
Podmioty powiązane Grupa Azoty PUŁAWY	1 427	1 084	6 601	3 053
Podmioty powiązane Grupa Azoty PKCh Sp. z o.o.	80	8	3 610	732
	143 751	23 662	24 325	7 074

	Przychody ze sprzedaży	Należności	Zakupy	Zobowiązania
Stan na dzień 31 grudnia 2012 roku				
Podmioty powiązane Grupa Azoty	102 251	6	8 184	442
Podmioty powiązane Grupa Azoty ZAK S.A.	930	6	493	67
Podmioty powiązane - Kemipol, Supra	3 582	596	6 719	2 624
Podmioty powiązane Grupa Azoty PUŁAWY	-	-	-	-
Podmioty powiązane Grupa Azoty PKCh Sp. z o.o.	40	48	4 473	-
	106 803	656	19 869	3 133

Pozostałe transakcje

	Pozostałe przychody	Pozostałe koszty	Przychody finansowe	Koszty finansowe
Stan na dzień 31 grudnia 2013 roku				
Podmioty powiązane - Kemipol, Supra	-	-	8 125	-
Podmioty powiązane Grupa Azoty PKCh Sp. z o.o.	-	35	-	-
	-	35	8 125	-

	Pozostałe przychody	Pozostałe koszty	Przychody finansowe	Koszty finansowe
Stan na dzień 31 grudnia 2012 roku	-	-	-	-
Podmioty powiązane - Kemipol, Supra	79	-	7 875	-
Podmioty powiązane Grupa Azoty PKCh Sp. z o.o.	-	-	-	-
	79	-	7 875	-

Pozostałe transakcje z podmiotami powiązаныmi z zakresu przychodów finansowych dotyczyły głównie otrzymanych dywidend:

- w 2013 roku w kwocie 8 008 tys. zł,
- w 2012 roku w kwocie 7 770 tys. zł.

Kredyty, pożyczki udzielone podmiotom powiązanym

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Pożyczki	525	1 190

Wynagrodzenia członków Zarządu z tytułu pełnienia funkcji w Grupie Kapitałowej

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Świadczenia wypłacone	1 255	2 541

Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej z tytułu pełnienia funkcji w Jednostce Dominującej

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Świadczenia wypłacone	249	315

Zasady premiowania członków Zarządu Jednostki Dominującej

Zgodnie z uchwałą Rady Nadzorczej Zakładów Chemicznych „Police” S.A. z dnia 8 listopada 2011 roku w sprawie ustalenia zasad wynagradzania i wysokości wynagrodzenia dla członków Zarządu Zakładów Chemicznych „Police” S.A. w skład wynagrodzenia Członków Zarządu wchodzi nagroda roczna uzależniona od osiągniętych wyników finansowych, którą przyznaje Rada Nadzorcza w odrębnej uchwale. Jednocześnie Rada Nadzorcza może również przyznać nagrodę specjalną, na podstawie oceny wyników pracy poszczególnych Członków Zarządu.

Pożyczki

W 2013 roku i 2012 roku Grupa nie udzielała pożyczek członkom Zarządu oraz Rady Nadzorczej.

Transakcje z podmiotami powiązanymi przez Skarb Państwa

Stan na dzień 31 grudnia 2013 roku

Nazwa podmiotu	Wartość	Treść operacji
PGNIG S.A.	437 759	zakup gazu ziemnego/siarki
Kompania Węglowa S.A.	62 528	zakup węgla
PKP Cargo	6 874	zakup usług transportu kolejowego
PKN Orlen	12 708	zakup siarki/paliwa
Tauron	59 775	zakup energii elektrycznej
PSE Operator	7 220	zakup energii elektrycznej
Enea S.A.	113	zakup energii elektrycznej
Grupa Lotos	8 855	zakup siarki
	595 832	

Wartość sprzedaży łącznie do wszystkich wymienionych w powyższej tabeli jednostek powiązanych przez Skarb Państwa w ciągu 2013 roku wyniosła 3 854 tys. zł.

Stan na dzień 31 grudnia 2012 roku

Nazwa podmiotu	Wartość	Treść operacji
PGNIG S.A.	497 033	zakup gazu ziemnego
Kompania Węglowa S.A.	97 612	zakup węgla
PKP Cargo	7 422	zakup usług transportu kolejowego
PKN Orlen	10 392	zakup siarki/paliwa
Tauron	54 890	zakup energii elektrycznej
PSE Operator	9 015	zakup energii elektrycznej
Zakłady Azotowe Puławy S.A.	1 380	zakup chemikaliów
Enea S.A.	189	zakup energii elektrycznej
Grupa Lotos	12 094	zakup siarki
	690 027	

Wartość sprzedaży łącznie do wszystkich wymienionych w powyższej tabeli jednostek powiązanych przez Skarb Państwa w ciągu 2012 roku wyniosła 4 297 tys. zł.

Nota 29 Szacunki księgowe i założenia

Zmiany stanu rezerw (bez rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego) - nota 20 i 21

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Stan na początek okresu	144 942	124 971
Rozpoznane w wyniku nabycia	9	-
Utworzenie	52 537	44 165
Rozwiązanie (-)	(19 347)	(5 491)
Wykorzystanie (-)	(37 188)	(18 703)
Stan na koniec okresu	140 953	144 942

Zmiany stanu odpisów aktualizujących wartości rzeczowego majątku trwałego - nota 10

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Stan na początek okresu	238 153	270 160
Utworzenie	2 875	16 741
Rozwiązanie (-)	(7 359)	(48 748)
Wykorzystanie (-)	(2 048)	-
Stan na koniec okresu	231 621	238 153

Zmiany stanu odpisów aktualizujących wartość zapasów - nota 15

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Stan na początek okresu	17 204	18 387
Utworzenie	9 377	9 705
Rozwiązanie (-)	(9 270)	(9 445)
Wykorzystanie (-)	(7 139)	(1 443)
Stan na koniec okresu	10 172	17 204

Zmiany stanu odpisów aktualizujących wartość należności- nota 16

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Stan na początek okresu	25 313	25 267
Utworzenie	528	1 178
Rozwiązanie (-)	(746)	(636)
Wykorzystanie (-)	(352)	(496)
Stan na koniec okresu	24 743	25 313

Zmiany stanu rezerw i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego - nota 7

Aktywa

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Stan na początek okresu	121 458	141 742
Rozpoznane w wyniku nabycia	5 445	-
Utworzenie	10 295	7 849
Rozwiązanie (-)	(78)	(2 887)
Wykorzystanie (-)	(19 051)	(25 246)
Różnice kursowe z przeliczenia	(139)	-
Stan na koniec okresu	117 930	121 458

Rezerwa

	za okres od 01.01.2013 do 31.12.2013	za okres od 01.01.2012 do 31.12.2012
Stan na początek okresu	13 346	14 496
Rozpoznane w wyniku nabycia	77 794	-
Utworzenie	5 624	633
Rozwiązanie (-)	(1 201)	(1 635)
Wykorzystanie (-)	(5 900)	(148)
Różnice kursowe z przeliczenia	(1 967)	-
Stan na koniec okresu	87 696	13 346

Nota 30 Leasing operacyjny

Umowy leasingu operacyjnego, w którym Grupa jest leasingobiorcą

	na dzień 31.12.2013	na dzień 31.12.2012
Płatne w okresie do 1 roku	2 645	2 174
Płatne w okresie od 1 roku do 5 lat	9 143	7 689
Płatne powyżej 5 lat	107 895	112 125
	119 683	121 988

Posiadane prawo wieczystego użytkowania Grupa Kapitałowa ujmuje jako leasing operacyjny.

Grupa ma pełne możliwości korzystania z prawa użytkowania wieczystego gruntów (w tym sprzedaż prawa), jednakże praktyczne dysponowanie tym prawem jest ograniczone z uwagi na to, że na gruntach tych usytuowany jest zakład produkcyjny, instalacje i urządzenia techniczne.

Przyszłe minimalne opłaty leasingowe z tytułu użytkowania tych gruntów w wartości nominalnej ustalonej w oparciu o aktualne stawki wynoszą 111 784 tys. zł.

W 2013 roku Jednostka Dominująca użytkowała 24 samochody osobowe na podstawie umowy leasingu operacyjnego, z tego 19 zawarto w roku 2012 natomiast 5 zawarto w roku 2013. Umowy są zawierane na okres 3 lat. Przyszłe minimalne opłaty leasingowe wynikające z umów leasingu operacyjnego samochodów osobowych wynoszą 1 292 tys. zł. Umowy leasingu samochodowego wygasną w 2015 i 2016 roku.

W 2013 roku spółki Grupy Kapitałowej użytkowały na podstawie umowy leasingu operacyjnego:

- 5 samochodów ciężarowych na podstawie umowy zawartej w 2013 roku na okres 4 lat, przyszłe

minimalne opłaty leasingowe wynoszą 1 844 tys. zł, umowa wygaśnie w 2017 roku.

- 2 ładowarki kołowe na podstawie umowy zawartej w 2012 roku na okres 5 lat, przyszłe minimalne opłaty leasingowe wynoszą 995 tys. zł, umowa wygaśnie w 2017 roku.

Wartość opłat z tytułu leasingu operacyjnego rozpoznana jako koszt w okresie 2013 roku wyniosła 2 657 tys. zł.

Spółki należące do Grupy Kapitałowej nie występują w umowach leasingu operacyjnego jako leasingodawcy.

Nota 31 Zobowiązania inwestycyjne

Zobowiązania inwestycyjne Grupy na dzień 31 grudnia 2013

	Szacowana wartość
Kierownik i Inżynier Projektu dla zadania inwestycyjnego pn. „Węzeł oczyszczania spalin z modernizacją EC II”	5 040
Rewitalizacja części ciśnieniowej kotłów K-1 i K-2 Elektrociepłowni nr 2	23 219
Instalacja odazotowania spalin dla kotłów K-1 i K-2 Elektrociepłowni nr 2	17 904
Przebudowa komina Elektrociepłowni nr 2	4 158
Projekt podstawowy i projekt budowlany dla potrzeb instalacji odsiarczania spalin dla kotłów K1 i K2	3 500
Licencja dla technologii odsiarczania spalin metodą mokrą z użyciem amoniaku	903
Kierownik i Inżynier Projektu dla zadania inwestycyjnego pn. „Rozbudowa układu odsiarczania gazów pokalcyacyjnych w obiekcie nr 414 w Zakładzie Bieli Tytanowej”	720
Modernizacja ramp przetadunkowych amoniaku	334
Modernizacja układu magazynowania, przesyłu i dystrybucji oleju opałowego lekkiego na potrzeby zasilania palników rozpałkowych kotłów typu OP-230	548
Modernizacja systemu oczyszczania gazów porożładowych - I etap	1 125
Zakup i budowa instalacji drugiego młyna walcowego 63-7	1 405
Modernizacja układów pomiarowych gazu ziemnego w stacji S-21	10
Modernizacja reaktorów syntezy amoniaku	9 000
Logistyka produktu - POLIFOSKI 21 i siarczanu amonu	3 181
Produkcja POLIFOSKI 21 i siarczanu amonu na instalacjach DAP-u	1 154
Wykonanie i wymiana rurociągów amoniaku gazowego PN-3	609
Modernizacja drogi nr 3 na odcinku do bramy nr 4 do drogi E	2 134
Budowa instalacji do neutralizacji ścieków przemysłowych z instalacji bieli tytanowej	790
	75 734

Nota 32 Umowy o roboty budowlane

W Grupie zarówno na dzień 31 grudnia 2013 roku jak i na dzień 31 grudnia 2012 roku nie występowały takie umowy.

Nota 33 Zdarzenia po dacie sprawozdania z sytuacji finansowej

Po dacie bilansowej niniejszego rocznego sprawozdania finansowego nie miały miejsca istotne zdarzenia wpływające na sytuację majątkową i finansową Grupy Kapitałowej nie ujęte w sprawozdaniu finansowym.

Podpisy Członków Zarządu

.....
Krzysztof Jałosiński
Prezes Zarządu

.....
Wojciech Naruć
Wiceprezes Zarządu

.....
Rafał Kuźmiczonek
Wiceprezes Zarządu

Podpis osoby odpowiedzialnej za prowadzenie ksiąg rachunkowych

.....
Józefa Żurawska
Główny Księgowy

Police, dnia 7 marca 2014 roku